

**LA PASTORAL
A DEBAT**

89-90

**QUA
DERNS DE
PASTORAL**

QP

- 0 Pastoral de Quaresma.
- 1 Evolució en la imatge del sacerdot. Antologia: Joan B. Manyà.
- 2 Pastoral del turisme. Antologia: Francesc Vidal i Barraquer (exhaurit).
- 3 Parròquia i comunitat.
- 4 Sacerdots en el treball. Vidal i Barraquer, home d'Església.
- 5 Parròquia i moviments obrers. Renovació pastoral a Lleida. Antologia: Guillem Rovira (exhaurit).
- 6 El sagrament de Penitència. Marginalització social a Barcelona (exhaurit).
- 7 La JOC, oportunitat perduda? Sobre pastoral infantil. Antologia: Jaume Collet i Bancells.
- 8 De la cristiandat al pluralisme (exhaurit).
- 9 Pastoral rural (exhaurit).
- 10 L'Església catalana l'any 1970.
- 11 Escola i catequesi. Demarcacions diocesanes a les terres de Lleida.
- 12-13 La pastoral del batelg. La Lleï fonamental de l'Església (exhaurit).
- 14-15 Consells pastorals i consells presbiterals (exhaurit).
- 16 Les parròquies petites, problema pastoral. L'Església catalana l'any 1971.
- 17 JAC, Escollisme, Equips de la Mare de Déu. Església i home d'avui.
- 18 Els cristians i la política. Antologia: Manuel Carrasco i Formiguera.
- 19 Pastoral en medi urbà. Antologia: Josep M. Capdevila.
- 20 Entorn de la sacramentalització.
- 21 Conversa amb un monjo. Índex 1969-1971.
- 22 Psicologia, experiència religiosa i pastoral.
- 23 Fe i joventut catalana.
- 24 Com reestructurar el bisbat de Vic. Història de la JOC. Jacques Maritain.
- 25 Catequesi d'adults. Immigració nordafricana.
- 26 Pastoral urbana. Consells pastorals. L'ensenyament de la Teologia.
- 27 L'ACO i la Missió Obrera. El Secretariat d'universitaris cristians. Darrers dies de Joan Alsina. Antologia: Josep Carner.
- 28 Comunitats de base. L'Església catalana l'any 1973.
- 29 Pastoral en el món burgès. Antologia: Jaume Bofill i Mates. El cas Añoveros.
- 30 L'economia de l'Església (exhaurit).
- 31-32 L'Església al País Valencià. Els cristians i la ciutat. Talzè: El concili dels joves.
- 33 Nous camins de vida religiosa.
- 34 Teologia, política i alliberament. La Pastoral als Països Catalans l'any 1974.
- 35 La fe, categoria cristiana. Pasqua i joventut. El drat dels Immigrants a ser catalans.
- 36-37 La ciutat de demà i l'educació religiosa. El fenomen migratori a Catalunya. Antologia: Francesc Vicenç García, «El Rector de Vallfogona» (exhaurit).
- 38 El laicat, avui.
- 39 Canvi en l'Església. Passat, present i futur dels ministeris.
- 40 L'Església de Catalunya en el canvi de la societat. Capellans i classe obrera. L'Església catalana l'any 1975.
- 41 Per a una celebració renovada de la Pasqua. Pastoral de les vocacions. L'11 de maig de 1966.
- 42-43 Iniciació a la revisió de vida. Testimonis de preveres.
- 44 Plantejament de curs d'un equip pastoral. Noves tipologies en el ministeri pastoral. La marxa de la llibertat.
- 45 Relacions Església-Estat 1975-76. Cent anys de colònies. L'Església l'any 1976.
- 46-47 Equips pastorals de preveres. La transmissió de la fe.
- 48 Confirmació i primera comunió. L'economia de l'Església. L'abat Escarré a «Le Monde» (1963). (exhaurit).
- 49 Programar la pastoral. Els catòlics de Barcelona als pares conciliaris (1965).
- 50 Després de les eleccions.
- 51 Festes cristianes i religiositat popular.
- 52 L'Església en la represa de Catalunya.
- 53 El cardenal Vidal i Barraquer.
- 54 Fer cristians conscients i responsables.
- 55 Cristians en el món.
- 56 Cristians entre els marginats (exhaurit).
- 57 Aparellament i matrimoni.
- 58 Moment present de l'Església catalana.
- 59 Entre el desencant i l'esperança.
- 60 Talzè: una interpretació.
- 61 Damià Estela, testimoni d'excepció.
- 62 Assemblees a l'Església catalana.
- 63 Pastoral i llengua catalana (exhaurit).
- 64-65 Vida de fe i presència en el món.
- 66 Pregar amb el poble.
- 67 Mossèn Antoni Batlle.
- 68 Informe sobre Pastoral de joventut.
- 69-70 Els consells pastorals (exhaurit).
- 71 Cristians catalans al Tercer món.
- 72 Pastoral del batelg (exhaurit).
- 73-74 Qüestions sobre la parròquia.
- 75-76 El servei de la caritat (exhaurit).
- 77 Cardijn i l'evangelització del món obrer.
- 78 Pastoral dels malalts.
- 79 Descreença i agnosticisme.
- 80 Religioses als barris.
- 81 Pastoral de preparació al matrimoni (exh.).
- 82-83 L'economia de l'Església catalana.
- 84 Pastoral rural.
- 85 Pastoral dels deficients mentals (exhaurit).
- 86-87 C. Cardó, L. Carreras i J. B. Manyà.
- 88 Els malalts marginats.
- 89-90 La pastoral a debat

QUA DERNS DE PASTORAL

89-90

1985

SUMARI

● PÒRTIC

Repensar la Pastoral	5
----------------------	---

● QÜESTIONS

L'arxiprestat, lloc de trobada entre parròquia i moviments? <i>Josep Hortet</i>	8
El tòpic de la parròquia com a comunitat de comunitats, <i>Salvador Bardulet</i>	15
Entre el Moviment i la comunitat, <i>Josep M. Totosaus</i>	21
Parròquies i comunitats no parroquials, <i>Josep M. Grané</i>	27

● DEBAT

PERSONES.	31
ESTRUCTURES.	39
QÜESTIONS DIVERSES.	53

● 4 VENTS

Barcelona, <i>Joaquim Cervera</i>	79
Girona, <i>Quim Pla</i>	87
Crònica de Mallorca, <i>Pere Llabrés</i>	91
Solsona: qüestió de nassos, <i>Clement Forner</i>	96
Des de Vic, <i>Sebastià Codina</i>	103

● RETALLS

per <i>Miquel Tresserras i Quim Pla</i>	107
---	-----

LA PASTORAL A DEBAT

El títol que hem donat a aquest número de QUADERNS de segur que no estranyarà a ningú. En els nostres dies, en què tot es troba damunt la taula, en què tot es revisa i es discuteix, la Pastoral no ha d'ésser-ne pas l'excepció.

Més encara, el debat sobre la Pastoral no és pas cosa d'ara. Fa molts anys que en parlem. Tampoc no és un fruit del Concili, si hem de ser precisos. Els ferments renovadors feia temps que anaven treballant. I hem de reconèixer que, ultra els grans moviments de retorn a les fonts —moviment litúrgic, moviment bíblic, moviment patristic—, tots ells amb la participació d'un considerable gruix d'estudiosos—, i les recerques en el camp de la història de la teologia, especialment en l'àmbit eclesiològic, la intuïció de Joseph Cardijn va ser decisiva. D'aquí va néixer la joc i, posteriorment, els altres moviments evangelitzadors. Només més tard van publicar-se els llibres La France, pays de mission?, de Godin-Daniel, Problèmes missionnaires de la France rurale, de F. Boulard, o Paroisse, communauté missionnaire, de G. Michonneau, i els Jalons pour une théologie du laïcat, de Y. M. Congar, o L'Évangile dans le temps, de M. D. Chénu, per recordar uns noms i unes obres que ens van influir decisivament.

Tot aquest moviment va desembocar en el Concili. Després va venir la bullida del postconcili (molt marcada, entre nosaltres per l'anomenada «crisi» dels moviments especialitzats). I hem arribat

a la situació actual, que sembla que marca un cert punt d'equilibri, amb una represa del treball a les parròquies i els moviments i una nova estructuració de les diòcesis, amb la creació de delegacions, secretariats i consells pastorals de tota mena, que han transformat profundament el que en podríem dir l'organigrama dels bisbats. Ara pot ser, doncs, un bon moment per a aquest debat.

L'epígraf QUESTIONS aborda aquestes tres que semblen fonamentals: l'arxiprestat, com a lloc de trobament entre parròquies i moviments; la parròquia, confrontada amb el «tòpic» que la presentaria com a «comunitat de comunitats»; i els moviments, en la mesura en què tendeixen a integrar elements que, en principi, correspondrien a la comunitat parroquial i que qüestionen, així, una certa visió totalitzant de la parròquia.

El segon epígraf, que hem titulat precisament DEBAT, ja és tota una altra cosa. La Redacció va formular una pila de preguntes, ben diverses, que hem enviat a un cert nombre de persones, demanant-los que ens fessin arribar el seu punt de vista, formular de manera breu i sense pretensions de fer un compendi sobre la qüestió. Alguns ens han contestat; altres no. Publiquem totes les respostes que havíem rebut a finals de juny —i que agraïm—, agrupades en tres grans apartats i altres subapartats, precedides de la pregunta que formulàvem i d'un títol que hi hem posat nosaltres. Esperem que la lectura d'aquestes respostes —i la dels articles anteriors— resulti estimulante per a la reflexió de tots. Si aquest debat n'animava un altre ja hauria tingut un primer fruit. A la Redacció rebrem de bona gana les comunicacions que els lectors cregueu convenient d'enviar-nos i estudiarem, si és el cas, la utilització que convingui de fer-ne.

Ja no ens queda sinó recordar que el número es clou amb les seccions 4 VENTS (aquesta vegada ben nodrida) i RETALLS.

Des de la planta tercera d'aquest edifici del número 6 del carrer de Rivadeneyra, de Barcelona, tocant a la plaça de Catalunya, i ja a punt de baixar portes i anar-nos-en uns dies de vacances, us desitgem cordialment un bon estiu. — J. T.

PÒRTIC

REPENSAR LA PASTORAL

Passat el Concili i el gran aiguabarreig del primer postconcili, ara ja fa alguns anys que sembla que les aigües s'han aquietat i que la vida retroba una certa pau: vicaries episcopals, consells presbiterals i pastorals, delegacions i secretariats donen estabilitat a la marxa de les nostres diòcesis; els capellans sembla que hagin trobat alguns camins, si no algunes rutines, i ja no ho han de replantejar tot a cada pas; les parròquies van trobant també unes maneres de fer (catequesi, preparació als sagraments, celebracions eucarístiques, etc.), els òrgans diocesans ajudant-hi; els moviments —i val la pena destacar, sobretot els de joventut— sembla que es consoliden, i que nous movi-

ments (no voldriem, ara, fer qüestió de paraules) s'afegeixen als de sempre; els religiosos i les religioses s'integren progressivament en la vida general de les diòcesis; i les tensions sembla que ja no afecten aquells que es dediquen a l'ensenyament, gràcies al bon seny del país i als bons oficis del Secretariat de l'Escola cristiana... Sembla, doncs, que ens trobem en un temps d'estabilitat pastoral, per no parlar de recuperació o de restauració cristiana.

Però aquesta pau que respirem no ens pot fer oblidar que els problemes que ens neguitejaven no ja gaire, més que no pas resolts o afrontats han estat deixats de banda. La iniciació sacramental, per exemple, continua acaparant moltes forces i, per descomptat, continua essent feta durant la infància. La manca de capellans no ha tingut cap resposta prou coherent i global, ni pel camí d'una redistribució ben programada dels efectius encara disponibles, ni pel camí, ja més agosarat, d'anar preparant el relleu: la introducció del diaconat anomenat permanent i dels ministeris laïcals no són resposta a aquell problema, que continua vigent. L'estructuració de les comunitats parroquials tampoc no ha canviat: a desgrat de les assemblees parroquials i del consell pastoral, a desgrat de les crides a la participació i a la corresponsabilitat, els capellans (en aquest cas el rector) continua tenint una autoritat absoluta, que pot avenir-se —i a vegades s'avé de bon grat, bé hem de reconèixer-ho— a compartir bonhomiosament. Ja no cal dir, al nivell superior, el que en podríem dir la corresponsabilitat del poble de Déu en la vida de la diòcesi: els consells poden multiplicar-se —episcopal, presbiteral, pastoral—, però el bisbe diocesà conserva tota l'autoritat. I, si puguem encara un graó, hem de reconèixer que la diòcesi no pot fer valer cap dret a l'hora de nomenar un nou pastor.

Els exemples podrien multiplicar-se. Podríem passar al camp dels religiosos i al camp dels moviments, per exemple. I hauríem de constatar, igualment, que la integració d'uns i altres a un projecte global d'Església no és, encara, una realitat aconseguida, ni de bon tros. I podríem referir-nos al problema endèmic de les relacions entre la fe i la cultura i hauríem de constatar que no tot són flors i violes. Com tampoc no tot ho és en el camp de la presència dels cristians en la moderna societat secular i pluralista.

No ens adormíssim, doncs, en aquesta pau que sembla que travessem. Les aigües, en aparença tranquil·les a la superfície, amaguen corrents profunds i tèrbols. Aprofitem, més aviat, la nostra situació pacífica per no tenir por d'anar a fons, de repensar la pastoral.

QÜESTIONS

L'ARXIPRESTAT, LLOC ADEQUAT DE TROBADA ENTRE PARRÒQUIA I MOVIMENTS?

JOSEP HORTET

Per a respondre a la qüestió que m'ha plantejat QUADERNS DE PASTORAL em fa l'efecte que en primer lloc hem d'aclarir els termes tan estructurals de la pregunta i donar-los vida. La seva aparent claredat és enganyosa. Les paraules poden significar idees i sentiments diferents en cada persona, i en alguns casos gairebé antagònics. Quan es diu Catalunya, per exemple, es pot pensar en geografia, en peculiaritat regional, en cultureta o cultura, en llengua, administració, nació, projecte històric... Quan es diu món

obrer, es pot pensar en un grup social familiar o estrany, a conservar tal qual o a evitar per a un mateix; en la classe només dels assalariats del treball manual; en la majoria del poble; en els qui no tenen el domini del poder, tenir i saber en la societat; en un projecte històric de transformació social des dels pobres; en una massa amorfa o bé dotada de diversos nuclis i instruments actius que formen el moviment obrer.

També en el nostre cas més modest, però força interessant de cara a la construcció de l'Església, a primera vista *arxiprestat*, *parròquia*, *moviments* apareixen com conceptes objectius, definits. Però aviat descobrim, dintre cada u de nosaltres i en els altres, significats afectius, experiències i valoracions complexes, diverses i fins i tot contraposades. Quines satisfaccions o angoixes ens porten aquests mots? Quines solidaritats, quins conflictes, quines accions desencadenen enmig de la comunitat cristiana, especialment entre els cristians actius i participants, entre els laics, preveres, religioses i religiosos?

De tot, se'n diu arxiprestat, de tot, se'n diu parròquia, de tot, se'n diu moviment. La cerimònia de la confusió és immensa. A quina mena d'arxiprestats, parròquies, moviments ens hem de referir? Cap on s'ha d'enfocar la nostra qüestió?

I

Un arxiprestat «en esperit i en veritat»

L'arxiprestat és una realitat espiritual abans de ser organització, comissions, agendes i terminologia funcional. És una concreció important de l'alè comunitari que fa que l'Església sigui re-unió, Església. I que la diòcesi sigui veritable diòcesi, xarxa comunitària vertebrada i rica de participació i fraternitat. És l'Esperit Sant que convoca l'assemblea, la reunió amb les altres comunitats del voltant, que convoca a la vida *arxiprestal*. L'arxiprestat és l'eclesialitat que es desplega en una manifestació tangible feta d'espai, temps, organització, ministeris, accions, com correspon a la nostra condició humana.

Per aquest camí va orientar el Consell pastoral diocesà de Barcelona, el Consell del 1982 sorgit de l'Assemblea diocesana, la seva redefinició de l'arxiprestat.

Sí, l'arxiprestat és la unitat bàsica de la pastoral dins una pirà-

mide de conjunt de la diòcesi. No és un organisme intermedi dins una piràmide administrativa (bisbat, zona, arxiprestat, parròquia, etc.).

Un arxiprestat, centre de trobament eclesial

L'arxiprestat ha d'aplegar tot el conjunt de les realitats eclesials actives en el territori: les parròquies, els moviments, altres grups i comunitats de base, comunitats «religioses», entitats de servei pastoral. L'arxiprestat és així el centre de trobament on es busca l'aportació al conjunt i la complementació entre totes aquestes realitats d'Església. Amb un consell arxiprestal actiu, l'arxiprestat va buscant la unió de criteris, esforços i iniciatives de tots pel que fa a una evangelització, celebració dels sagraments, catequesi, economia, assignació i coordinació de responsabilitats i serveis. L'àmbit territorial ha de coincidir amb un o més àmbits naturals de convivència: barris, pobles, comarques, subcomarques, ciutats.

Per una Església missionera i corresponsable

Però vers quines finalitats es conjunten les tasques de l'arxiprestat? Quins aspectes es mirarà de reformar, quins de limitar, quins d'intensificar en la vida eclesial? Com també deia el Consell pastoral diocesà de Barcelona del 1982, l'arxiprestat pot ser un element clau de cara a un canvi qualitatiu de l'Església diocesana, que la posi en camí de la *missió* i de la *corresponsabilitat*, en una visió de futur del paper de l'Església en el món actual.

Per mi això s'ha de continuar fent en el solc del postconcili Vaticà II, amb les actituds i les formes empreses ja fa anys entre nosaltres, amb les correccions i els enriquiments de l'experiència i amb les aportacions de les noves generacions joves. Les Assemblees diocesanes o els esdeveniments semblants, celebrats aquests últims anys als bisbats de Catalunya, són una concreció d'aquest camí que demana, sempre amb creativitat, una fidelitat que faciliti una *disciplina de conjunt*, que faci possible la *pastoral de conjunt*.

Per una Església popular-comunitària, una Església dels pobres

L'arxiprestat ha d'esforçar-se a trobar formes senzilles i populars de ser i d'actuar, ha d'arribar a la gent i adquirir popularitat.

Que els joves i els infants s'acostumin a ser d'unes parròquies «arxiprestades», que els moviments també se sentin «arxiprestats», igualment les altres realitats d'Església, que tothom se senti que forma part de l'arxiprestat.

Sols serà així si a través d'actes i informacions es fomenta la comunicació, el creixement mutu, el treball solidari i l'ajuda. Han de prevaler en l'arxiprestat models de relació fraterns i comunitaris per sobre dels organitzatius i tècnics, dels formals o untuosos en la forma de fer reunions, actes, celebracions.

En l'arxiprestat s'ha de fer lloc a l'expressió de l'experiència de Déu, s'ha d'afavorir la responsabilització social i la promoció cultural, el sentit comunitari i el paper dels joves.

I l'arxiprestat ha d'esdevenir obert a l'intent de ser *Església dels pobres* amb tota la riquesa espiritual que això comporta i amb la voluntat de tenir present en aquest sentit l'experiència de tantes comunitats cristianes, especialment del Tercer món. Esdevenir Església dels pobres no és una qüestió tercermundista, que no afecta la Catalunya «rica i plena» (?) del Mercat Comú, perquè mirant amb sentit històric la forma de ser de l'Església a Catalunya, des de sempre ha estat, en conjunt i de forma greu, poc solidària amb els pobres: món rural, món obrer... I també en relació a la cultura actual no és adequadament l'Església dels pobres, perquè en gran part no acull aquesta cultura des de la seva valoració i del diàleg, no orienta prou les seves actituds vers aquella «maduració» de relacions entre societat democràtica i Església, que el Concili va plantejar com a tasca, sinó que es deixa portar per una mena de complex de superioritat o d'inferioritat «compensat».

II

Moviments per a la missió i la corresponsabilitat

Com a moviments entenc les agrupacions nascudes en l'Església, a fi que els laics siguin corresponsables de l'evangelització en la societat, en els ambients de vida, i així també siguin corresponsables en la mateixa marxa de l'Església amb les seves reflexions, experiències i accions. Per mitjà de la revisió de vida especialment, els laics viuen la responsabilitat de la transformació de la història social segons els valors del Regne de Déu «com llevat en la massa».

I des d'aquí se senten també responsables de la continuada conversió de l'Església perquè sigui sacrament de la salvació de Crist: «Tant de bo que tot el poble de Déu fossin profetes» (Nm 11,29).

El mateix naixement dels moviments buscava que hi hagués una forma eficaç i pràctica de fer l'Església, missionera i corresponsable. És la raó de ser dels moviments.

Valuosos serveis mutus

Dintre d'un arxiprestat, centre de trobament eclesial per a una Església missionera i corresponsable, els moviments s'han de trobar com a casa seva. Hi ha ple acord en les finalitats. I poden prestar valuosos serveis a parròquies, grups i comunitats de base, comunitats religioses, serveis pastorals... I igualment rebre'n de tots aquests. Junts poden complementar els punts de vista, la radicalitat de viure l'evangeli, l'atenció a la realitat i a les persones. Caminar junts serà beneficiós per a tot el conjunt, serà fer «arxiprestat» de debò.

Certament costa de trobar el sistema de col·laboració, hi ha dificultats per entendre's i compartir la fe. Per la mateixa natura de la parròquia i els moviments, per exemple, hi ha d'haver tensions i certs conflictes. Però si es tenen clars els objectius i es va fent camí, les relacions maduren i s'arriba a experimentar tota la validesa de l'intercanvi entre parròquies i moviments. Quan hi ha laics, religiosos i religioses, preveres que a la vegada estan en la parròquia i en el moviment, pot quedar facilitada la relació. Però sempre cal també mantenir una tensió fecunda, una dialèctica oberta, per no aigualir els papers corresponents ni del moviment, ni de la parròquia.

Els moviments han de trametre la seva experiència missionera de l'ambient i la seva reflexió de fe, extreta de les revisions de vida, a tot l'arxiprestat. És que l'altra gent de l'arxiprestat més aviat viuen les preocupacions de la feina parroquial o del propi servei eclesial i els pot mancar l'esperit crític i social, poden quedar massa executius d'unes feines concretes. Però els moviments no han d'anar a l'arxiprestat en pla de dirigir els altres o criticar com des de fora, sinó també a aprendre, a valorar els altres, a col·laborar en el treball que es vagi portant. En els altres descobriren iniciatives, accions que detecten realitats de vida o formes de presència missionera que poden enriquir o interpellar la mateixa marxa regular dels moviments. Es reconciliaran amb certes formes de religiositat o d'estils de vida que des de prop presenten un rostre més hu-

mà i cristià, del que, a partir d'esquematismes, els moviments poden apreciar.

Actualment, potser per ser ben pocs els militants de moviments, no hi ha prou interès ni prou constància dels moviments a compartir la vida arxiprestal. No saben tampoc trobar la manera de passar el seu missatge als altres, d'aportar de manera pedagògica i testimonial la consciència evangelitzadora del moviment a l'arxiprestat.

Per altra banda, la gent de les parròquies també en general, és poc receptiva a l'aportació dels moviments. No s'estableix un diàleg profund, hi ha com una por i un fals respecte. Prefereixen mantenir les distàncies, compten poc amb els moviments, i de vegades els jutgen des de fora i els exigeixen molt.

També la parròquia és lloc adequat de presència dels moviments

Que l'arxiprestat sigui lloc de trobament entre les diverses realitats eclesials, no treu pas que també es «trobin» la parròquia i els moviments directament. L'arxiprestat és el lloc típic de trobament en el sentit que com a unitat bàsica de la pastoral de conjunt és on se cerca conjuntament la forma d'esdevenir Església missiònaria i corresponsable en l'àmbit arxiprestal. Però, difícilment serà satisfactori i constructiu el trobament en l'arxiprestat, si, en la normalitat de la vida de cada dia, no hi ha relació entre la parròquia i els militants o grups dels moviments. Els militants dels moviments d'una o altra manera han de sentir-se afectivament membres d'alguna parròquia, on celebren també la fe, on són valorats i alguns exerceixen alguna activitat o col·laboració. És aquesta relació vital que crearà l'ambient propici amb vista al trobament arxiprestal.

Els moviments, encara?

Hi ha una qüestió que per si sola voldria un tractament llarg i sincer, però que no vull deixar d'esmentar abans d'acabar.

Del tema dels moviments, se'n continua parlant com d'un tema oficial de la nostra antiga pastoral catalano-francesa, però en el fons no és cap objectiu pastoral real ara? Els laics de consells pastorals, els diaques, els preveres, antics consiliaris o no, els bisbes, quin valor present i futur concedeixen als nostres moviments? És que els moviments no saben obrir-se a la realitat de la societat i de l'Església actual?; és que tenen algun defecte gros que fa molt difi-

cil la seva nova fecunditat? Potser és una barreja de tots aquests aspectes?

Per què no hi ha més gent decidida a trobar el desllorigador d'aquesta situació, a treballar-hi?

El cert és que no voldria ser fariseu i, en tractar el tema, ho he fet com un tema al qual dono interès pràctic actual i futur. Desitjaria que molta més gent cristiana estés en els moviments, n'hi ha massa poca entre nosaltres! Participo, amb joia, a ACO i JOBAC com a moviments reals, i comparteixo la realitat d'arxiprestats i parròquies on hi ha gent i actuacions a l'estil dels moviments.

EL TÒPIC DE LA PARRÒQUIA COM A COMUNITAT DE COMUNITATS

SALVADOR BARDULET

Si he de ser sincer, m'ha costat molt de començar aquest article. El tema que, amb aquest número, s'ha proposat de tractar la revista QUADERNS fa temps que és damunt la taula. I de desbullat, demana! Hi ha tants caps a lligar que hom no sap per quin començar en bé de seguir el fil d'una manera mínimament ordenada. Davant aquest tema, a més, hi ha postures preses. La qual cosa em sembla immensament positiu perquè no és amb aigualiments com s'arriba a fons en les qüestions. Ja s'endevina, doncs, que opto per una postura raonablement presa i a punt sempre per oferir i intercanviar aquests raonaments.

«No s'ha tractat de la relació parròquies-moviments». Aquesta constatació va fer-se després d'un llarg debat a la reunió de Vicaris Episcopals de Catalunya i de les Illes (març de 1985) en la qual van participar alguns delegats diocesans de pastoral de joventut. ¿No se'n va tractar per una raó casual o perquè és una qüestió en la qual es prefereix de no aprofundir? De fet hi ha una mandra a endinsar-s'hi. Potser el record d'anteriors enfrontaments mena a l'acord tàcitament acceptat per ambdós camps d'ignorar-se o, a tot estirar, de respectar-se. Perquè en el cas en què algun ponent hagi de tractar la qüestió en públic s'evita un to estrident i s'arranja amb uns quants bons consells: que la parròquia s'obri a la dimensió missionera i no es quedi només en el servei cultural; que els moviments tinguin en compte el camp celebratiu de la fe; que les comunitats no parroquials mirin de no tancar-se i d'evitar el perill de convertir-se en una secta. Serà entre passadissos i en l'àmbit de converses més familiars on sorgiran els exabruptes que no fan sinó mostrar que el pati no es troba tan temperat ni harmonitzat com a simple vista semblaria: «la parròquia no és comunitat ni ho pot ser»; «els moviments, amb dues eucaristies a l'any i una pasqua jove, ja fan el fet»; «les comunitats de base no són altra cosa que

un grup de selectes que passa de qualsevol plantejament pastoral més ample».

Entre la suavitat en segons quins moments i l'estridència en segons quins altres, anem treballant i anem tirant. Terreny abonat perquè vagin voleiant, a l'hora d'apuntar grans solucions, els tòpics que és per on he volgut començar. Perquè per a mi no passa de ser un tòpic voler centrar la solució de la parròquia territorial a les ciutats o viles grans dient que ha d'arribar a ser una comunitat de comunitats. O que d'aquesta manera guarirà de les seves deficiències, dels seus tics o de les seves fallades. I prenc el mot tòpic en dues de les seves possibles accepcions: com a expressió trivial emprada sistemàticament en el mateix sentit i com a remei que hom aplica de manera externa i superficial damunt del mal, la pomada o el, en altre temps famós, ungüent de les serps que si no fa bé tampoc no fa cap mal. L'inventor de l'expressió podia quedar descansat perquè li va sortir rodona i els receptors, àvids de fugir de l'atzucac, van poder acollir-la amb entusiasme. Aquí ha quedat voleiant. Sense saber massa com s'havia de posar en pràctica tan bella teoria.

On i quan neix l'expressió «Parròquia, comunitat de comunitats»

Per a una deguda qualificació i, segons el meu pensar, relativització, d'aquesta expressió és bo de veure'n el seu naixement i de polsar-ne les circumstàncies que l'envolten.

L'expressió, no tant pel que fa a les paraules tan ben arrodonides, però sí pel que fa al contingut que vol expressar, sorgeix al Col·loqui Europeu de Parròquies, concretament als col·loquis celebrats a Torí, l'any 1969, i a Strasbourg, l'any 1971. És el temps d'una aferrissada contestació a la institució parroquial (M. Gamo publica a Madrid: «La parroquia, comunidad imposible», 1970). Contestació que entra per la porta ampla a les mateixes sessions del Col·loqui Europeu dirigit per rectors de parròquia i amb participació majoritària de persones que treballen en parròquies. Només donant una ullada a les Actes del Col·loqui d'Strasbourg es nota aquest nerviosisme i aquest desconcert. F. Connan (fundador del Col·loqui, mort l'any 1984), aleshores president del Col·loqui, enceta la seva aportació fent referència a un periodista que irònicament li demana si és que s'han reunit allà per defensar una estructura ja caduca i a extingir. «Vós voleu dir —li he respost— que ens trobem participant en un congrés d'Antics Combatents?»

Al costat d'aquesta contestació entre dos focs hi ha la prolifera-

ció de les comunitats cristianes de base, els, en aquell moment anomenats, grups espontanis de cristians, grups informals, grups «salvatges»... Una alternativa que és presentada amb força i que és assumida pel Col·loqui amb seriositat i fins i tot amb serenor. Com a cura d'urgència s'albiren unes pistes per a sortir del pas i que apunten a la bona relació entre la parròquia i les petites comunitats: la parròquia ha de constituir un bon consell pastoral en el qual totes les comunitats de base tinguin la possibilitat d'expressar-se en un clima d'autèntica corresponsabilitat; o la parròquia com a lloc de convergència o de retrobament, principalment litúrgic, de diferents comunitats de base (A. Brien); la parròquia ha d'esdevenir un centre animador de comunitats, una super-parròquia (F. Connan).

No més enllà d'un record

A quinze anys vista hom constata que allà va quedar aquesta solució sense massa possibilitats d'obrir-se camí. El mateix Col·loqui Europeu de Parròquies que ha continuat trobant-se cada dos anys ha anat estudiant i aprofundint diferents temàtiques fent-les incidir sempre en la parròquia neta i pelada, com un nucli comunitari que ha d'anar avançant per a ser fidel a la seva missió. A tot estirar, a l'hora de l'intercanvi, es faran grups diferents que respondran a parròquies urbanes i a parròquies rurals o de viles. Ningú no es recorda que cal partir de la parròquia com a comunitat de comunitats.

No podia ser d'altra manera. Perquè voler encarrilar la solució de la parròquia urbana per aquest cantó és senzillament negar que la parròquia pugui ser una comunitat. I és voler convertir-la —per principi— en una espècie de central administrativa o en un conjunt arquitectònic d'usos múltiples. És l'invent precipitat del canonge Connan amb el mot super-parròquia que ell mateix reconegué que no havia estat una troballa massa feliç i que molts li van contestar. Ja sé que més d'un em dirà que la parròquia urbana, de fet, és una central administrativa. No ho nego, però no necessàriament ha de ser així. Només a la diòcesi pot ser aplicada l'expressió comunitat de comunitats o, qui sap si també, a una zona pastoral o a un arxiprestat, ja que aquestes instàncies, en disposar d'uns organismes adients, poden ser punt de convergència, de discussió, de confrontació, d'enriquiment de tots els nuclis comunitaris existents, parroquials i no parroquials.

Una altra expressió ambigua: els centres de culte

A vegades s'ha aportat també com a solució urbana erigir centres de culte en diferents indrets. Jo no entenc un centre de culte sense un mínim de vida comunitària que vagi més ençà i més enllà de l'estona que duri el culte. Això és establir, eternitzar i donar per bona una situació que considerem anòmala i sense sentit. Ja ho sabem que hi ha parròquies que, de fet, només són centres de culte. Sempre, però, és possible d'oferir i de trobar mitjans per a redreçar el camí. Qualificar solemnement un lloc com a centre de culte és condemnar-lo a ser una estació de servei, la qual cosa temps ha que blasmem.

Dos principis bàsics

No quedaria satisfet si no fes una aportació en positiu a tota la problemàtica que ens ocupa. En bé, però, d'una millor comprensió em sembla important deixar constància de dos principis que considero importants:

Primer: No hi ha vida cristiana sense comunitat.

Segon: Tot cristià té dret a escollir la comunitat on viure la seva fe.

Encara, abans de continuar endavant, crec necessari d'aclarir què entenc per comunitat cristiana: un grup de creients en Jesucrist que comparteix, viu, raona i celebra la seva fe; que alhora disposa dels mitjans necessaris per a anunciar a d'altres el missatge en què creu i per a iniciar-los-hi, com també a la vida comunitària que aquesta fe comporta.

Vers una realitat comunitària plural

Seguint amb fidelitat el principi exposat anteriorment fóra bo d'aconseguir que les comunitats cristianes no parroquials tinguessin plena vigència de dret i de fet dins l'àmbit eclesial. Aquest tipus de comunitats es troben ara més establitzades, un cop passat el primer entusiasme i la primera eufòria. És clar que per aconseguir un reconeixement o, si més no, per a poder ser públicament localitzables haurien de conferir-se —em sembla que no és demanar massa— un mínim d'estatut, en el qual s'autodefinissin i donessin raó del perquè i del com de la seva existència i el seu funcionament.

Perquè m'adono que, de fet, el naixement d'aquestes comunitats respon a motivacions molt variades: unes sorgeixen d'un lideratge personal, altres, per respondre a unes característiques ambientals, altres, com a contestació directa a la plataforma comunitària imperant, és a dir, a la parròquia... Sigui quin sigui el motiu del naixement d'una comunitat no parroquial, caldria tenir-ne la fe de vida per a saber, com o mínim, el seu inici o la seva extinció.

La parròquia, una altra comunitat

La parròquia, doncs, quedaria així arrenclada com una comunitat més. I no precisament en el sentit que hagi de quedar a mercè dels seus tics i de les seves inèrcies. Partint del principi contrari al que va córrer pels anys 60 i 70, és a dir, la parròquia, comunitat possible, podrà anar-se interrogant quant a mètodes, estils i omissions. Com les altres comunitats. La qual cosa, pel que fa referència a la parròquia, és possible. Perquè les parròquies, almenys una part, tampoc no han dormit a la palla. I no vull allargar-me en aquesta possibilitat perquè ja ho tinc dit i escrit, sigui en articles a QUADERNS, sigui en cursets i xerrades a través del Departament de Catequesi d'adults del S.I.C. I no a partir de teories sinó a partir de realitats que preveres i laics hem viscut. Em limito només a apuntar que aquesta comunitat possible s'assoleix trobant l'espai intermedi entre el cristià individual i la trobada celebrativa del diumenge: un entreteixit de grups on el cristià pugui, en cercle reduït, compartir i revisar la seva fe o reiniciar-s'hi si n'ha estat allunyat. Un espai reduït per estimar-se de prop (el grup) i un espai més ample per estimar-se de lluny però amb capacitat per compartir també una mateixa fe i uns mateixos objectius (la celebració del diumenge). I alerta, que això no és la comunitat de comunitats. Un grup on només hi ha adults, o on només hi ha joves, o on només hi ha infants, no és una comunitat cristiana.

Quan, en canvi, es vol convertir la parròquia en un lloc, i en molts casos lloc material, de confluència d'una comunitat que s'absté de participar a la catequesi perquè s'hi segueix una línia que no li és plaent; d'una altra comunitat que ha arribat a la conclusió que el ritme setmanal de l'eucaristia és exagerat i, conseqüent amb això, s'abstindrà de col·laborar en una revitalització de les misses del diumenge; d'una altra comunitat que no vol saber res de l'acolliment dels marginals; d'una altra comunitat que ha decidit de fer la seva vetlla pasqual a part perquè no veu possible d'ajuntar-se a l'assemblea més ampla... Si la parròquia s'ha de convertir

en això, m'apunto al títol del llibre esmentat més amunt: la parròquia, comunitat impossible. És a dir: la parròquia, comunitat de comunitats és inviable.

Una paraula final sobre els moviments

Actualment, el bloc més fort de moviments és el dels juvenils. I n'hi ha de tots colors i mides. Aquesta proliferació, pel que sembla, preocupa alguns col·lectius de responsables de la pastoral juvenil. Algú parla fins i tot de si no s'ha sobrepassat ja el contingent de moviments juvenils que pot absorbir l'Església del nostre país. Altres apunten la necessitat d'una política de discerniment. No pretenc ficar-me en aquesta qüestió. El fet és que de tots els moviments existents, uns segueixen més de prop la dinàmica parroquial, altres en queden més allunyats, d'acord amb els estils i mètodes de cadascun. No hi ha res a dir. Un hom pensa sovint, això no obstant, que els moviments que van creant un tipus de cristià difícilment assumible per la comunitat parroquial s'haurien de plantejar la creació de comunitats capaces d'integrar aquests cristians. Si no, forçosament ha de venir la dispersió. Ja n'hi ha experiències ben recents. Adults, al cap i a la fi, que no tenen altre remei que afegir-se al carro dels cristians solitaris.

ENTRE EL MOVIMENT I LA COMUNITAT

JOSEP M. TOTOSAUS

Aquest article voldria abordar una qüestió que no he vist massa tractada directament. Parteix de la realitat d'un Moviment i s'adonna que, per la mateixa dinàmica de les coses, incorpora elements propis d'una «comunitat cristiana»; és a dir, que tendeix a fer-se globalitzador. És un procés, aquest, que em sembla que viuen més o menys tots els moviments. Que, en certa manera, és admès —millor direm tolerat— en els moviments o les organitzacions de joves, atès que la joventut és una etapa transitòria de la vida. Però que no acaba de ser afrontat francament i, doncs, que no acaba de tenir carta de naturalesa en l'Església. Per bé que, en la situació actual, i sobretot en medi urbà, em sembla inevitable.

Naturalment, l'article és escrit des d'una experiència concreta. Però no voldria quedar-se en un nivell simplement descriptiu. Aspira a presentar uns elements de reflexió amb vista a escatir per què les coses són com són; és a dir, per què es produeix aquest procés que sembla conduir els diversos moviments especialitzats i altres agrupacions de creients a esdevenir, tendencialment, comunitats cristianes.

Punt de partença: els moviments en la pastoral

El principi del qual hem partit sempre i que, de tan sabut i repetit, ja fa so de cosa tòpica, és que el cristià se sosté sobre tres peus: la dimensió reflexiva (la fe dialoga amb la intel·ligència); la dimensió celebrativa, a la qual podem associar la pregrària, i que se centra fonamentalment en l'eucaristia; i la vida cristiana pròpiament dita, és a dir, la totalitat de les vint-i-quatre hores del dia, que abasta de les dimensions més personals a les més col·lectives o estructurals, tot afrontat cristianament, en cohe-

rència amb la fe que creiem i que celebrem i convertit, així, en «les obres de la fe».

L'acció pastoral ha d'atendre aquests tres camps. Quant a ells, els moviments es fixen d'una manera particular en el tercer i n'accentuen el que en diem «presència activa i transformadora» en el medi, perquè els moviments evangelitzadors o especialitzats han pensat sempre en uns cristians ben presents en el seu medi de vida: que no es limiten a trobar-s'hi arrelats, sinó que el miren i l'examinen (veure), amb vista a conèixer-lo i discernir-ne els elements, les forces, les actituds, les estructures que el conformen i que conflueixen, especialment per referència a l'Evangeli (jutjar, judici cristià), i hi prenen cartes amb vista a millorar-lo (actuar). Són els tres temps típics de la Revisió de Vida, que no és només un mètode o instrument, sinó tot un estil que conforma a fons la personalitat del cristià.

Militants, grups, Moviment

Els moviments s'han edificat sempre sobre els «militants». Ja sé que aquesta paraula, un temps indiscutible, ara és fortament qüestionada, i amb raó, segurament. Però no és aquí el lloc de substituir-la per una altra. El cas és, doncs, que els moviments treballen en la conformació d'uns cristians activament presents en el seu medi (dimensió educativa, pròpia sobretot dels moviments de joves) i que són aquests cristians els qui conflueixen en els moviments per a posar en comú i revisar la seva presència i la seva acció (en els moviments adults la dimensió educativa tendeix a fondre's o a confondre's amb el trobament creient, la posada en comú i la revisió de vida).

Els moviments sempre han treballat en petits grups, els quals en són com les cèl·lules de base, que han centrat el seu treball en el binomi fe-vida i la seva mútua interpellació; per això les seves trobades són de «revisió de vida» i s'orienten a la conformació de personalitats cristianes de l'estil que acabo de dir.

Naturalment, les reunions del grup assumeixen també elements de pregària-celebració i de reflexió-aprofundiment de la fe. Però aquestes dues dimensions no són treballades directament per elles mateixes, sinó en funció del diàleg fe-vida, que constitueix l'eix del grup: al servei, doncs, de la lectura creient de la realitat i del seu judici cristià; la qual cosa no està renyida, ben al contrari, amb fer parades de reflexió i estudi, en un moment determinat, o amb dedicar una sortida a una revisió més directament «espiritual»

(dic la parauleta per a entendre'ns) que desemboqui en la celebració i la pregària.

Si de l'equip o grup passem al Moviment, val el mateix esquema. El Moviment se centra en el diàleg fe-vida i la seva mútua interpeHació. Ara parlem d'«evangelització del medi» i de «testimoni col·lectiu», locucions que expressen a nivell col·lectiu la interpeHació que la fe adreça a la vida i la irrenunciable vocació missionera del Moviment, presència cristiana en el propi medi. Però aquests mateixos conceptes es giren en sentit contrari, perquè la vida interpeHa, també, la fe, i el Moviment es concep a si mateix com a presència interpeHadora del medi al si de la comunitat creient, de l'Església. Som sempre en el testimoni fe-vida, que constitueix l'eix dels moviments.

Pel que fa a la reflexió sobre la fe i a la celebració val també el que ja he dit abans a propòsit dels grups de base. Naturalment que a les trobades del Moviment hi té un lloc la celebració, un lloc important. I que el Moviment aprofundeix sobre tal o tal altre aspecte de la fe. Però es tracta d'una reflexió especialitzada i d'unes celebracions esporàdiques. Perquè, per definició, els moviments no s'havien plantejat com a comunitats cristianes englobants, com a estris pastorals (passeu-me la paraula) globalitzadors. Sinó que donaven per suposat que els «militants» anaven a missa els diumenges i que, així, se submergien setmanalment en un ambient de pregària, de celebració i de reflexió cristiana. Amb més raó perquè, fa només vint-i-cinc anys, les celebracions litúrgiques eren absolutament intocables i perquè, a més, hom sabia, sense cap mena de dubtes, quins eren els deures del «bon cristià».

Algunes tensions «històriques»

Els termes en què he anat parlant fins aquí em sembla que no són pura teoria, sinó que responen (és a dir, responien) bastant a la realitat. Cal tenir en compte, però, que les relacions parròquia-moviments sempre havien comportat algunes tensions i que els rectors es queixaven que els moviments els treien els joves de la parròquia. No és cap secret per a ningú que les parròquies han tendit a concebre's elles mateixes com a totalitzants i que els moviments que, per definició, projecten els «militants» en el medi, venien a «distreure» i a «esgarriar» el ramat dels bons parroquians. Des de l'òptica del rector clàssic, naturalment.

Un altre element a considerar en aquesta mateixa perspectiva, és el paper dels religiosos. Aquests han anat creant-se la seva prò-

pia «clientela» (preneu la paraula sense connotacions pejoratives), a la qual oferien, també, els serveis litúrgics dominicals en les seves esglésies. Tampoc no és cap secret per a ningú que les relacions parròquia-religiosos no anaven fines del tot. Per allò que acabo de dir: el rector tendeix a concebre la parròquia com un absolut, com si la diòcesi es dividís en parròquies. Hi ajudava que la parròquia tenia uns drets indiscutits a l'hora del baptisme i del matrimoni, sobretot; i també, en bona part, a l'hora de la primera comunió i de les exèquies. Però, a la pràctica, els religiosos oferien uns serveis globals, per bé que les parròquies continuessin mantenint alguns «drets» intransferibles.

Aquesta al·lusió als religiosos és significativa. Perquè el seu gran paper l'han jugat (i continuem jugant-lo) en la ciutat; i més important com més gran és aquesta. I representen com unes ofertes diferenciades, especialitzades, que comporten unes possibilitats de tria d'uns determinats estils de vida cristiana.

No és estrany que la dialèctica parròquia-moviments també la coneguessin els religiosos. Aquests, en efecte, sempre han tendit o bé a fer-se els seus propis moviments o a aclimatar-se els moviments generals. Cosa que traeix, d'una manera o altra, la por a perdre la pròpia clientela.

En resum, i pel que fa als moviments, voldria acabar aquesta part de la meua reflexió dient que en una situació pastoral i eclesial estable com la d'abans del Concili (per assenyalar un punt de referència) no tot eren flors i violes i ja es notava que parròquia (o religiosos) i moviments apuntaven en direccions oposades que no era tan senzill d'harmonitzar.

La situació actual

Fins ara he parlat en termes de plantejament general i referint-me a experiències conegudes, però que van allunyant-se amb els anys. Perquè el temps passa molt de pressa i l'Església ha experimentat canvis considerables.

Avui, situats en l'àmbit d'un Moviment, cal començar per preguntar-se de manera realista quines són les referències cristianes i eclesials dels seus membres. En l'actual situació de mobilitat, de pèrdua de força dels vincles territorials, d'establiment de xarxes complexes de relacions i de comunicació, són ben nombrosos, sobretot en medis urbans, els cristians relativament joves que no tenen arrelament comunitari territorial. Potser no n'han tingut mai, perquè procedeixen de moviments o agrupaments de joves.

Potser n'havien tingut, però s'ha anat diluint amb el pas dels anys, i les sortides dels caps de setmana, o bé s'ha trencat a causa d'un trasllat per motius de feina, o a l'hora d'instalar pis i casar-se. O qui sap si hi ha hagut distanciaments personals o ideològics de la comunitat d'origen. El fet és que, sobretot en medis professionals i tècnics d'ambients urbans, hi ha molts cristians per als quals el grup i el Moviment o l'agrupació a la qual pertanyen constitueix, realísticament, l'únic àmbit d'Església.

La conseqüència és òbvia: en aquests casos, més enllà de qualsevol delimitació teòrica sobre quina hauria d'ésser específicament la tasca d'un Moviment, és normal que aquest tendeixi a ser també un àmbit de pregària i celebració, i d'aprofundiment i reformulació de la fe. Dit amb altres paraules: les dimensions de reflexió i celebració han de ser assumides i considerades per elles mateixes (i no només de manera més o menys esporàdica i circumstancial). I així, per bé que l'eix vertebrador de la trobada de grup i del Moviment com a tal continuï essent el diàleg de doble circulació fe-vida, tal com he exposat al principi, el Moviment va esdevenint, per la mateixa dinàmica dels fets, el lloc on els seus membres viuen la fe; és a dir, la seva comunitat cristiana.

Em penso que és lícit preguntar-se si aquest procés no l'han fet, avui, la majoria dels moviments, almenys en una certa mesura. I em penso que és normal, bo i realista que l'hagin fet.

Noves situacions, noves necessitats

Podria, tal vegada, argüir-se que cal empènyer els membres dels moviments cap a les pròpies comunitats parroquials; que l'ideal és una doble pertinença: la territorial (més global i diversa, amb vells i criatures) i la funcional o especialitzada (més homogènia); que la comunitat especialitzada representa un empobriment i que, pròpiament parlant, no és una «comunitat». Però em sembla que totes aquestes consideracions, que poden ser bones per a fer teoria, no són realistes. I ja em direu quina és la situació de les comunitats territorials en bona part de la ciutat de Barcelona. I em direu també quina resposta ofereixen a l'actual mobilitat dels caps de setmana.

Aquest plantejament comporta problemes, d'acord. Em pregunto, però, si el primer de tots no el produeix la mateixa estructura eclesiàstica, que continua partint de la base de la territorialitat a l'hora de pensar-se ella mateixa i de pensar en els dispositius pastorals i la dedicació d'efectius. Quan ens trobem en una socie-

tat enormement mòbil i diferenciada que s'agrupa normalment per uns criteris i unes afinitats que salten per damunt dels encasellats que delimiten els carrers.

Parlo sobretot per a la ciutat. Sé que en el món rural, a les viles i àdhuc a les ciutats petites les coses no es plantegen de la mateixa manera. Tampoc no s'hi plantegen en molts barris ciutadans perifèrics. Però, així i tot, el creixement del món dels professionals i tècnics, la mobilitat dels llocs de treball i la facilitat de les comunicacions fan que —en menor mesura, certament— el que és vàlid a la ciutat també ho sigui per a determinats grups humans de viles i pobles. Uns sectors, d'altra banda, que es troben en ple desenrotllament.

Unes paraules per concloure

Aquest article acaba, en certa manera, postulant canvis en el plantejament del dispositiu pastoral. L'estructura parroquial, de base territorial, és bona. Però no és bo que sembli l'única cosa incommovible en l'Església a l'hora de l'atenció pastoral: podran en-sorrar-se els moviments o quedar privats de consiliaris sense que passi res; però les parròquies no es podran quedar sense rector en-carregat, encara que només tinguin cinc habitants! En un temps en què tota la societat experimenta una gran fluïdesa és hora de tenir imaginació i coratge per a donar respostes pastorals a situa-cions diverses i complexes i de fer-les confluïr. Perquè la diversi-ficació i l'adaptació no han de ser sinònims de dispersió. Es tracta, al capdavant, de congregar els cristians de la manera més pròxima i adaptada. I, alhora, d'anar vertebrant aquests diversos grups i comunitats en la gran comunitat dels creients, l'Església.

PARRÒQUIES I COMUNITATS NO PARROQUIALS

JOSEP M. GRANÉ

Aquestes ratlles són fruit del que he pensat a partir de la petita experiència de vicari de parròquia d'una ciutat en què hi ha alguna comunitat i algun grup no parroquials. No sóc, doncs, cap «especialista» en aquesta qüestió. D'aquí ve que aquest escrit no tingui altra pretensió que posar la meva reflexió, limitadíssima en l'espai i en el temps, a l'abast d'altres que es trobin en situacions semblants, per tal que tots plegats puguem trobar camins de diàleg i de comunió.

Per què parlem de les comunitats cristianes no parroquials

Suposo que deu ser perquè, només pel fet d'existir, creen problema a una estructura d'Església basada en la territorialitat, concretament en la divisió parroquial. No parlo de problema en sentit negatiu. Simplement em sembla que hem de tenir molt en compte aquest fet a l'hora d'enfrontar-nos amb els possibles problemes.

També en devem parlar perquè, de fet, sorgeixen conflictes entre aquestes comunitats o grups no parroquials i les parròquies. Ara bé, els únics conflictes que jo he vist —i alguns viscut— han estat per la celebració dels sagraments de la iniciació cristiana: alguns baptismes i, sobretot, la primera comunió. També és una dada a tenir en compte: que els únics conflictes siguin perquè un sagrament se celebra fora de la parròquia, quan hi ha tants aspectes de la vida eclesial que no funcionen, em sembla molt significatiu.

I finalment en parlem perquè creiem que hi deu haver camins de superació dels conflictes i, encara més, perquè creiem que tots plegats —comunitats, grups, parròquies— hem de revisar la nostra actuació a fi que l'Església sigui cada cop més allò que ha d'ésser.

El diàleg, camí cap a la comunió

Es un tòpic, ja ho sé. Però no veig cap altre camí, si de debò volem que la col·laboració entre comunitats i grups no parroquials i parròquies en resulti un enriquiment per a l'Església i, per tant, un bé per a les persones del nostre entorn.

Diàleg que vol dir, em sembla, coses tan sabudes com escoltar-se sense prejudicis per tal de descobrir en l'altre tots els valors que té. Diàleg que vol dir parlar amb tota claredat i sinceritat, tot buscant els motius reals que em mouen a defensar la meua posició. Diàleg que vol dir estar disposat a baixar del ruc.

Si és possible, em sembla que és molt important iniciar el diàleg abans de produir-se un conflicte o un cop hagi passat. És més probable que hi hagi la serenor imprescindible, que difícilment s'aconsegueix quan hom es troba de ple en la discussió d'un problema puntual.

I també hem de recordar que no arribarem mai enlloc si sempre esperem que sigui l'altre qui enceti el diàleg.

Algunes coses a tenir en compte ... per part de tots

Tant uns com altres ens hem de preguntar si el que de debò ens interessa és que l'Església sigui continuadora de la missió de Jesús, l'Ungit per a portar la Bona Nova als pobres, per a anunciar la llibertat als captius i la vista als cecs, per a posar en llibertat els oprimits, per a proclamar l'any de gràcia del Senyor, o bé si el que fem és intentar realitzar, sigui com sigui, els nostres gustos.

Això vol dir que l'important és que tots estiguem units al cep i no pas la forma de les sarments. Tant és que una sarment estigui cargolada cap amunt i una altra cap avall: l'únic que compta és que la vida arribi a totes del mateix cep. O, dit amb una altra imatge, que cap membre del cos no es consideri superior als altres, sinó que tots ens adonem de la complementarietat i de la necessitat que tenim els uns dels altres.

... per part, sobretot, de les parròquies

Tenir molt en compte les motivacions que han portat aquestes comunitats o grups a prescindir i allunyar-se de l'estructura parroquial. Sovint hi ha hagut, a l'origen, molta incomprensió i tanca-

ment de portes per part de la parròquia. Cal preguntar-se per què cristians amb ganes d'aprofundir en la fe han anat a buscar fora de la parròquia: potser la parròquia no els oferia res...

No partir mai d'una posició de superioritat, fruit del convenciment que la parròquia és l'únic «lloc» on viure i celebrar la fe i que, per tant, són ells els que s'han d'«integrar».

Demanar-se sempre què volem salvar: la institució o la persona? Entre cristians no hauria de passar mai més que crucifiquéssim persones per salvar institucions.

Mirar d'avançar-se a demanar el diàleg, precisament perquè de vegades hem estat els primers de negar-nos-hi.

A l'hora de programar objectius, tenir en compte l'existència d'aquestes comunitats i grups, per tal de poder-los oferir la participació en camps d'acció concrets.

... per part, sobretot, de comunitats i grups no parroquials

Que aprofundeixin de debò en la fe. El que sap greu no és que una colla de cristians es trobin per anar a fons, sinó que el resultat de tota la reflexió sigui només que els seus fills han de fer la primera comunió a part perquè, si la fan amb d'altres, no serà tan viscuda. Per dir-ho amb caricatura, l'Església no necessita «progres», sinó «radicals».

Que no es quedin només en un aspecte de la vida eclesial. Si l'únic compromís és fer una missa «participada» i ni es planteja la participació en la construcció d'un món de fills de Déu, aquí falla alguna cosa important. Evidentment, és molt més fàcil ésser «contestatari» envers la parròquia que no pas envers la societat. Dit amb un exemple: és fàcil celebrar la «nostra» missa, en la qual compartim la fe d'una manera que mai no es faria a la parròquia; és molt més difícil canviar la nostra manera de viure consumista i posar-nos a compartir realment amb aquelles persones de la nostra ciutat i els nostres barris que pateixen greument les conseqüències d'una societat consumista.

Que pensin que potser la seva missió és d'ésser llevat dins la pasta, amb tot el que aquesta imatge vol dir.

Que aportin iniciatives concretes de cara al millorament de la vida eclesial de la ciutat.

... per part dels preveres que hi tenen contacte

A tots ens agrada celebrar un baptisme amb persones que hi participen. Tots ens estimem més presidir una eucaristia amb unes persones que sintonitzen que no pas aquestes eucaristies massives de la una del diumenge. Però em sembla que hem d'anar molt en compte i preguntar-nos qui afavorim i què afavorim.

Em penso que és relativament fàcil impedir, sense voler evidentment, el creixement de les persones amb les quals ens trobem bé. Per això cal un esforç gran, des de dins, per ajudar aquestes comunitats i grups a no quedar-se en allò de «ens hi trobem tan bé...».

Recordar que el prevere ha d'ésser el primer a buscar i potenciar la comunió. I, per fer-ho, també ens cal un gran esforç de conversió, perquè no és fàcil sortir del clericalisme: n'hi ha a la dreta i n'hi ha a l'esquerra...

Sovint fem la impressió, els preveres, d'ésser una colla de galls cadascun dels quals defensa a ultrança el seu galliner, gran o petit.

Només cal posar-s'hi

A saber respectar les diferències, valorar-les i treure'n profit per al bé de tots, n'hem d'aprendre tot fent-ho. Suposo que cal un gran desig de buscar la Veritat, de buscar camins de participació i de comunió i també una bona dosi de bon humor.

Estic convençut que, sense fer escarafalls ni grans projectes, des de les parròquies podem ajudar les comunitats no parroquials a aprofundir en el perquè i el com de la seva existència, i aquestes poden ajudar a donar nova vida i una altra empenta a la parròquia. Només cal posar-s'hi.

DEBAT

PERSONES

CAPELLANS NOUS

¿És veritat que els capellans que surten ara tenen unes inquietuds pastorals un xic diluïdes?

Personalment, no hi estic d'acord

La pregunta, de la manera com és formulada, pressuposa ja la resposta; però personalment no hi estic d'acord. A més no crec que sigui bo fer comparacions. Els temps —políticament, culturalment i eclesialment— no són els

mateixos ara que, per exemple, fa deu anys. També cal tenir en compte que cada vegada hi ha menys capellans, i que la reducció del nombre pot fer la impressió que es treballa menys. Un altre factor que pot confluïr a produir aquesta presumpció és que fa uns deu anys va començar la represa dels moviments evangelitzadors i de la pastoral de joves, i això va ser un fet molt visible, mentre que ara toca de continuar aquest treball, i això ja no és tan espectacular.

Breument. Per avalar el que he dit fins ara em remeto als que

han estat ordenats de prevere aquest curs. Tots treballen en llocs populars: barris perifèrics, o en una vila important, estan en la línia dels moviments evangelitzadors, exerceixen com a consiliaris (JOC, JOBAC, MIJAC) i han començat nous grups, partint moltes vegades de zero i en condicions bastant dures. Fan d'animadors en grups d'esplai, de MIJAC o d'escoltisme. A més, hi ha un fet que jo valoro com a molt positiu: la majoria continuen els seus estudis de teologia i porten en comú una reflexió sobre com lligar la fe amb la vida. Tots formen part de grups de revisió de vida, on aprofundeixen la seva opció pels més pobres.

Aquests no són casos aïllats: actualment al Seminari major hi ha molta pluralitat, però la majoria s'han integrat molt bé en les comunitats parroquials en què col·laboren.

Josep M. Jubany

Els seminaristes formen un col·lectiu variat

No podem respondre aquesta qüestió com si el Seminari o els seminaristes fossin un cos homogeni. Tot al contrari, aquests formen un col·lectiu amb inquietuds ben variades, que depenen molt de cada persona, de la realitat d'on prové, de la seva vocació i de la possible dedicació als altres en un camp concret.

La Facultat de Teologia no pot —ni crec que ho hagi de fer— cobrir tota la formació pastoral, ja que el seu servei a l'estudi teològic no pot reduir-se exclusivament a la formació de capellans, com feia abans el Seminari. Per això actualment el Seminari complementa la formació de la Facultat de Teologia amb una informació pastoral.

Quins punts de contacte i d'integració pastoral hem tingut els capellans que hem sortit darreament? Jo els reduiria a aquests quatre, que són els que actualment continuen essent valorats pels qui es preparen al Seminari.

1. *La col·laboració en una parròquia, amb uns capellans i amb un equip pastoral de sector, d'arxi-prestat o de zona, durant tota l'etapa de formació del Seminari.* És la manera de poder conèixer tota la realitat pastoral d'una parròquia i tots els camps d'acció de la pastoral.

2. *La participació, com a consiliari, en algun moviment especialitzat de joventut.* Això és molt important per a conèixer més a fons la pastoral especialitzada, en un àmbit concret i amb un projecte d'Església que marca tota la pastoral del Moviment.

3. *Les jornades de formació (informació) pastoral al Seminari.* Es tracta d'un curset cíclic que ofereix el Seminari un divendres i un dissabte cada mes i algun dimarts a la nit, per fer conèixer aspectes més actuals de la fe, la cultura i l'Església de Barcelona.

4. *El curs de preparació al ministeri presbiterial*, que la Facultat de Teologia, juntament amb els Seminaris de Catalunya, ofereix als qui, un cop acabats els estudis teològics, es preparen per a l'ordenació.

Aquests dos darrers punts poden restar excessivament informatius si no van acompanyats dels dos anteriors, més pràctics i vivencials, en els quals pot arrelar tota aquesta informació. A més cal remarcar que de la gran varietat d'activitats pastorals només en podrem realitzar algunes i que de la resta tan sols en podrem tenir un neguit i una preocupació distant de caire informatiu.

Amb aquest ventall de mitjans s'intenta assolir que els futurs capellans no tinguin unes inquietuds pastorals diluïdes. Amb tot, si moltes vegades no s'evita aquest escull no és per manca d'instruments sinó per la limitació i el tancament de les persones que desenvoluparan tasques pastorals. Potser la incorporació a una pastoral ja gairebé organitzada en la seva totalitat ha fet que molts cops no reconeguéssim i no valoréssim les lluites per una pastoral més oberta, més actual, i més nostra, que els capellans més «grans» han impulsat.

Francesc Romeu

DIAQUES CASATS

El problema de la manca de vocacions sacerdotals, ¿es resol amb l'ordenació de diaques casats?

No queda pas gaire clar, perquè la malaltia és greu

Tot camí de participació activa en la tasca de construcció de la comunitat cristiana és positiu, i així cal valorar l'ordenació de diaques casats. La disponibilitat dels qui l'assumeixin és un notable testimoniatge. Ara bé, no queda pas gaire clar que l'ordenació de diaques casats pugui ser un remei contra la manca de vocacions sacerdotals. Si algú ho veu així, malament rai, perquè equivocar-se de remei vol dir no guarir la malaltia. I la malaltia és greu.

La gravetat de la malaltia em porta a pensar que actualment la jerarquia eclesiàstica està donant un testimoniatge impressionant de fe en els miracles. O, potser, més que impressionant, allucinant o astorador. Com més m'hi fixo, més bocabadat em quedo davant la grandiosa impassibilitat, davant el digníssim hieratisme amb què la jerarquia aborda el fenomen de l'espectacular envelliment de l'edat mitjana del nostre clergat. No fa res. Com a màxim, accepta l'esmentada ordenació de diaques casats, i encara d'una manera mesuradíssima, prudentíssima —i amb restriccions com la de dema-

nar que els diaques que es quedin vidus no es tornin a casar. Em temo que amb aquesta mena d'acció passarà com quan es tira una gota d'aigua damunt d'un ferro roent: la gota s'evapora ràpidament i el ferro continua pràcticament tan eixut i calent com abans.

Però, és clar, fer l'esforç de moure's, anar a agafar una galleda sense saber ben bé on és, anar a buscar aigua sense saber ben bé on n'hi ha, i tirar-la damunt del ferro, és massa complicat. I, a més, et pots embrutar el vestit. I reconeixes la teva feblesa i la teva desorientació, que fas visibles a tothom. I perds imatge, tot anant atrafegat cercant amunt i avall galleda i aigua, quan tan bonic fa aquella solemnitat majestàtica d'estar quiet...

I, a més, què caram!, bé som creients, i l'Esperit Sant ja trobarà pel seu compte una manera o altra de resoldre el problema, oi? Bé és la seva feina! Quina mostra de poca fe no seria esverar-nos perquè aviat no hi haurà capellans i no sabrem com fer funcionar l'Església!

No ho sé, potser algun dia ho agraïrem, tot això, i n'estarem contents. Potser el col·lapse total permetrà l'aparició més lliure de nous camins. Potser cal tenir més confiança en el futur. Però alguns de nosaltres tenim encara certs residus de pragmatisme que ens fan desitjar d'actuar ara més que no pas d'esperar «l'endemà»... I per això, malgrat utilitzar aquí un to una mica agressiu, pel qual ja

d'entrada demano excuses —vegeu-lo com a fruit de la impotència acumulada—, goso parlar del tema; perquè estimo massa l'Església, i la crec massa necessària, per ignorar la situació, per optar per un silenci educat que veli discretament una indiferència envers la institució que no m'agradaria pas acabar sentint.

Raimon Ribera

RECTORS LAICS?

Caldria pensar en laics com a rectors de parròquies?

Tant de bo se'n pogués veure aviat alguna experiència!

És evident que cal pensar-hi. Concretament en la Zona pastoral Barcelona-sud la pregunta constitueix un dels objectius prioritaris. Personalment dic que cal pensar-hi i que ja és hora de preparar i d'iniciar experiències en aquest sentit.

La raó i el fonament per a confiar una responsabilitat pastoral global a cristians no preveres, la tenim en la corresponsabilitat dels cristians en l'Església de Jesucrist (*Lumen gentium*).

No fa gaire ens ho va recordar el document del Consell pastoral diocesà, aprovat en la sessió del mes de juny de l'any passat, «La

presència dels laics en l'Església i en el món». En el document es diu: «Els laics, sobretot després del Vaticà II i després del nou Codi de Dret Canònic, tenen capacitat per assumir tasques d'edificació de la comunitat cristiana, fins i tot d'exercir càrrecs espirituals ordenats a un bé espiritual» (LG 33; CIC c. 145 en relació als cc. 225/228).

Això, però, que ens costa tant de veure i d'acceptar, pot esdevenir ben aviat una realitat impulsada i exigida pel fet notori de la carença de preveres i per l'envelliment del presbiteri diocesà. Per a pensar en laics com a rectors de parròquia de cap manera no s'ha de considerar fonamental aquesta escassetat; però és possible que sigui un fet providencial que ens obligui a obrir i a eixamplar la nostra mirada i a trencar els obstacles que s'oposen a confiar als laics una responsabilitat pastoral global en les nostres comunitats parroquials.

Es tracta d'una responsabilitat que no demana necessàriament cap ordenació. Per què no pot ser diferent, en una comunitat, el qui la presideix d'aquell que en presideix l'eucaristia? ¿És que presidir l'eucaristia ha de comportar indispensablement presidir la comunitat? El que en tot cas cal evitar —si l'experiència esdevé realitat—, és de reproduir la imatge «clericalista» amb responsables laics.

Això demana, doncs, l'estudi de possibles camins tant pel que fa

a la pedagogia a seguir com pel que fa als candidats: estudiar les condicions dels candidats, la seva capacitació, així com la definició i la concreció de les tasques.

Tant de bo que se'n pogués veure ben aviat alguna experiència en funcionament. Seria un signe clar que les nostres repetides afirmacions sobre la corresponsabilitat dels laics i la seva capacitació per a dur endavant responsabilitats pastorals han passat definitivament de la teoria als fets.

Josep M. Vidal i Aunós

Per la manca de preveres

Jo no hi entenc gaire en aquests temes, ni hi he reflexionat massa, però ja que m'ho demaneu, us en dono l'opinió.

Davant l'escassetat de preveres, no veuria inconvenient que els rectors de parròquies fossin laics adequats, deixant als sacerdots les funcions pròpies de presidència de l'Eucaristia i d'administració de sagraments.

I naturalment, treballant en equip amb els consells pastorals.

No sé si això és l'ideal, però tenint en compte les circumstàncies actuals de manca de sacerdots, tindria molts avantatges i produiria la participació directa de laics en la vida de l'Església, fet que considero molt convenient.

Frederic Cuscó

CATEQUISTES

Es diu que hi ha parròquies que tenen catequistes no practicants o amb un nivell dubtós de fe. Què en penses?

El catequista, testimoni de la fe

Es un fet que a les nostres parròquies tenim catequistes que no són practicants habituals, d'altres que tenen problemes de fe o de pertinença a l'Església, d'altres que no estan activament integrats a la comunitat cristiana. Què hem de pensar-ne?

Crec que el testimoniatge cristià del catequista és fonamental per a transmetre la fe. Si per als catequistes són necessàries la formació permanent i una millor preparació a nivell de continguts i de mètodes pedagògics, són encara més importants les seves actituds personals de fe.

A l'«Itinerari per a la formació de catequistes», publicat pel S.I.C., es diu que «el catequista és la persona creient que ha assolit una certa maduresa en la vida cristiana i la comunica als altres essent testimoni de la fe de l'Església... Profundament creient, home d'Església, el catequista és un cristià, també, enmig del món». Parlant de la formació dels catequistes en l'aspecte eclesial, espiritual, es diu en aquest Itinerari que el catequista ha de tenir «un convenciment interior cada dia més profund de la seva fe en Jesucrist

i «una sensibilitat religiosa, una capacitat d'interiorització», que ha de ser un cristià de pregària tant personal com litúrgica. Cal que el catequista hagi fet experiència de la seva fe per tal que «sàpiga donar raó de la seva esperança» (1 Pe 3,15) i sigui capaç d'explicar per què creu, espera i estima. El catequista ha de procurar, «des de la comunitat i dins de la comunitat, d'ésser un veritable testimoni del transcendent, un vivent de la fe en Jesús, que interpetli i sigui capaç de suscitar en els altres amb senzillesa, malgrat les pròpies limitacions, un projecte de vida comunitària suggestiu».

Crec que els responsables de les catequesis parroquials i dels centres catequètics haurien de ser més exigents a l'hora de demanar la col·laboració de cristians per a fer de catequistes i responsabilitzar-los d'un grup de catequesi. Hi ha en joc el mateix procés de creixement cristià dels infants, joves o adults que formen part del grup catequètic.

També, però, cal dir que no es tracta de cercar cristians sants i perfectes, sinó cristians capaços de testimoniar, des de la feblesa i la debilitat de l'home pecador, unes actituds viscudes i assumides.

Concretant-ho, diria el següent:

1. El catequista ha de ser membre viu d'una comunitat cristiana; ha d'estar-hi integrat i participar de la seva vida.

2. Ha de tenir un sentit adult de pertinença a l'Església, la qual

cosa no exclou pas els problemes, les dificultats o les posicions crítiques vers la mateixa Església.

3. Ha de ser un cristià que alimenta constantment la seva fe amb els sagraments; ha de ser un cristià de vida sacramental; ha de participar activament en l'eucaristia de la comunitat.

4. Ha de ser una persona de pregària, sense la qual no podrà interioritzar la seva vida cristiana, ni viure-la amb unes actituds de fe.

Joaquim Brustenga

Catequistes per a una Església descafeïnada?

Al núm. 86-87 de QUADERNS DE PASTORAL (desembre 1984, pp. 161 i 165) vaig publicar uns retalls sobre el tema. Unint els dos titulars, i convidant a rellegir el text, ja tindria fet el treball. Però potser serà bo que hi tornem. Som-hi, doncs!

Catequistes no practicants? Catequistes amb un nivell dubtós de fe? Què en penso, d'això? Francament, no sé què pensar-ne. Si fos lògic hauria de dir que, en aquest fet, hi ha un gran engany o, en termes més moderats, una gran paradoxa.

Primer de tot, m'agradaria saber el grau d'universalitat del fet. Als escrits esmentats parlava de joves i, per extensió, de mares catequistes de primera comunió. La fe de molts joves cate-

quistes està en procés. La fe d'algunes mares catequistes caldria posar-la en quarantena. M'agradaria saber el grau d'universalitat d'aquest fet. M'agradaria saber si això es dona en moltes parròquies.

Sigui com sigui, passo a descriure la qüestió. Hi ha catequistes —sobretot joves— que fan més de monitors d'infants que no pas de catequistes. Hi ha catequistes que es limiten a repetir simplement el que ha preparat el capellà. Hi ha catequistes amb una formació bíblica deficientíssima. Hi ha catequistes que no saben què fer, així que se separen del sistema de preguntes i respostes. I, sobretot, hi ha infants que abandonen la catequesi i, una mica o força, tot el que han après, quan arriben a una determinada edat. Infants que es tornen joves o adults diferents, agnòstics o anti. Aquest fet em sembla que és massa universal perquè ens el prenguem a la lleugera.

Dits aquests aspectes negatius, també vull remarcar alguns aspectes positius. És veritat que hi ha molts catequistes excel·lents, molts catequistes meritoris, molts catequistes abnegats, molts catequistes que han esmerçat hores i hores al servei de l'Església, al servei de la fe dels altres.

Avui dia, la pràctica religiosa és baixa, fins i tot entre els nostres catequistes. I, vulguem o no vulguem, l'índex de pràctica religiosa és un barem per qualifi-

car el grau d'adhesió a l'Església Catòlica (fixeu-vos que no parlo de fe cristiana). Si preguntéssim al Papa si és convenient que una persona que no practica faci de catequista, podeu estar ben segurs que ens diria que no. La mateixa resposta obtindríem d'un **bisbe, preguntat públicament sobre el tema**. Hi ha un manament de l'Església que parla d'anar a missa cada diumenge i festa de guardar. **El qui no compleix, resta en pecat mortal**. I mal pot ser catequista el qui resta en una situació de pecat mortal permanent. Aquesta és la doctrina oficial de l'Església.

Els pastors, però —parlo de rectors—, no filen tan prim a l'hora de solucionar un problema que és seu i no del Papa. I aprofiten la bona voluntat de molts joves i moltes mares, sense anar massa a

fons sobre el tema de les motivacions personals. I penso que fan bé. En el fons, no els consta si practiquen o no practiquen. I, per la resta, s'acullen a l'aforisme «*de internis, nemo judicat*».

El que sí és cert és que aquesta situació no ens fa gens de bé. Els de dalt, la coneixen i fan veure que no la veuen. Els de baix, la veuen i fan veure que no la coneixen. I així no es pot funcionar. Amb positures com aquestes, el cos eclesial es degrada.

La postura oficial de l'Església Catòlica, als moments actuals, no ajuda gaire a fer que la mateixa Església sigui un cos viu.

Però també voldria dir que tenen molt de mèrit els catequistes d'avui i tots aquells que lluiten per una catequesi digna i en consonància amb els neguits de l'home que camina cap al segle XXI.

Quim Pla

PASTORAL DE CONJUNT

La pastoral de conjunt, ha passat de moda?

Busquem les causes de l'avaria

Es ben cert que uns anys endarrera molts ens omplíem la boca amb l'expressió «pastoral de conjunt» i que ara anem amb peus de plom i ens hi pensem dues vegades abans d'usar-la. Què ha passat? Ens vàrem engrescar amb una fórmula que ens imaginàvem que tenia unes virtuts màgiques? ¿Erràvem el cop els que intentàvem seguir aquesta via? ¿O només responia a les contingències d'un temps o al rampell d'unes persones? ¿Ja no és l'hora de la pastoral de conjunt?

La denominació «pastoral de conjunt» pot passar de moda. No es pot dir el mateix del projecte que enclouen els mots. ¿Què volien Boulard i els promotors entossudits en aquesta empresa? Tres coses: un objectiu, unes actituds, uns mitjans.

1. *Un objectiu.* Aconseguir en els diversos àmbits de l'Església —especialment a cada Església particular— que les persones i les institucions planegin, conjuguin i

realitzin de tal manera les seves vocacions, responsabilitats i actuacions que tota la missió (Paraula, Sagraments, Testimoniatge...) es porti a terme segons les necessitats de la societat concreta a la qual pertany aquella porció d'Església. Qui gosaria dir que aquest objectiu, és una caparrada que depèn del vaivé d'una moda? El Concili, mena o no cap a aquesta direcció?

2. *Unes actituds.* L'objectiu no es pot atènyer sense unes actituds. Diguem-ne esperit, mentalitat, etc. I em sembla que en la falta de certes actituds rau el que algú n'ha dit el fracàs de la pastoral de conjunt. Bisbes, capellans, laics, religiosos, havíem de tenir ben clar que un bisbat no és una «urbanització» amb solaris o parcelles particulars on cadascú edifica el que vol, ni unes feixes privades on es planta el que ve de gust. És conreu de Déu, és casa del Senyor, i nosaltres, tots, som jornalers enviats, formant colles, a conrear una sola vinya o a pujar una sola construcció.

Les grans consignes i exhortacions conciliars a la comunió eclesial, a la col·legialitat, a la responsabilitat... ens han trobat massa avesats a feinejar en el propi clos encerclat de cledes.

Calia esbotzar les tanques de

moltes finques; i en comptes d'això alguns hi posaven un rètol que ara ja s'ha descolorit: «Aquí es fa *pastoral de conjunt*». I, és clar, l'etiqueta s'ha fet vella, passada de moda i a dins dura i perdura el particularisme de tota la vida, que es resisteix a passar de moda.

A més, es comprèn que l'entotsolament no permeti captar els neguits i els problemes de l'home i de la societat. I si no es té una atenció realista cap a la vida de les persones manca una condició indispensable a la pastoral.

3. *Uns mitjans*. El projecte de la «Pastoral de conjunt» comporta uns mitjans —organismes, estructures...— En l'àmbit de l'Església particular: consell presbiteral, consells pastorals, equips de preveres, comissions de laics, de religiosos...; zones, arxiprestats... En àmbits superiors: Sinode de bisbes, conferències episcopals...

Una anàlisi rigorosa d'aquestes eines ens hauria de donar la resposta a un seguit d'interrogants. En proposo alguns:

—¿s'han creat instruments sense tenir ben clar l'objectiu que els reclamava?;

—els gestors i els responsables del funcionament d'aquestes eines, ¿tenien mentalitat de comunió eclesial, de corresponsabilitat?;

—¿es dona el suport necessari (persones dedicades, reconeixement jurídic, ajuda econòmica...) als òrgans de la pastoral de conjunt o bé s'ha signat la seva acta

de naixement i... que campin com puguin?;

—¿s'ha cregut que els mitjans actuaven «ex opere operato»?

Ben segur que en el capítol dels mitjans és on són més visibles i comprovables els desencerts i les fallides. Però, perquè una eina no funciona, ¿s'ha d'abandonar l'objectiu?; ¿no caldrà buscar la causa de l'avaria? Convé dir també que un bon instrument necessita unes revisions periòdiques.

Siguem sincers. En el projecte de pastoral de conjunt, ¿què ha passat de moda, què s'ha gastat?: uns mots, unes eines? Per què?

Personalment haig de dir la meua fe en l'objectiu de la pastoral de conjunt; la meua esperança en tantes persones que encara no s'han rendit; que el seu testimoniatge en pot convertir d'altres; i també la meua confiança en molts mitjans que només esperen l'esperit que els doni vida.

Joan Batlles

Pastoral de conjunt o conjunt de la pastoral?

Quan, pels anys seixanta, el llavors Bisbe de Girona, Dr. Narcís Jubany, va cridar el canonge Boulard perquè expliqués als preveres gironins en què consistia la «pastoral d'ensemble», la pastoral de conjunt, hom va pensar que havíem trobat la màquina de fer pipes. Després, hem vist que les idees genials es dilueixen en la

mediocritat operativa de les persones afectades. Els capellans de Girona no hem acabat mai de creure en aquesta panacea universal de la pastoral de conjunt. I em sembla que el mateix ha passat a tot Catalunya.

La pastoral de conjunt vol dir un esperit de treball en equip, de manera partir d'uns pressupòsits comuns en la manera d'entendre i d'organitzar l'acció de l'Església diocesana, suposa tenir una concepció d'Església bàsicament missionera. I els capellans no ens hem distingit precisament per aquestes qualitats. Una mica perquè així ens han pujat, una mica perquè la cosa té les seves dificultats, una mica perquè és més pràctic i lucratiu allò de cuidar el propi ramat i prou... Entre els nostres capellans s'ha complert aquella dita de més enllà de l'Ebre: «cada maestrillo tiene su librillo». I, amb aquest tarannà, no hi ha pastoral de conjunt que hi valgui.

Afegim-hi la peculiar manera de dirigir el personal, tant per part de la jerarquia mundial, com per part de la jerarquia «nacional» o la diocesana. No és que el Concili pretengués solucionar tots els problemes de l'Església, però sí que va posar el món cristià en aquesta situació de reforma pregonera. La idea de corresponsabilitat en la reforma va calar pregonament. Després, ha passat el que ha passat. I ara, demanar segons què és demanar massa; això ho saben perfectament els bisbes.

Jo no sóc pas profeta; però penso que, si les coses continuen com ara, la pastoral de conjunt, l'hauré de fer, per força, quan siguem quatre gats.

Per ara i tant, com ja he escrit en alguna altra ocasió, en lloc de la pastoral de conjunt, ens hauré de conformar amb el conjunt de la pastoral.

Quim Pla

CONSELL PASTORAL DE ZONA

Digueu com et mires la viabilitat i l'eficàcia dels consells pastorals de sector o de zona pastoral.

Superestructures?

La zona pastoral de la costa, del bisbat de Girona, comprèn poblacions de les comarques de la Selva i l'Alt Maresme. En llenguatge canònic, està formada pels arxiprestats del Tordera i del Maresme.

L'únic fill que donaren les Jornades de Pastoral de Banyoles —a nivell de Zona, s'entén— fou el nostre Consell. Les Jornades es van celebrar l'any 1980. Aquest fill de cinc anys encara és fill únic; no li ha nascut cap més germanet en tot el bisbat. Camina molt lentament i és delicat de salut; qualsevol aire el pot cons-

tipar. Des del seu naixement que demana altres germanets. Però, de moment, no arriben. No té ningú per jugar ni per compartir les joguines.

El seu infantament fou solemne: alguns n'esperaven molt; altres es preguntaven si no seria un messies; però la realitat ha fet veure que hom li demanava més del que podia donar.

També val a dir que, per part d'alguns, no fou rebut amb massa entusiasme. Deien: «Amb Consell o sense, tot continuarà igual». D'altres deien que aquest no era el camí a seguir i que, intensificant els recursos i les pràctiques de pietat, la resta ja vindria sola.

1. *El Consell de Zona i les realitats de les parròquies.*

El Consell de Zona, com la majoria d'institucions nascudes aquests darrers temps, únicament té la força que hom li dona. Per a fer camí, necessitem moltes tones de bona voluntat. El Dret Canònic no diu gaire res. Aquesta és la seva grandesa i, ensems, la seva debilitat.

En aquells aspectes en què les parròquies tenen una realitat (catequesi d'infants i d'adolescents) ha resultat fàcil realitzar accions conjuntes. S'han fet diverses trobades a nivell de catequistes i catequitzands. En el mateix camp de la catequesi, ha resultat difícil impulsar i coordinar una catequesi d'adults.

Una altra acció duta a terme a la nostra Zona, ha estat l'acollida de promesos en unes quantes par-

ròquies. També, en aquests moments, un grup d'acció social, nascut en una Jornada feta a nivell de Zona, impulsa un treball amb marginats. Resulta més fàcil coordinar accions que no pas detectar aquells problemes o situacions que condicionen o marquen la vida dels habitants de la zona.

2. *Com podria rendir més el Consell de Zona.*

El Consell de Zona ha quedat constituït, s'ha sumat al nombre de grups que es reuneixen sense deixar, per això, cap de les altres trobades que ja tenien un lloc propi. Per una part, es multipliquen les reunions; i per l'altra, més d'una vegada s'interfereixen i es fan doblaments innecessaris. Aquest darrer cas es dona, sobretot, amb les reunions de Consell de Zona i d'Arxiprestat.

Un camí per simplificar i, al mateix temps, per ser més eficaços podria ser el següent: a) les reunions de caràcter pastoral caldria fer-les conjuntament amb els laics que formen el Consell de Zona i els clergues *en actiu* dels dos arxiprestats; b) pel que fa als aspectes més clericals, caldria dedicar-hi trobades més concretes i esporàdiques. Hom creu que així s'evitaria l'aïllament d'uns quants laics que treballen amb el Vicari de Zona, per un costat; i amb els arxiprestos i els responsables de les parròquies, per l'altre. Els aspectes pastorals de la Zona es tractarien al seu lloc. I també s'evitaria la sensació de trencament, en canviar els responsables.

Potser sí que caldria vigilar que la presència de més clergues a les reunions no dominés l'assemblea; però aquest perill també existeix ara, amb menys clergues a les reunions.

3. Per acabar aquesta breu llambregada al Consell Pastoral de Zona, voldria aportar *una experiència personal*. Després de formar part de molts organismes i consells, nascuts després del Concili, puc dir que a nivell personal sempre m'han reportat un enriquiment. M'han obligat a la reflexió, a contrastar parers. Però també l'experiència em diu que, a la que deixes de remenar l'olla i no formes part d'aquests organismes, aquest món queda enrera, com una nebulosa llunyana, que no té massa incidència ni en la vida personal ni en la pastoral. I, més d'una vegada, m'ha portat a preguntar-me si no és allò que els entesos en diuen una superestructura.

Joan Mollerusa

Progressar en la corresponsabilitat

No puc parlar de cap més consell de pastoral que el de Manresa, perquè no en conec d'altre. Penso, però, que segurament les coses no són pas gaire diferents en altres llocs, i per això goso valorar una mica la viabilitat i l'eficàcia del Consell de Pastoral de zona o sector pastoral. Aviso,

doncs, que el meu punt de referència és només el Consell de Pastoral de l'arxiprestat de Manresa.

En primer lloc, penso que cal fer referència a la gent que hi conflueix. Crec que els criteris que s'utilitzin per a seleccionar-la i proposar-li la seva participació són decisius. No és pas igual anar-hi com a representant d'un grup concret (en el cas que la composició sigui l'agrupació de representants de tots i cadascun dels grups que configuren la realitat pastoral d'un àmbit o sector) que ser-hi més per raó d'unes qualitats, com és ara, visió de conjunt, càrrec pastoral, facilitat d'anàlisi i síntesi, encara que sigui en representació d'algun grup. Ací m'inclino, més aviat, per la representació d'una agrupació de col·lectius afins.

De tota manera, és imprescindible que tots els participants tinguin «sentit d'Església», i superin així l'àmbit estricte d'origen, i capacitat suficient de decisió pròpia, sabent-se cada u portador o portadora del sentiment del grup o del col·lectiu de grups que representa. Penso que això és bàsic. Un sector pastoral de cap manera no pot renunciar a unes capacitats i a una maduresa òptimes per part dels integrants d'un consell de pastoral, de cara a una gestió ben feta.

Per altra banda, penso que la gestió d'un consell de pastoral d'aquest tipus depèn molt de les relacions que tinguin amb el conjunt del clergat i amb els rec-

tors, en concret. Si aquests se senten amos absoluts del seu clos parroquial, o bé del seu grup concret, i si, per altra banda, els és acceptada àmpliament aquesta característica, és gairebé impossible que el consell de pastoral de la zona tingui la llibertat d'acció necessària per a afrontar tota una colla de coses, pràctiques si voleu, però que, a fi de comptes, són la plasmació de la vida de l'Església, ja que, per exemple, en aquesta situació molts dels qui formen el consell de pastoral seran aquells que de cap manera no contradiran en res el pensament del capellà. Aleshores el consell de pastoral no passarà gaire de ser un element decoratiu o un àmbit d'assentiment segur i indiscutit a qualsevol plantejament de qui, en realitat, té el poder.

I, finalment, és del tot necessària l'educació de la corresponsabilitat a tots nivells. És una premissa indispensable. Penso que, si aquesta mena de consells de pastoral volen assolir la capacitat de ser òrgans importants en la presa de decisions en la pastoral, cal que tant els qui en formen part com el gruix de gent, clergues o no, que configuren aquella determinada porció d'Església, tinguin molt clar que la marxa d'aquesta depèn de tots i de cadascú.

Hi ha implicada, doncs, clarament tota una eclesiologia. I segons quines de les que són plenament vigents a la realitat, re-

sulten totalment incompatibles amb l'existència mateixa d'un consell de pastoral.

Fortià Rovira

PARRÒQUIA

La parròquia, ¿ha d'aglutinar totes les iniciatives pastorals que es realitzen en el seu territori?

L'aglutinador hauria de ser l'arxiprestat

Parlo de la parròquia urbana i entenc per aglutinar el fet que la parròquia sigui l'última responsable de l'activitat o iniciativa pastoral.

Distingeix dos situacions: 1) Quan la iniciativa és de la mateixa parròquia i 2) Quan la iniciativa és d'una altra institució eclesial.

Quan la iniciativa és de la mateixa parròquia. Hi ha activitats i iniciatives (p.ex. catequesi infantil, celebracions litúrgiques, atenció als malalts) de què realment la parròquia pot ésser l'aglutinadora; però ha de procurar actuar d'una manera coherent amb les parròquies veïnes (l'arxiprestat). Hi ha altres tipus d'iniciatives que, tot i ser de la parròquia, no vol dir que ella n'hagi de ser l'aglutinadora (en el sentit abans esmentat), més encara, pot-

ser convindria que l'aglutinador sigui l'arxiprestat. Saber distingir un cas de l'altre no serà sempre fàcil, però, per fer un bon discerniment, penso que hem de canviar de mentalitat. Hem de passar d'una visió pastoral individual a una visió pastoral presbiteral responsable. Em sembla que tenim el defecte de la «parroquialitis» («a casa meva», es diu sovint referint-se a la parròquia de la qual un és rector) i hauríem de pensar de manera totalment diferent. En principi l'aglutinador hauria de ser l'arxiprestat, a no ser que es demostrés que pastoralment és millor que ho sigui la parròquia.

Quan la iniciativa no és de la mateixa parròquia. És encara molt més vàlid el principi anterior de pensar en la col·legialitat arxiprestal, perquè és en aquest nivell on s'han d'aglutinar les iniciatives.

Repeteix, que això és un ideal que costarà d'assolir perquè hem de canviar tots, preveres i laics, la mentalitat. Queda clara una cosa, i és que aquesta visió més col·legial, treu una part de responsabilitat individual, però en canvi amplia molt més la responsabilitat compartida. Dit més senzillament, aquesta visió de pastoral de conjunt, no disminueix sinó que estén la responsabilitat del prevere, que l'exerceix en comunió amb els altres preveres, donant així una visió molt més comunitària de l'Església.

Josep Boix

Un esperit, una línia, un pla pastoral

Nosaltres considerem la parròquia (urbana) com una comunitat que es troba situada dintre dels límits d'un determinat territori de la ciutat. Posem l'accent més en l'aspecte comunitari que en el territorial. Una comunitat mínimament estructurada, que compta amb una base àmplia de creients que s'hi senten integrats i hi celebren la seva fe, i que té el seu Consell pastoral, elegit per l'Assemblea de la comunitat, que es reuneix cada mes. Una comunitat a la qual són convocats i es troben de fet tots aquells que la consideren com a pròpia i hi presen, segons les seves possibilitats i aptituds, la seva col·laboració en els diferents camps de l'acció pastoral.

El Consell pastoral elabora cada dos anys un «Pla pastoral», que és aprovat i enriquit per l'Assemblea. Aquest «Pla» aplica i concreta a la realitat en què es troba ubicada la comunitat, els objectius prioritaris diocesans i les línies de pastoral donades per les diferents delegacions diocesanes d'acord amb les orientacions de la Zona pastoral i de l'arxiprestat.

Si bé és cert que tot pla pastoral expressa un estil i una manera de ser d'una comunitat concreta, això no obstant, no veiem massa dificultat a incorporar-hi les iniciatives pastorals que puguin sorgir o que es realitzin en el mateix

territori, sempre i quan no trenquin l'esperit o la línia pastoral que defineix, d'alguna manera, la comunitat. Sense que sigui rígid, el «Pla pastoral» que s'elabora cada dos anys, tenint en compte la revisió anual que en fa l'Assemblea en una reunió extraordinària i la realitat del moment que es viu, tant a nivell eclesial com social, evita la improvisació i dona continuïtat i coherència a tot el que es fa.

*Equip de preveres de
St. Ildefons (Barcelona)*

Crear un ritme propi i decidit

Si bé la Parròquia encara és un dels signes que més manifesten la universalitat de l'Església, hem d'acceptar que no pot donar resposta de la mateixa manera a totes les iniciatives, grups o estils que hi vagin sorgint. Certament s'ha d'acollir tothom, però el mateix Crist tracta diferentment els Apòstols, a qui dedica hores extraordinàries, que els que són «com ovelles sense pastor».

Quan parlem de pluralisme, no l'hem d'entendre com a permisó; quan parlem de carismes, no els hem de confondre (el discerniment és un do de l'Esperit!) amb les manies personals. Quan en una parròquia —potser per covardia o per indecisió— s'accepten tota mena de grups o de criteris, crec que pot haver-hi una esquizofrènia pastoral que no afa-

voreix ningú. No es pot fer el mateix amb aquells que diuen que estem en un país catòlic, que amb els que creuen que s'ha d'evangelitzar la mateixa Església.

Vull creure que en principi tenim clar què prediquem i a qui; però la pregunta és sobre el *com*. Sovint aquest «com» arriba a ser contradictori: tots fem referència a Crist, però molts podrien creure que som coses diferents uns i altres. Ja el Crist ens va dir que ens haviem d'estimar tal com ell ho havia fet.

Bàsicament des de la parròquia s'ha de potenciar allò que és fonamental a l'Evangeli; per tant no es pot quedar en el culte; necessita qui preferentment es dediqui a l'evangelització; per tant, cal que potencii els grups, els moviments que apuntin en aquesta línia. L'Església té com a prioritat la caritat, per tant cal que potencii aquesta dimensió.

Això no és nou; el que potser ara ens preocupa és saber de tot el ventall de possibilitats que en aquest moment se'ns presenten, quin triar?, quin és el millor? O cal agafar una mica de tot per tenir tots els colors? Si a la parròquia hi ha gent de tots els estils, s'han d'acceptar tots? Entenc que sovint ens trobarem amb una colla de conflictes i que no els podem resoldre. La maduresa deu consistir a saber conviure amb el problema, que no vol pas dir estar-hi d'acord i mentrestant potenciar la línia que més respongui a les exigències del Regne.

En una parròquia petita, de cap manera no hi posaria tots els colors; a les parròquies grans, ja hi són; aleshores el que apuntaria és que des de la comunitat es mantingués un equilibri, però sobretot aniria accentuant una manera de fer evangelitzadora. És a dir: no pretendre controlar-ho tot (de fet ja no ho podem fer, encara que volguéssim); tenir la preocupació de formar militants, acceptar —cosa difícil— que quantitativament anem a menys.

Quan ens quedem fent catequesi, quan ens quedem en el culte, d'alguna manera ens ofeguem. I és aleshores que no solament hem d'acceptar altres iniciatives que sorgeixen o s'intueixen dins la parròquia, sinó que ens cal anar-les a buscar a fora. Els capellans, els laics que «van més lluny» es troben en grups i moviments que responen a les preocupacions que es tenen dins la parròquia. En aquest moment el capellà que repeteix els mateixos esquemes, les mateixes catequesis, els mateixos tipus de caritat que fa uns anys queda marginat del ritme de la societat. És necessari estar atent al temps que fa, per preparar-se (Mt 16,1-3).

Hi ha un procés pedagògic asenyat. Així, quan uns joves proposen qualsevol iniciativa, encara que sigui estrafolària, creuria que, mentre no entri directament en contradicció amb allò que és fonamental de la nostra fe, cal acceptar-la i a partir d'aquí fer el procés de fe. I això no sols per

pedagogia, sinó perquè cada u té uns dons que hem de reconèixer.

I, a l'eucaristia hi fa cap tot-hom qui vol. És el lloc de la comú-unió. És el gran signe de la unitat i de la pluralitat. Però la parròquia ha de crear un ritme propi i decidit, sense embuts. D'entrada cal saber on es va; sense «apagar l'Esperit» (1 Te 5,19).

Pere Dalmau

RECTOR I PROFESSOR

Abans els professors de Seminari i els capellans de cúria no tenien responsabilitats parroquials. Ara les accepten. Per què?

Per la importància del context social

Sens dubte perquè ens vam adonar de la importància que té *el lloc des d'on* es fa una tasca, per exemple, la teologia. Ens vam adonar d'aquest fet abans que se'n fes la teoria. Avui, en efecte, s'ha examinat teòricament la importància que té l'anomenat «context social», ja sigui del professor de teologia, ja sigui del qui està a la cúria. Es diu, en efecte, que els interessos reals d'un teòleg coincideixen o arriben a coincidir amb els interessos del món al qual pertany aquest hipotètic teòleg. He vist, fins i tot, algun as-

saig teològic que arriba a endurir aquesta llei, però en general és ben veritat que els teòlegs que hom anomena centreuropeus, conscientment o inconscient, fan teologia iHustrada, que té en compte l'individu secular i «emancipat», etc. És cert que hom es fa representant, si no servidor, del seu propi món.

Aleshores, hi ha com un desig personal d'optar d'entrada pel tipus de món que, *a priori*, sembli més coherent amb la dinàmica de la fe que hom ha d'explicar. A mi personalment (no voldria fer cap llei general), m'ha semblat que ajudar, ni que sigui d'una manera ben limitada i d'acord amb les possibilitats pròpies, en una parròquia de gent senzilla, pot ser bo. I, de fet, veig que ho és: no tinc cap desig de canviar aquest lloc de treball personal on ressonen unes —diguem-ne— «precomprensions» del context evangèlic que m'ajuden a entendre'l.

Voldria advertir dues coses: Primerament, que jo no em veig obligat a fer un esforç conscient i voluntari per tal que aquest context social pastoral traspuï en el meu treball teològic. Si aquest context és real, ja hi pesarà d'una forma o d'una altra! I en segon lloc, que aquesta dedicació *parcial* a una tasca pastoral amb gent senzilla no constitueix una solució completa del problema del «context social» adequat per al teòleg, pel fet que, en el meu cas, no constitueix la totalitat del lloc des d'on treballa teològicament. Però de-

dicar-hi tot el temps de manera que es col·lapsés la dedicació a la teologia tampoc no fóra solució.

Josep M. Rovira Bellosó

La vinculació amb la vida de la comunitat creient

En algun altre lloc (*L'Església de Barcelona, 1850-1857*, p. 9, i «Pastoral Misionera», 1983, pp. 270-271), he fet referència a les motivacions personals i conjunturals que van influir en la meua decisió d'abandonar, a finals de la dècada dels 60, l'activitat de consiliari de moviments especialitzats, i cercar una dedicació parroquial. Crec entendre, però, que no se'm demana un testimoni, sinó una opinió sobre dedicació docent o curial i dedicació parroquial.

Anys enrera, devia ser molt estesa la convicció que l'activitat docent en el Seminari, o tenir un càrrec a la Cúria, reclamaven una dedicació a ple temps que era incompatible amb una altra dedicació a ple temps com la que la vida parroquial exigia. També hi devia haver la convicció que aquells qui s'havien de dedicar a l'activitat parroquial tenien necessitat d'una criteriologia pràctica que els qui es consagraven a la «teoria» o a les qüestions organitzatives d'àmbit diocesà ni tenien en l'estima deguda, ni, per tant, eren prou capaços d'aconse-

guir. En tot cas, aquella divisió entre personal dedicat a les tasques parroquials, per una banda, i, per l'altra, professorat del Seminari i personal de la Cúria, establia a favor d'aquests últims una certa consideració de preponderància i d'«alt clergat».

Aquests plantejaments és possible que, per la força de la inèrcia, encara sobrevisquin en determinats sectors de clergues. Per la meua part, estic, però, persuadit que la progressiva pèrdua de pes social que l'Església experimenta i la decadència biològica del cos clerical invaliden aquella manera de veure les coses. Per al capellà, en la seva funció eclesial específica, els problemes se simplifiquen i es concreten en les circumstàncies actuals: tot rau, en definitiva, a trobar la manera o les maneres d'ajudar les comunitats cristianes a viure i a celebrar la fe, i a trobar la manera o les maneres d'anunciar la mateixa fe.

Així, un plantejament més precís i rigorós de l'activitat pastoral del capellà presenta com a anacrònica tant la imatge de la parròquia concebuda com un centre administratiu o acaparada per tasques que tenen més de cultural que no pas d'específicament religiós i evangèlic, com també la imatge del capellà intel·lectual o dirigent diocesà, perdut en les boires d'una especulació poc relacionada amb la vida real de fe del poble, o absorbit per la manipulació d'uns ressorts de poder

eclesiàstic, cada dia més buits de contingut real.

Per acabar, i referint-me tant a l'activitat pastoral en general i a la parroquial en particular, com a l'estudi i l'ensenyament de les ciències sagrades, i a les activitats curials que perduren, tinc la convicció que la intel·ligència de la fe i l'acció de govern, en tots els nivells de l'Església, no tenen sentit, i es converteixen en activitats autènticament extravagants, si no es realitzen en unes condicions de vinculació molt estreta amb la vida de la fe de la comunitat creient i amb la seva projecció evangelitzadora. Vistes les coses així, cauen pel seu propi pes les barreres entre els agents de la pastoral que sols unes determinades condicions socio-culturals havien establert dins l'Església.

Casimir Martí

TASQUES SUPRAPARROQUIALS

¿És viable la tasca del capellà en un àmbit arxiprestal o de zona?

Possible i necessària, però no pas fàcil!

Crec que és possible i molt necessària, encara que això no vol

dir que sigui fàcil. En la mesura en què la programació i l'acció pastorals vagin més enllà dels límits parroquials calen capellans i laics que les assumeixin i s'hi dediquin amb responsabilitat.

Es comprèn que la viabilitat d'una tasca d'aquesta categoria depèn de la sensibilitat per la pastoral de conjunt; i en aquest camp hi ha encara molt camí per fer. Hi ha algun capítol en què és més fàcil (per exemple, la pastoral de joventut), però n'hi ha d'altres de molt tradicionals en la pastoral parroquial (per exemple, la pastoral dels sagraments i la catequesi d'infants), sobre els quals cada lloc té una tradició, i cada responsable un criteri i una manera de fer que dificulten la pastoral de conjunt.

És cert que cada barriada té les seves característiques, i que la varietat és una riquesa. Però, a partir d'un límit, quan la varietat és un obstacle per a l'acció de conjunt, aleshores és perjudicial. Crec que aquest límit no sempre es respecta, i per això, de vegades, és difícil assumir una tasca supraparroquial.

Martí Visa

No abaratim el somni

Responc afirmativament a aquesta pregunta. Però això no vol dir que tot siguin flors i violes.

Des de fa vuit anys, convisc a

l'equip de capellans de Vilafranca. Primer com a seminarista i des de fa cinc anys com a sacerdot. La convivència m'ha ajudat a tenir altres perspectives de la pastoral. M'ha ajudat a fer treball de conjunt. El treball en equip no és pas fàcil, però té el doble de força.

A la zona del Penedès, fa anys que es vol dur a terme el treball de conjunt. La meua breu reflexió sobre el punt que em demaneu vol assenyalar unes dificultats, uns punts positius i uns reptes de futur vers aquesta tasca.

1. *Dificultats.* Una de les principals és que treballar en equip no és entès del tot. I algú es pensa que treballar de conjunt és fer anar tothom uniformat. Hi pesa la llosa que com a capellans hem treballat poc en pastoral de conjunt. Hi ha molts temors a fer-ho.

Ens pensem, de vegades, que el capellà és propietari d'una paròquia. Això fa que el treball esdevingui local i tancat. Crea «franc tiradors». Em pregunto si de vegades, a nivell de diòcesi, no es fan nomenaments per a tapar forats sense la perspectiva de treball conjunt.

Dificulta també el treball de conjunt el fet de no tenir uns mateixos criteris pastorals. Això fa que cadascú pugui fer i desfer. Actualment, a nivell de zona, estem treballant en aquesta línia: buscar uns objectius comuns per al curs vinent.

Cal apuntar la dificultat de la

vivència personal: costa treballar en un moviment especialitzat (en el meu cas, el Moviment de Joves cristians de comarques, JARC). Has pres una opció i, vulguis o no, en descartes d'altres. Quan treballes en un àmbit més ampli, sempre et trobes que ets minoria.

2. *Punts positius.* Però cal remarcar, també, que s'han fet passos positius de treball de conjunt entre capellans i entre laics i capellans: S'ha aconseguit un cert treball de conjunt, gràcies a les trobades dels consells pastorals de zona i arxiprestat, a la preparació de promesos, al moviment rural evangelitzador de joves i adults, etc. Hi ha una trobada mensual de consiliaris de jovent.

3. *Reptes de futur.* Voldria acabar amb unes qüestions que em ballen pel cap i que crec que afecten tota la diòcesi:

Quines directrius de futur, pel que fa al treball conjunt, tenim plantejades com a diòcesi? Cap on volem anar?

Quina sortida es dona al capellà que no intervé en el treball conjunt, de zona o arxiprestat?

Coneixem amb exactitud els anhels, les necessitats i les mancances de cada zona? Com és recollit tot això?

La tasca de treball conjunt (a nivell d'arxiprestat o de zona) sempre serà feina de formigueta. Sembla un somni. Però cal tenir clar que «no hem d'abaratir el somni».

Francesc Pausas

ELS MEDIA

Els mitjans de comunicació que tenim, ¿ajuden a plantejar els problemes de la pastoral?

Un sector pastoral desatès

El meu punt de vista fa referència a dues qüestions, sobre les quals diré breument com ho veig a Catalunya avui i com podríem anar endavant.

Primera: *els mitjans de comunicació com a sector de la pastoral de l'Església.* Em sembla un sector desatès i marginat, del qual s'espera molt —potser fins i tot massa— i al qual es carreguen les culpes de coses i situacions que potser no són culpa seva. Ja se sap: quan les notícies no són bones, el més senzill és matar el missatger... Sembla talment que aquest camp no mereixi pas gens d'atenció entre els responsables de la pastoral, potser perquè consideren que ja hi ha uns «afectacionats a aquestes coses» que fan el que poden...

La situació actual es podria millorar començant per establir alguna forma de contacte entre els responsables de la pastoral i les persones que treballen en els mitjans de comunicació, si és que uns i altres —com espero— creuen que aquest diàleg resulta necessari i convenient.

Segona: *el plantejament dels problemes pastorals en els mitjans de comunicació.* Aquest plan-

tejament penso que, en el moment present, és molt reduït i pobre. Els mitjans de comunicació de caire general, per exemple la premsa diària, tendeixen a reduir l'espai destinat a la informació de qüestions religioses. Les instàncies eclesials, per la seva part, viuen un conflicte entre diferents models o projectes pastorals... Un mitjà de comunicació, si no és ni confessional ni especialitzat, es pregunta com actuar davant d'una situació no només de pluralisme, sinó també de conflicte.

Si és cert que els mitjans de comunicació han de reflectir l'objectivitat de les qüestions que tracten, val a dir que informar de temes de pastoral no és pas cosa fàcil. En aquest aspecte voldria dir que els mitjans de comunicació em sembla que més que

mitjans d'imposició són —o han d'ésser— *eines de mediació*, segons la coneguda tesi doctoral de Llorenç Gomis «El medio media».

Quina mediació poden fer els mitjans de comunicació en aquest camp? Potser, en primer lloc, explicar els problemes plantejats i informar de les respostes plurals que s'hi donen. Aquest és un camp en el qual els mitjans potser no treballen prou. Ara bé, jo demanaria a les instàncies eclesials corresponents que fessin un esforç de formular les seves propostes i posar-les a l'abast d'aquests mitjans. Posats a demanar, encara demanaria més, i és que a l'hora de fer projectes o plans de pastoral s'escoltés les persones que treballen en el món de la comunicació, com a persones que cal suposar que són properes al pensament del poble.

Jordi Piquer

REGRESSIÓ

N'hi ha que diuen que l'Església està en regressió i altres que està en recuperació. Què n'opines?

A Catalunya, en una situació greu

La pregunta és molt àmplia. Però, per sort, l'espai de resposta és limitat. Per això voldria cenyir la meua opinió al que conec menys malament: l'Església a Catalunya.

En parlàvem fa poc amb uns amics i jo vaig recordar que una església pot «morir» en un país (és l'exemple conegut de l'església que fou florent al nord d'Àfrica, a l'Algèria-Tunísia dels temps de sant Agustí). Em sembla olorar que l'església tradicional a Catalunya és un malalt que —si tot continua més o menys igual— s'acosta vers una lenta però imparabile agonia. És clar que, com en d'altres països europeus, aquesta agonia pot durar molts anys...

No sabia explicar amb precisió el perquè d'aquesta impressió. Es basa, però, en un fet que em sembla evident: aquesta església tradicional —és a dir, allò que en el llenguatge habitual en diem simplement «l'església»— viu molt

imbricada en una societat catalana pregonament conservadora (que té com a ideal un cert voler-se «nova burgesia-moderna-europea-benestant»). Això és evidentment exagerat dir-ho «tout court» però em sembla real com a corrent de fons. Fent-ne caricatura, diria que es votarà de gust el president Pujol i es votaria —si calgués— a disgust el president Núñez; però, de fet, és sempre un sí i mai un no.

I aquesta societat catalana pregonament conservadora —en la meua opinió— portarà a la dolça agonia l'església perquè en aquest final del segle xx no té capacitat de fecundar les llavors evangèliques. Cristianament, és terra erma. L'església hi està bé, però hi restarà cada vegada més ofegada. És a dir, en progressiva regressió.

L'esperança possible —i amb això acabo el meu pessimista sermó—, només la veig en llavors d'església nova que broten en ambients populars (de fet, en bona part, en ambients d'immigració més o menys integrats) o potser en alguns ambients joves (també populars). Poca cosa més.

Ho lamento. Però jo també, si em pregunten, responc.

Joaquim Gomis

MOVIMENTS I PARRÒQUIA

Hi ha capellans que es queixen que la parròquia els ocupa la major part del dia i que no es poden dedicar a una pastoral especialitzada. Què n'opines?

Que, tanmateix, cal atendre els moviments evangelitzadors!

Opino que tenen tota la raó del món de queixar-se perquè, efectivament, la parròquia és no solament absorbent del temps de què hom disposa, sinó abassegadora de tota la persona: Perquè a una parròquia hi hagi caliu, hi hagi vida, cal que algú no pari de ventar les brases, constantment la vagi animant amb la sollicitud pel culte, l'organització d'activitats i serveis, el seguiment de les persones... i el que fa aquesta tasca eminentment d'animació, adonant-se'n o sense adonar-se'n, es troba abocat a fer també aquella altra de gerència, de programació, de coordinació, de suplència... sense oblidar que aquella indispensable actitud de disponibilitat que ha de tenir les vint-i-quatre hores del dia el predisposa a un treball trencat, esfilagarsat, arrítmic. Dins d'aquest marc, ¿què pot fer el rector per dedicar-se a la pastoral especialitzada?

Però si dic això des de la plataforma parroquial, no és per opinar que lògicament els rectors de

parròquia —que avui són la immensa majoria dels capellans al servei de la diòcesi— queden excusats de dedicar-se a la pastoral especialitzada; sinó per fer una crida a un replantejament de les tasques pastorals parroquials, arxiprestals i zonals, que permeti d'aconseguir que la pastoral especialitzada sigui atesa per l'Església talment que no aparegui com el fruit d'un rampell de quatre capellans entossudits a fer entrar el clau per la cabota.

No és aquí el lloc de defensar la urgència de l'evangelització i de la presència transformadora del cristià en el seu medi, però puc dir, almenys, que jo hi crec i que per tal de dur-les a terme no hi veig cap alternativa millor que la que ofereixen els Moviments especialitzats. Mentrestant, doncs, mentre no es faci aquest replantejament global de tota la pastoral, opino que els capellans que han sentit la crida i la urgència a fer la pastoral especialitzada han d'ajudar-se entre ells i deixar-se ajudar pels militants dels Moviments; no solament perquè no quedi per fer aquest servei importantíssim a l'Església, sinó també per mantenir el difícil equilibri personal enmig de les estiragassades de la pastoral parroquial i de la pastoral especialitzada, i encara, per mantenir viu i desvetllat aquest do de l'Esperit Sant que és la sensibilitat per una fe personalitzada i alhora crítica i activa al si de l'Església i enmig del món.

Pere Farriol

Sofriments i esperances

Després de 25 anys de pastoral parroquial (8 com a regent), 22 com a Consiliari d'ACO (Acció Catòlica Obrera) i 8 com a «capellà-treballador» —treballar era el meu somni pastoral primer des del Seminari—, sempre feliç i mai prou agraït, se m'acut parlar de les diferents pastorals a partir d'unes conviccions, uns sofriments i, finalment, unes motivacions.

Jo crec... (Tres conviccions prèvies)

Portem aquest tresor en vasos de terrissa, trencadissos i opacs. Per tant, tota forma de ministeri presbiteral ve marcada pel segell de la incapacitat, de la limitació...; i també transparenta la llum. Tota forma de ministeri és sempre parcial. El ministeri ha de ser plural.

L'Església és servidora de l'«economia de la salvació». I jo no sé per què s'ha anomenat «economia» un treball que té tan poc a veure amb números, balanços, auditories, magnituds, quantitats, eficàcies verificables... L'Església és el sagrament primordial, el signe, la senyera alçada enmig dels pobles. La seva naturalesa, i la seva acció, són simbòliques. El Crist —la Imatge del Pare, el Verb— en l'espai i el temps. No es tracta, doncs, de pensar en la feina de l'Església —els forats per tapar— de manera quantitativa, com la producció i la productivi-

tat d'una empresa, sinó en l'ordre simbòlic, significatiu i sacramental.

L'essencial és ser testimoni de l'Amor de Déu als homes: anunciar que som germans i que Ell és Pare de tots. I per això, la gent s'ha de trobar acollida, compresa i estimada. I —quina sort!— acollir així és una possibilitat oberta a tot capellà, sigui on sigui (en tota pastoral).

Jo pateixo a la parròquia

Perquè et sents confiscat pels creients; encara més: pels de l'«olla». I la sacramentalització —gairebé el tot— ¿transforma els habituals i els creients? Pels «ocasionals» —pel «món obrer»— sovint és origen de malentesos, d'incapacitat de comunicació: ens trobem condemnats a relacionar-nos mitjançant uns mots i unes accions que necessàriament entenem, i vivim, d'una manera diferent, ells i jo.

En un temps i en una cultura que es va secularitzant, la parròquia, pels ocasionals, et lliga molt a expressar la fe amb un llençatge de culte, de sagraments, de ritus, que cada cop dubtes més que sigui el millor camí d'anunci de Jesucrist.

Jo pateixo a l'ACO

Perquè Déu no l'ha feta créixer més. Jo creia que realitzava una mica, la figura de l'Església del demà, missionera, corresponsable... I molts dels capellans que podien servir-la, fa uns anys que

la van considerar depassada. La majoria, la jerarquia, no s'hi ha dedicat. Ventafocs, com a bona treballadora.

Sempre amb una pregunta: ¿és adequada, l'aco, per a arribar a les categories més explotades (peonatge, obres públiques, emigrants nous,...)?

Els «militants» —el nom és antipàtic— han après un vocabulari, uns esquemes mentals; amb els anys, com jo, també s'esclerosen... però, i el compromís real?; ¿i la permanent dificultat de sentir-se «amples», a «casa», en l'Església existent?; i la fraternitat humil, viscuda enmig de l'Església practicant?

La tensió permanent per adequar-te, pedagògicament, a les persones, cadascuna en un moment diferent del seu procés de fe; haver de servir l'Evangeli en petites gotes, atentament... al final recollint, contemplant. Però rarament en homilies, a raig fet, a cor què vols...

Jo pateixo al treball

Perquè dono, a vegades, mal testimoni; i és l'únic que com a cristià i com a capellà tinc: dins la comunitat cristiana el que en podem dir «les funcions sacerdotals» marquen les relacions de dalt a baix; amb les desagradables falsedats que això comporta. Al treball, el que ens uneix és el treball i la relació és imposada, purament horitzontal. Rarament hi és possible la «funció» sacerdotal.

Perquè els companys de treball van, cadascun, a «la seva». Van a «algunes»: per a subsistir; per a consumir. Anar a «totes»? una solidaritat viscuda dins la dinàmica del moviment obrer els queda lluny, lluny...

Perquè la feina té un aspecte «odiós» —no deixar passar a veure el malalt— i fomenta el gust de manar i dominar, la ira... i perquè, a ulls dels parats, jo sóc milionari.

Perquè servir la gent —una feina útil—, compartir fraternalment el treball —una situació agradable—, cansar-me, patir per ser un manat, *omple*. I aquesta felicitat humana —ara en dirien «realització»— ¿no és una trampa?; en el fons ¿no seré «capellà-obrer» per gust personal, tot fugint de foscors i incerteses?

El ministeri en el treball m'és font de joia i de pau.

Com que el treball és la forma de ministeri menys comuna i potser és una forma de pastoral només en la mesura que s'inscriu en una pastoral obrera global, penso que hauria d'explicar la coherència amb què ho visc; és a dir, explicar com la forma de «ministeri en el treball», a més de causa de dubtes i sofriments, és també font de pau i joia en la meua vida. Perquè treballar, per a mi, és seguir Jesucrist que s'ha fet «home obedient» i ser així imatge a l'abast (vg. «La Humanitat de Déu», de Josep Maria Rovira Bellosó) de Déu Amor, Pare...; és estimar Déu

i els homes, convençut que el sacerdoti, abans que una «funció sacerdotal» mesurable és una realitat de l'ordre simbòlic, que participa de la naturalesa de l'Església, «senyal», signe alçat entre les nacions. I a la Barcelona treballadora, immensa, ressentida amb l'Església, m'és un goig voler ser un dels deu o quinze capellans que compartim el que la gent entén per «treball», portats per aquest amor-opció indestruïble a Jesucrist i als explotats.

Joan Ramon i Cinca

PASTORAL GENERAL I PASTORAL ESPECIALITZADA

¿Què en pensem els laics de les qüestions de pastoral general i pastoral especialitzada?

Més interrelació i més participació de laics

Quant a la pastoral general, em referiré a la que gairebé de manera única fan les parròquies: la de les catequesis dels sagraments. Penso que els sagraments estan cada vegada més a prop de la gent, i que s'intenta donar tot el sentit a la seva celebració. Les recents ordenacions de diaques laics hi ajuden. No obstant això, crec que la participació dels laics

hauria de ser encara més alta, i sobretot sense distinció entre homes i dones.

Crec que a l'hora de realitzar un sagrament, l'Església ha d'exigir el màxim del cristià que el vol rebre, tant pel que fa al convenciment com a la pràctica cristiana quotidiana, anterior i posterior. Casar-se per l'Església perquè la família quedi contenta o fer la comunió pel vestit que poden lluir els nens i no recordar-se després de la confirmació, són fets que es repeteixen encara i que influeixen negativament. Potser caldria ser més estricte i rigorós en la qualitat, encara que es reduís la quantitat.

D'altra banda, la pastoral general no ha d'ésser necessàriament parroquial. Som molts els cristians que per les nostres activitats dins de l'Església no estem vinculats a un marc territorial concret, sinó a comunitats religioses i a d'altres grups d'Església. I sovint rebre algun sagrament fora de la parròquia, o fora de la diòcesi, comporta molts problemes «burocràtics». La parròquia és un punt de referència molt important, però no l'únic. Caldria més flexibilitat perquè la pastoral fos veritablement general, sempre que es donin, ho repeteixo, els pressupòsits de convenciment i de pràctica esmentats abans, que es poden detectar mentre es fan les corresponents preparacions o catequesis.

Referent a la pastoral especialitzada, el que conec més de prop

és la de joves. Caldria pensar més en el tipus de pastoral a realitzar amb els joves que viuen a les ciutats del cinturó de Barcelona, o a barris del que actualment s'anomena «quart món». I sobretot intentar de potenciar-hi algun tipus de pre-pastoral, és a dir, buscar la manera d'arribar a sensibilitzar els adolescents a poc a poc perquè a la llarga puguin comprometre's en els moviments especialitzats. D'altra banda s'hauria de potenciar molt més la figura del consiliari laic, home i dona.

Potser els dèficits més grans corresponen a la pastoral de marginació (marginats, pobres, delinqüents, drogaaaddictes, etc.), on la demanda supera amb escreix l'oferta, tant de serveis, com de gent voluntària i alliberada amb la deguda preparació, i de recursos econòmics. En les darreres sessions del Consell Pastoral Diocesà hem tocat aquests temes, però bàsicament a nivell de discussió teòrica. Costa trobar propostes concretes i, per tant, les solucions trigaran a arribar. Com a membre del CPD, tinc la sensació que les aportacions dels consellers queden de moment només sobre el paper.

Crec que caldria un treball més global en què s'interrelacionessin molt més intensament totes les delegacions de pastoral, entre elles i amb les parròquies, les comunitats i els grups eclesials. Serà una feina més a llarg termini però amb més bon resultat. La parròquia i les comunitats reli-

gioses permeten compartir la pregària i la celebració, però alhora poden oferir, d'acord amb les diferents delegacions de pastoral, compromisos concrets (senzills o complexos) a l'abast de tots els creients. Moments de pregària i de reflexió que, juntament amb una acció, per petita que sigui, ens permetin estar al costat dels marginats d'avui, testimoniar la nostra fe i viure solidàriament.

Montserrat Morera

Testimoniatge de la presència del Déu vivent i alliberador

D'entrada crec que hi ha només una pastoral, així com només hi ha un sol Déu, una sola Església, un sol Evangeli i un sol Senyor Jesucrist. L'Evangeli no diu a tot hom el mateix. Per exemple, Jesús diu als pobres que, amb l'arribada del Regne de Déu, deixaran de ser pobres i als rics que, si volen entrar al Regne, han de renunciar a llurs riqueses.

Si parlem de diferents pastorals sembla que vulguem acontentar cada classe o grup humà, tot acomodant-hi l'Evangeli. La pastoral actual, principalment la Litúrgia, té poc a veure amb la pràctica alliberadora dels militants, cristians obrers. Aquests, crec que podem aportar algunes idees de cara a una pastoral que ofereixi a tots els cristians la possibilitat d'aprofundir i viure la fe amb tota plenitud a nivell personal i en

els ambients en què es mouen, i, a tota persona la possibilitat de començar o continuar el camí d'armistat sincera envers Jesús.

Els mitjans poden ésser els següents:

— *L'oració personal i comunitària*, que Jesús ens ensenyà, per a relacionar-nos amb el Pare, el qual vol instaurar el seu Regne de justícia, pau i amor, i ens crida a ser col·laboradors seus.

— *L'estudi i la reflexió sobre l'Evangeli*, per tal de conèixer Jesucrist, que és qui dona sentit a tota la nostra vida.

— *La revisió de vida en grup*, això és, deixar que Jesús illumini i judiqui totes les nostres accions i actituds, els nostres sentiments, tota la nostra vida de família, de barri i de treball, el nostre compromís en les organitzacions populars, sindicals i polítiques que treballen i lluiten per millorar les condicions de vida del poble i per construir una societat més justa.

— *La celebració eucarística*, la gran pregària comunitària, síntesi de l'Evangeli i la vida, compromís per la justícia i la dignitat de les persones, anunci i esperança del Regne i presència del Senyor entre nosaltres feta realitat.

La pastoral ha d'ajudar a obrir-nos a les exigències socials, econòmiques i polítiques de l'Evangeli, a comprendre la relació entre conversió personal i transformació de les estructures injustes. Però la pastoral no es pot reduir a tasques socials; l'Església no ha

de transformar per ella mateixa la societat. És el poble que, amb els seus instruments de lluita social i política, ha de transformar la societat. La pastoral ha de proporcionar als cristians l'aliment per a participar i mantenir-se en aquesta lluita alliberadora. Els mitjans per a entendre les qüestions socials, econòmiques, ideològiques i polítiques i per comprendre i transformar la realitat, el cristià els troba fora de l'Església: als sindicats, als partits, etc.; en canvi, no trobarà en un partit les condicions per a aprofundir la seva relació amb Déu. I totes dues dimensions són essencials per a la persona.

Penso que la pastoral té almenys aquests dos perills: o bé formar cristians descompromesos, per als quals la vida espiritual és un refugi per a desentendre's del món, o bé formar militants socials i polítics que no expliciten en la seva vida l'anunci i el seguiment de Jesús.

Crec que no hi ha cap projecte polític que coincideixi exactament amb les propostes evangèliques. La fe no és una ideologia ni una visió del món. La fe és fonamentalment un coneixement íntim de Déu, que en Jesucrist es revela com a Pare de tots els homes i que ens envia el seu Esperit. Tant la visió conservadora com la progressista poden reduir la fe a una ideologia.

L'essència de l'activitat pastoral és el testimoniatge profètic de la presència viva i alliberadora de

Déu. La raó única d'ésser dels cristians és l'adhesió a Jesucrist, que, amb la seva gràcia, ens impulsa a descobrir Déu present en la història humana; un Jesucrist, a més, ressuscitat, present enmig nostre, que amb la seva Paraula ens revela la voluntat del Pare i el projecte fonamental de Déu en la nostra història, i que és el cap d'aquesta humanitat que avança vers els seu alliberament.

Joan Estrada

ECONOMIA

¿No és injusta la diferència de pressupostos que hi ha entre els moviments especialitzats i les parròquies?

Sí; però, per què?

M'agrada més replantejar-me la qüestió que m'adreça QUADERNS DE PASTORAL, afegint-hi un adverbí: ¿no és *objectivament* injusta?

Em sembla que, sovint, sí que ho és.

No és difícil de detectar com, en certs sectors de la nostra Església, els Moviments especialitzats són desconeguts i, fins i tot, a vegades, menystinguts. Els seus preveres consiliaris vénen a considerar-se, en aquests sectors, com una mena d'agents pastorals de

segon ordre, que és dubtós que mereixin una retribució econòmica equivalent a la d'altres preveres amb igual dedicació; tampoc no es veuen clares les despeses de materials, sortides, reunions, ni la necessitat de locals etc.

En el rerafons de la inadequada dotació econòmica hi ha una incorrecta valoració dels Moviments especialitzats.

És just, també, però, de dir que, en ocasions, els mateixos Moviments són, en certa mesura, responsables d'aquesta manca de valoració. No expliquen prou bé els seus programes i les seves accions; potser es tanquen excessivament sobre ells mateixos; no sembla que es preocupin de fer créixer el nombre dels seus militants, etc.

Qui em conegui, sap que jo estimo els Moviments especialitzats. Les meves actituds profundes i la meua formació, en són fortament tributàries. Per això crec que la meua opinió serà ben compresa: perquè es pugui dir que el tractament econòmic diocesà dels Moviments especialitzats no és l'adequat, cal que es tracti de Moviments amb forta voluntat de ser, de créixer i d'incidir en la vida de l'Església i dels homes del nostre temps.

Antoni Bascompte

JOVES-ADULTS

¿D'on vénen les dificultats de la participació dels joves en les activitats pastorals dels adults?

Tant dels grans com dels joves; qui refarà els ponts?

O sigui: per què els joves no se senten al·ludits quan són els grans els qui fan coses, siguin pastorals o d'altres.

Em sembla que aquí hi ha dos condicionants a tenir en compte, l'un que ve de part dels joves, i l'altre de part dels grans.

De part dels joves, cal reconèixer que tenen una imatge feta del que els grans fan, que no els ajuda gens ni a valorar-ho ni menys a prendre-hi part. Troben que el que fan els grans manca d'obertura. A més ho titllen de poc manejable i participatiu. Les activitats pastorals dels grans es redueixen massa, als seus ulls, a «pràctiques religioses» alienants, en el sentit de posar en mans de Déu les solucions que els homes no acaben d'assumir, i de respondre a esquemes voluntariosos que no tenen res a veure amb la planificació i la tècnica, com tampoc amb la normal universalitat que ha fet saltar les barreres de l'Església per sentir-se solidaris no només dels germans en la fe, sinó simplement, de tot home. Pel que fa a la litúrgia, que també és activitat pastoral, la troben repetiti-

va, excessivament normalitzada, i sobretot antiparticipativa, des del moment que tot està previst a la bestreta i «mai no passa res». Segurament que és aquesta una de les raons per les quals els joves han desertat de les celebracions dels grans, i de les misses parroquials dominicals.

Els joves no prenen part en les activitats pastorals dels grans. El contrari també és cert? I si ho és, preocupa?

Per altra banda, els joves potser s'han tancat, marginat, en activitats pròpies, no sempre prou realistes i eficaces, tot i que ells no ho veuen així. Els grans treuen el nas en alguna missa de joves. Però els grans han trobat la manera que els joves no interfereixin en les seves activitats, acceptant i potser fent que els joves tinguin les pròpies activitats, i els propis agrupaments i associacions. Per haver actuat a cegues, potser els joves han augmentat aquesta marginació, procurant que els grans no interfereixin en les seves decisions, i reclamant el dret de ser els joves els qui decideixen les qüestions que afecten els joves. A l'hora de la veritat, els joves s'han quedat més d'una vegada a part del món dels grans, i en lloc de ser evangelitzadors del món, només han estat evangelitzadors del món dels joves. El que passa és que potser no és cert que hi hagi un món dels grans i un món dels joves. Qui refarà els ponts entre grans i joves?

Genís Samper

Què demana, avui, la Pastoral de joventut?

La diferència entre pastoral de joventut i pastoral d'adults, ara i aquí, és que la pastoral d'adults està envellida, i la pastoral de joventut està per fer (i això no és pas un acudit d'aquella sèrie d'antany, que començaven així: saps en què es diferencia...). Penso en el moment actual, però penso també en els temps que s'apropen. Tot i l'esforç meritori i soferit de molts pastors, la pastoral d'adults va fent la viu-viu. Tots sabem que no podem exigir massa a les generacions majors de practicants. Tots som conscients que les persones adultes que s'acosten a demanar-nos serveis, tenen unes intencions bastant aleatòries. Ens adonem que no acabem de sintonitzar-hi: ens demanen naps i nosaltres els oferim cols. Empro el mot adults en un sentit ben ample: tots aquells per a qui està muntada la pastoral d'adults, encara que es tracti de joves. El rector, a la missa dominical, s'esgarriamella per fer entendre als assistents que han de participar a les tasques de la comunitat cristiana; i els assistents pensen: «i ara... què vol aquest? venim a missa, i encara ens venta crits!» Aquella parella que ve, al despatx, a demanar el casament... el que vol és casar-se; i prou. O els pares, que volen batejar el filllet perquè no sigui «moro». O les mares, que assisteixen a catequesi de pares, preparatòria per a la

primera comunió, i estan pensant en el vestit i la festa mentre fan veure que escolten el sermonet del senyor rector.

Aquest fet pastoral ens pesa des de fa anys. I, de sobte, ha sorgit un fet nou. Un dia ens vam començar a adonar que una gernació de joves omplia els nostres temples o responia a les nostres crides en uns moments determinats (cas de la confirmació o cas de la Pasqua Jove i altres activitats semblants). Aquest fet el va remarcar tothom; fins i tot els nostres bisbes, fins i tot el Papa.

No és objectiu d'aquestes quatre ratlles explicar el perquè (i potser tampoc no me'n sortiria). El que vull subratllar és que, a partir d'aquell moment, vam començar a parlar, amb la boca plena de satisfacció, de pastoral de joventut. Llàstima que ens falli, a l'hora de parlar de pastoral de joventut, la precaució i, sobretot, la memòria: sembla que ja hem oblidat el que va passar als florents moviments de joventut, al final de la dècada dels seixanta.

Sí, hem tornat a parlar de pastoral de joventut. I, fins i tot, ha nascut una figura inèdita en el camp de la pastoral de joventut. Sempre havíem parlat de consiliaris diocesans de moviments de joventut (també de consiliaris de base i de consiliaris nacionals i internacionals). A partir d'un moment determinat, els bisbes van crear la flamant figura del «Delegat Diocesà de Pastoral de Joventut».

Tothom va pensar —o va fer veure que pensava— que aquest personatge arranjaria les coses, i trobaria la pedra filosofal (a tothom coïa no saber com fer-s'ho per retenir els joves que acabaven els cicles de catequesi de confirmació. I hom es va dir: «el Delegat de Joventut ens ho arreglarà»)

Però ben aviat s'ha vist que poc pot arreglar el Delegat de Joventut sense comptar amb unes realitats prèvies, que només poden venir de la base; en el sentit que cal un canvi d'actitud per part dels capellans.

Sí, cal un canvi d'actitud, si volem parlar de Pastoral de Joventut. I ho dic pensant en la situació actual de la joventut, abandonada a la seva sort per part de totes les instàncies. Apunto només una idea en aquest sentit. Idea que caldrà desenvolupar en una altra ocasió.

De Pastoral de Joventut, encara no n'hi ha. Però tots plegats podríem fer un exercici previ per a una futura Pastoral de Joventut. Es tractaria d'oferir tots els nostres locals (fins i tot els temples), molts dels nostres recursos, i bona part del nostre personal perquè els joves, tots els joves, poguessin tenir uns espais de llibertat i creativitat a l'Església. Acol·lim-los i deixem-los fer (en tot cas oferim-los l'ajuda d'amic major d'edat). Donem curs a les seves reivindicacions i protestes, fem-nos portantveus seus a les assemblees d'adults. No ens espantem ni cridem si ens fan mal-

bé les coses. Oferim-los possibilitats de crear, d'organitzar. No els vulguem endoctrinar; fem camí amb ells.

Si fóssim capaços de fer tot això, potser podríem parlar de pastoral de joventut dintre d'uns anys.

Quim Pla

Joves i grans, diferents, però punts de referència els uns dels altres

He viscut dues experiències ben diferenciades en dos llocs diferents i que em semblen ben significatives de cara a afrontar aquesta complexa problemàtica.

Per una banda la que vaig viure a la parròquia de la Sagrera a començaments dels anys 70. Vaig trobar-hi una comunitat de base de joves fortament problematitzats per la seva relació amb la comunitat adulta i l'església institució; eren molt presents en el Consell Parroquial i en les activitats dels adults. Aquest fet va anar portant, en la comunitat, a no parlar d'altra cosa que de la seva relació amb els adults: un carreró que es va mostrar sense sortida.

Una segona experiència és la que he viscut els tres darrers anys a la parròquia del Bon Pastor, on existeix un bon grup de joves amb força vida, però on durant bastants anys ha mancat una comunitat adulta estructurada i amb

vida suficient. Durant els darrers deu anys ens hem lamentat de la manca de comunitat adulta que servís de referència vàlida per als joves. Ara comença a sorgir aquesta comunitat adulta, punt de referència, i els grups de joves ho han començat a notar.

Aquestes dues experiències, només apuntades, em fan pensar que els joves i els adults necessiten tenir vida pròpia, i que tenen les seves pròpies lleis de funcionament. Això s'ha de fer possible sense por, encara que sembli que segueixen línies divergents: els moviments, els grups, s'han de sentir com a diferenciats i amb una vida que cadascú sent com a molt pròpia.

Per altra banda, cal que ambdós grups es puguin sentir com a punts de referència l'un de l'altre. En la comunitat cal que es respiri l'esperit jove i l'esperit adult, sobretot per la vida mateixa: perquè es troben en alguns moments treballant junts, engrescats per assolir algun objectiu comú; perquè en alguns moments la celebració és comuna i fruit de l'aportació d'uns i altres; perquè es prega junts a vegades... Al costat d'això ha de ser possible un diàleg entre joves i adults; però no hem de pretendre que siguin aquest diàleg, i encara menys les reunions més estructurals de les nostres comunitats, el que acosti i faci possible un intercanvi necessari i enriquidor entre joves i adults.

Finalment vull remarcar que el

trobament de joves i adults, és molt més factible quan als diversos grups hi ha un mateix estil de treball, es respira un mateix sentit evangèlic, la fe és plenament immersa en la vida. En aquest sentit penso que és possible parlar un mateix llenguatge, cadascú amb la seva mentalitat, de jove o d'adult, quan tots viuen l'esperit dels moviments especialitzats.

Josep Soler Llopart

MOVIMENTS DE JOVES

¿Com es plantegen els moviments especialitzats juvenils les celebracions de la fe?

Celebrem la vida, celebrem l'acció

«L'acció va de festa» era l'expressió impresa en les enganxines que tothom portava arrapades al pit, a la cuixa o a l'esquena en el Festival de Campanya que la JOC celebrà al barri de St. Roc de Badalona fa unes setmanes.

En les grans pancartes que es desplegaren al principi de la festa i a l'hora de la celebració, s'hi podia llegir també «celebrem l'acció», «celebrem la vida». Cito aquestes frases perquè en elles hi ha ja l'explicació del que se m'ha demanat que comentés per

a QUADERNS: la dinàmica, l'estil i la problemàtica de les celebracions al moviment.

Des de fa molts anys que, a la JOC, no es concebeix una trobada, unes jornades, un comitè nacional, una sortida de cap de setmana, sense que l'eucaristia no n'ocupi el centre, sense fer-hi present Aquell que és l'ànima del moviment, Jesucrist. Tot i així no ens hem «acostumat» encara a celebrar l'eucaristia perquè toca, perquè és diumenge, perquè és oficial en el moviment, i la causa està en el fet que tota celebració ve molt marcada, m'atreveiria a dir que exigida, pel desig de compartir la vida, l'acció, els entrebancs, el fracàs personal i col·lectiu amb els altres i amb Aquell que és la vida, el servei fet persona, la superació del fracàs, l'esperança.

Aquests fets trets de la vida de cada dia, aquesta referència constant a l'acció viscuda, marquen, doncs, amb un to peculiar les celebracions del moviment. I és precisament aquest to el que dóna peu a l'originalitat de la celebració de la JOC, i alhora crea la tensió amb celebracions fetes dins d'altres marcs i la problemàtica en la relació litúrgica amb d'altres comunitats.

La JOC com a moviment és una comunitat de joves, marcada per la duresa de vida dels seus components, per la procedència social i religiosa, per l'edat, per la consciència de marginació, per la tosuderia de voler ser protagonis-

tes de la pròpia vida..., amb tot el que això vol dir de peculiaritat d'estil, de nus de relacions, de manera de posar accents en la vida-fe-acció-contemplació. Recordo, per exemple, que en la celebració de la paraula de l'última trobada en què hi havia molts militants d'iniciació va ser difícil de saber qui era el Celebrant, perquè van anar sortint una vintena de personatges encartellats que llegien accions realitzades, textos del Nou Testament, que cantaven, que representaven fets viscuts. Es feia evident que allò era un devessall de vida, de vida immersida en la fe, i era evident que els altres joves hi connectaven des de la seva pròpia vida i des de la seva pròpia fe. El ritme feia sin-tonitzar uns joves amb d'altres i tots plegats amb Jesucrist. Dubto que, sense aquell enfilall de fets de vida, aquella comunitat de joves hagués connectat amb el missatge de la Paraula i l'hagués experimentat com a cosa pròpia. És veritat que aquesta vegada no es tractava de l'eucaristia, i que aquestes són sempre presidides amb claredat pel celebrant; cito l'exemple només per a dir que cada celebració és diferent en la forma i en la dinàmica, perquè també sempre és diferent la vida dels militants que hi ha darrera.

Això, deia, explica també tensions, distanciaments amb d'altres comunitats. Tot i que hi ha un bloc de militants que assisteix regularment a les celebracions parroquials, aquesta dinàmica

participativa, creativa, adaptada al procés de creixement, farcida de fets de vida, fa que costi de trobar-se bé en d'altres celebracions, de no sentir-s'hi estranys, observadors passius.

¿És una dinàmica —em pregunto des del moviment— que ja té prou present l'estil d'altres celebracions més massives, que valora prou la dificultat futura d'adaptació, que no accentua massa el ritme de la vida, que no puja els militants com dins d'un hivernacle? Però també pregunto, des del moviment: ¿per què els joves, i especialment un tipus de jove sortit molt del carrer, marginat de la cultura ambiental, no s'acaben de trobar bé en les grans celebracions?, quin lloc hi ocupa la vida, amb nom i cognoms, la participació, allò que ells viuen i que els preocupa?

M'ho pregunto i ho pregunto perquè de tant en tant se'ns diu, i ens diem, que el moviment no acaba de portar els seus militants a les celebracions més amples, que els costa de fer el pas... Això és veritat, i em sembla que ho continuarà essent durant molt de temps, però les raons deuen ser molt complexes.

D'entrada se m'acut, a part dels interrogants ja exposats, que un moviment educatiu deu haver d'actuar sempre —i, doncs, també de celebrar— mirant amb una gran delicadesa el procés dels qui té al davant, i la vida que hi va creixent i canviant; i que la lògica més elemental no permet d'oferir

els mateixos esquemes, el mateix ritme, per als diversos moments de creixement.

I no sé si és sobrer de recordar que tot treball i tota celebració amb joves, no només en els moviments, haurien de ser sempre educatius. És més, tot treball amb persones, sigui quina sigui la seva edat, no es pot distreure de la vida que hi ha al seu darrera.

Vida i procés educatiu són, doncs, dos aspectes que no haurien d'estar absents en cap celebració.

Ramon Bufi

¿Com et mires l'actitud de Roma respecte als moviments especialitzats de joves?

Altres moviments són mirats amb més interès: per què?

El meu sentiment és que, malgrat totes les declaracions que alguna gent del Vaticà fa a favor dels Moviments històrics de l'Acció Catòlica especialitzada (JOC, JARC, JEC i JIC) i del MIEC, aquests no gaudeixen del favor dels responsables de l'Església Universal. Avui són uns altres Moviments els que mereixen paraules públiques de reconeixement i els que algunes vegades són presentats per alts dignataris vaticans com l'exemple a seguir. Concretament puc citar-ne dos d'origen italià però amb més o menys extensió en altres països: FOCCOLARINI i COMMUNIONE E LIBERATIONE.

Sempre resulta difícil jutjar un fenomen que té a veure amb la Santa Seu, donat que no solen ser massa explícits en donar raons de les seves reaccions. Un està obligat a fer suposicions. I parlar sobre suposicions no és digne d'un medi tan seriós com QUADERNS DE PASTORAL! Però espigant ací i allà afirmacions fetes per la gent de la Cúria Romana crec poder dir que:

En un primer moment va fer sofrir molt a Roma la crisi d'identitat cristiana que alguns dels Moviments atravesaren. Aqueixa crisi va anar acompanyada en moltíssims casos de la pèrdua de força; en més d'un lloc els moviments varen desaparèixer... Però, precisament en el moment més alt de la crisi, la gent que en el Vaticà era responsable de les relacions amb els Moviments i les organitzacions de laics, era prou amiga dels Moviments d'Acció Catòlica i, entre ells, alguns n'havien estat responsables a nivell continental i mundial. El mateix Pau VI i el Substitut de la Secretaria d'Estat, Mons. Benelli, n'eren grans amics. Així i tot, no obstant, vers la fi d'aquell període, quan ja s'havien fet alguns canvis del personal responsable, un dels moviments va perdre el seu estatut d'O.I.C. (organització internacional catòlica) reconeguda per la Santa Seu, que després, si no estic mal informat, encara no ha recuperat malgrat tots els esforços que han estat fets.

Tinc por, no obstant, que la

causa determinant de la pèrdua del favor entre la gent de Roma no és realment la pèrdua de vitalitat dels Moviments especialitzats i el MIEC, els quals, globalment, estan vivint un moment de revitalització. No; la causa determinant, per a mi, és un clar viratge que s'està produint en el Vaticà pel que diu a la relació Església i Món: la idea que la presència de l'Església en el món i en els seus nuclis vitals ha de fer-se per mitjà dels laics compromesos i respectant seriosament l'autonomia relativa del temporal, segons el Vaticà II, està essent substituïda per la idea dels cristians com a «força compacta» («Communione e Liberazione»), i per la negació de les ideologies i l'afirmació de l'evangeli com a «suficient» ell tot sol per transformar el món...

Bonaventura Pelegrí

Fa temps que han perdut part de la seva confiança

És cert que el Concili reconegué que els «laics tenen el dret de fundar i dirigir associacions», tot recalcant que «cal evitar la dispersió de les forces, cosa que pot produir-se quan es creen sense raó suficient noves associacions o obres, o quan es mantenen més enllà del límit de vida útil associacions o mètodes antiquats» (*Apostolicam actuositatem*, 19).

També és cert que en el mateix document, decret per la seva categoria conciliar, el Concili reconeix la importància del medi social (íd. 13) i la multiplicitat de formes de l'apostolat organitzat (íd. 20). Fins i tot, a peu de pàgina, hom pot trobar citats discursos adreçats a moviments especialitzats i, en particular, els missatges de Pius XII a la JOC, en els quals es reconeix plenament que els joves «han de convertir-se en els primers i immediats apòstols dels joves, exercint l'apostolat personal entre els companys, tenint en compte el medi social en el qual viuen» (íd. 12).

El nou Dret Canònic, als cc. 215 i 299, reconeix als laics el dret de fundar i dirigir associacions, i de reunir-se per a uns mateixos fins, i en el c. 301 recorda el dret de la jerarquia a la creació d'associacions públiques de l'Església. El Dret Canònic, suara promulgat, no fa cap esment ja de l'Acció Catòlica, ni tampoc dels medis socials, a la vegada que tracta de les associacions dins l'apartat de persones, i no en cap dels de les funcions de l'Església. És simptomàtic.

Per aclarir més el camí recorregut, potser que ens fixem en un document pontifici que ha estat des de bell inici ben rebut, *Evangelii nuntiandi*, de Pau VI, i que per la seva data és a mig camí entre el Concili i el Dret Canònic. No hi ha en dit document, quan parla dels agents de l'evangelització, ni el més petit esment

als «moviments especialitzats» tot i que continua reconeixent que «els joves, ben formats en la fe i arrelats en l'oració, han d'esdevenir cada vegada més apòstols de la joventut» (*Evangelii nuntiandi*, 72).

¿És agosarat deduir-ne que de fa temps els moviments especialitzats han perdut almenys part de la confiança de Roma? ¿O almenys que, a l'hora de planificar l'evangelització, Roma no compta amb dits moviments, tant de joves com de grans? Per què? No voldria jo aventurar hipòtesis.

Pel que fa a l'actual pontificat, és evident, primer de tot, l'especial interès del Papa Joan Pau II pels joves: no se'ls descuida mai (o quasi mai) en els seus discursos, li agrada dir la missa amb joves, i fins i tot compartir-hi vetllades i focs de camp. Ara bé, els moviments especialitzats, els moviments engatjats, no hi són pas a primera fila, o simplement no hi són. Recordem les criticades darreres iniciatives vaticanes (les trobades de joves a Roma per l'Any Sant de la Redempció, i, enguany, per l'Any Internacional de la Joventut, així com l'obertura del Centre d'Acolliment de Joves de Sant Llorenç), davant les quals els moviments especialitzats han estat reticents, i per això d'altres hi han ocupat el seu lloc. Al dret d'uns ha respost el dret d'uns altres. Aquesta és la realitat: Roma veu amb bons ulls la puixança de «nous moviments» (no en diré pas els noms), més dòcils, més espi-ri-

tualistes, i menys agressius i crítics vers la institució.

De tota manera, els moviments especialitzats continuen existint, i tenen carta de ciutadania en instàncies com el Consell de Laics o les Organitzacions Internacionals Catòliques. No han pas mort. Al contrari, amb motiu de l'Any Internacional de la Joventut, també ells, units, prenen les seves iniciatives i preparen un Colloqui a Roma sobre els problemes actuals de la joventut. Aquest Colloqui té el suport de les instàncies esmentades, i segur que serà una bona avinentesa per a veure com s'encarriren les relacions entre els moviments especialitzats i la jerarquia de l'Església, així com també entre uns moviments i els altres, i, sobretot, entre els moviments i el conjunt dels joves, puix que és en funció de l'evangelització del món jove que els moviments han d'existir.

Genís Samper

Que l'Església necessita avui una presència en el món més compacta

Des de la Secretaria d'Estat i en especial —en el marc de la cúria— des del «Concilium pro laicis» (Consell per als Laics), es pot observar una tendència progressiva els darrers cinc anys a potenciar i donar prioritat als moviments i les organitzacions de

caire «espiritualista», tot marginant els moviments i les organitzacions nats de l'acció catòlica especialitzada, o aquells que històricament s'havien apropiat a una pastoral evangelitzadora en el marc d'una societat autònoma.

El Consell per als Laics, tot i que manté constants i sovint difícils relacions amb els moviments de joves cristians especialitzats, sembla que hagi optat per una altra concepció de la pastoral juvenil. Tot indica que als seus ulls, avui per avui, els moviments «Comunione e Liberazione» i altres de semblants representen la manera de fer pastoral en un món complex i insegur. Durant els darrers anys els moviments «espiritualistes» i aquells que tenen una vocació massiva-general d'animació han estat els més escoltats i més afavorits. Els moviments especialitzats han anat perdent aquell paper substancial i important que en temps passats —i en especial en el postconcili— havien tingut.

Els moviments especialitzats es caracteritzen per una pastoral atrevida, sovint de frontera, capaç d'afrontar la vida i la història en la seva complexitat, els seus problemes i la seva realitat, malgrat que, de vegades, la seva incidència numèrica sigui reduïda. Crec, i m'agradaria equivocar-me, que l'opinió imperant a Roma és que aquest tipus d'intervenció pastoral no respon gaire a les necessitats actuals i que avui l'Església necessita un altre tipus d'inter-

venció. Per això, els moviments especialitzats viuen una certa sensació —real— de marginalitat, se senten sols en una aventura molt difícil, però fonamental per a l'evangelització del nostre món.

Josep M. Carbonell i Abelló

En la qüestió de la pastoral especialitzada, ¿cap on apunten els nostres bisbes?

Apunten, sí; però, desapareixen?

Em sembla que apunten cap a una integració d'unes noves necessitats, uns nous factors pastorals que han aparegut en la palestra i en l'ambient aquests darrers decennis. No estan resolts a contentar-se amb l'escàs poder de convocatòria i d'animació pastoral que avui tenen els moviments típicament especialitzats. Per això reben amb benedicció aquests nous moviments de «l'ambient o medi mixt», com poden ser la JOBAC de Barcelona o l'Hora-3 de Catalunya, o aquells altres sense preocupació pel medi, com són els moviments diocesans de Tortosa i la Seu d'Urgell, els Focolars...

No obstant, dit això, no sabria dir com tradueixen els nostres bisbes aquests «apunts» ni com els transporten al camp del discerniment, de l'animació i de la coordinació pastorals. No conec cap paraula pronunciada encara, ni cap acció proposada.

Si em permeteu doncs, resumiria dient que em sembla albirar una direcció cap on més o menys apunten; però que no hi desapareixen.

Ramon Cabana

Alguns pastoralistes diuen que no és bo l'actual «garbuix» de moviments de joves. ¿Seria, doncs, millor un moviment únic?

Respectar la pluralitat social i eclesial

Aquesta qüestió és complexa i cal contemplar-hi diversitat d'aspectes. Diguem-ne alguns.

D'entrada crec que en un context eclesial de caràcter missioner, no n'hi ha prou amb una pastoral juvenil de caire espontani, sense un projecte educatiu (pastoral concret), sense identitat de grup, amb poca definició pel que fa a la fe i sense gaire capacitat per al compromís i l'evangelització.

És per això que crec necessaris grups i moviments amplis, pastoralment estructurats, on s'assegurin una riquesa doctrinal, un intercanvi i l'ajut d'una estructura i uns recursos suficients per a garantir la continuïtat pastoral. Moviments que puguin esdevenir punts de referència metodològica per a grups que fan el seu camí i plataforma d'inseriment per a persones i grups que hi veurien un camí a fer conjuntament.

Aquests grups i moviments —ara no sabria dir quants ni

quins— han de respectar la pluralitat social i eclesial —per tant, pastoral— del moment que vivim. No solament respectar-la, sinó també atendre-la; per exemple: atendre pastoralment els milers de joves que es confirmen, cada any, als nostres bisbats; atendre millor els joves i adolescents marginats, etc.

Però la preocupació no seria solament definir quins grups i moviments han d'existir, sinó com aquests moviments i altres serveis pastorals, assoleixen identitats fortes i com són fidels a la pròpia línia al servei d'una transmissió de la fe clara, vigorosa i intel·ligible per als joves d'avui.

Per altra banda, el nostre problema no és merament de definir el que ha d'ésser la nostra pastoral juvenil sinó, i sobretot, com cal fer-ho.

En aquest punt jo diria que ens trobem encara en un temps de creativitat i expressió juvenil i, per tant, d'expressió pastoral. ¿No creieu que la pastoral juvenil a casa nostra es va definint encara amb matisos nous, amb aspectes ja madurs i assolits i amb matisos que tot just apunten?

Això em fa pensar que no podem avançar amb imposicions dràstiques sobre persones i grups que en diríem espontanis; cal, per contra, anar creant consciència en tots que ens cal fer feina ben feta i que, entre tots, hem d'avançar i engruixir línies pastorals madures i grups igualment solvents i eficaços.

Caldrà evitar dues actituds força negatives: per un costat, la uniformació o monopoli de grups o línies pastorals, i, per l'altre, el «campi qui pugui».

Més aviat caldria tendir, amb esperit obert i plural, vers la coordinació mínima i necessària i vers l'acostament espiritual i pedagògic de grups i moviments per tal d'anar marcant fites i línies de fons, fruit i patrimoni de tots. Fites i línies que faríem bé d'expressar i de celebrar, com hem fet, per exemple, en l'Aplec de l'Esperit de Poblet.

Darrerament, preveure grups i moviments de pastoral sectorial i altres grups i moviments de pastoral general; uns i altres evangelitzadors del propi ambient, sensibles al món cultural de la joventut i a favor d'una Església missionera i fortament compromesa amb el món d'avui des de la vivència íntegra de la fe.

Pere Codinachs

Potser no únic, però sí un moviment que aglutini amplis sectors

No sé si hi ha d'haver un *únic* moviment de joves, però sí que crec que n'hi ha d'haver *un* —entre d'altres— capaç d'aglutinar amplis sectors de joves cristians de Catalunya entorn d'aquestes quatre opcions: Jesucrist, l'Església, Catalunya i els Pobres.

1. *Opció per Jesucrist, Déu i home.* Un moviment de joves que articuli la fe en Jesucrist com a Déu i com a home, tot fent la síntesi entre contemplació i acció transformadora.

2. *Opció per una Església de comunió i missió.* Un moviment que articuli el sentit de comunió eclesial —amb els bisbes i el papa inclosos—, amb el sentit de renovació i dinamització de l'Església de cara al món.

3. *Opció per una Catalunya nova.* Un moviment que creï lligams reals de col·laboració i estimació entre els joves d'antigues arrels catalanes i els joves nous catalans; és a dir, que creï una xarxa de treball comú entre els joves de la Catalunya interior i els joves de l'àrea metropolitana de Barcelona.

4. *Opció pels pobres.* Un moviment que faci una opció real i conseqüent pels pobres. Això vol dir un moviment: a) en què els *joves pobres* —aturats, desarrats, marginats de tota mena— tinguin veu i vot; b) en què els joves de les *capes obreres i populars* superin el perill actual de «desclassar-se» o «passar-se» a una pràctica petit burgesa de la vida; c) en què els joves de les *classes mitjanes* que ho vulguin, puguin fer una opció evangèlica pels pobres, a base de renunciar a la mentalitat petit burgesa que reben per via familiar («fer calaix» i «lluitar per la família», com a únics objectius de la vida), i con-

vertir-se per la fe a una nova visió col·lectiva de la vida i de les qüestions socials. I això no pas com una opció teòrica sinó com a fruit d'una relació vivencial i directa amb joves que estan pitjor que ells.

Algú dirà que un moviment així voldria lligar massa coses o que fins i tot aniria contra la pastoral especialitzada. No queda espai aquí per a respondre-hi. Només puc indicar que l'autèntica intenció de l'especialització és aconseguir l'evangelització dels sectors més allunyats de l'Església (Cardijn) i, de rebot, també una re-evangelització de la mateixa Església, i no pas una conservació ben sectorialitzada dels joves creients.

Xavier Morlans

MOVIMENTS D'ADULTS

¿Quina és la situació dels moviments especialitzats d'adults?

HOAC i ACO: ¿una presència eclesial col·lectiva davant del món?

Em demaneu que parli dels moviments cristians d'adults i en faci una valoració. M'ha costat força

posar-me a fer-ho per dues raons:
— No puc parlar dels moviments adults en general, perquè la meua experiència és limitada.

— Quant als moviments *obrers* adults, que és el que conec, hi ha un punt, aquí a Catalunya, que a mi em preocupa seriosament, que em fa difícil ara entrar en valoracions.

Aquest punt és l'existència de dos moviments d'adults paral·lels, HOAC i ACO. Una doble existència que jo no vull pas posar en qüestió, ja que és una dada històrica.

El que em preocupa és la dificultat que hi ha a reflexionar conjuntament sobre la responsabilitat que tenim a Catalunya per a fer una tasca al màxim d'unitària. Com que sovint he manifestat aquesta preocupació i he treballat, i estic treballant, per un apropament, crec que tinc el deure de manifestar-ho arran de la pregunta que se'm fa.

A partir d'aquí subratllaria una dimensió dels moviments d'adults. És quelcom que està inscrit en la característica «adult». Com a plataformes d'animació i formació de militants cristians adults, no estan en funció només dels militants individualment considerats, sinó que tenen una responsabilitat de resposta col·lectiva eclesial al món. Com a part de l'Església, han de tenir un valor de signe davant el propi ambient. I això ho fan, o ho haurien de fer, tant amb un testimoniatge col·lectiu davant de fets i situacions, com amb l'elaboració de tota una

base més teòrica, partint de la realitat, tal com és la metodologia dels moviments. Aquesta base més teòrica, doctrinal, estructura i dóna forma al moviment i forneix elements de formació que sovint tenen transcendència per a altres grups d'Església.

Havent tingut la sort de participar en unes converses entre l'ACO de França i la HOAC general, em sembla que vaig descobrir-hi, en això que acabo de dir, una de les pistes de futur que caldrà reflexionar i abordar.

Florenci Costa

SACRAMENTALITZACIÓ

La pastoral de sacramentalització a què ens veiem abocats, i és un obstacle per al treball en profunditat amb les persones?

Tant de bo puguem treballar més en l'espai de la vida real!

Hom parla sovint, sobretot a les parròquies, de la «tasca d'administrar sagraments». Ens hi veiem «abocats», solem dir.

El sol fet de parlar dels sagraments com d'una «tasca» a què ens veiem «abocats», ja denota l'anomalia i l'ambigüitat de la situació. Quan una comunitat, que reconeix en la seva vida i en la història els dons de Déu, es reuneix

per celebrar-ho, no ho viu com una tasca sinó com una festa. I a les festes, hom no s'hi sent «abocat», sinó que les espera amb il·lusió, les prepara i s'hi submergeix amb goig quan arriben. I les festes no sols no dificulten l'aprofundiment de les relacions personals, sinó que més aviat les potencien i les expressen, perquè ens situen en el clima de la gratuïtat que n'és l'àmbit més favorable.

Com més s'allunya la celebració dels sacraments del marc comunitari que els és propi, més esdevé «administració»: una «tasca» que aquell que n'és responsable es veu «abocat» a realitzar. Que això dificulti o no el treball en profunditat amb les persones és una qüestió que depèn de tota una colla de factors, de tipus subjectiu i objectiu, com són el tarannà, l'humor, la situació personal i els condicionaments dels que demanen els sacraments i dels que en reben la petició; el «volum» mateix de la demanda en relació amb els dispositius pastorals, etc. Factors imponderables, i en certa manera, marginals a la qüestió en ella mateixa.

Crec que avui, en general, hi ha el desig i l'esforç per situar la preparació i la celebració dels sacraments en un marc que afavoreixi el treball en profunditat: acolliment, reunions, catequesi familiar, etc. Però això no vol dir que s'aconsegueixi. En el millor dels casos es pot donar que alguna persona s'expressi amb llibertat,

replantegi la seva situació religiosa, o modifiqui la imatge que té de l'Església; fins i tot es poden establir unes certes relacions de cordialitat. Però sovint no s'arriba ni tan sols a això. I inevitablement retorna la pregunta: ¿no es tracta d'un esforç malaguanyat i inútil? ¿No vol dir, tot això, que no ens atrevim a plantejar correctament la qüestió dels sacraments? I fàcilment s'arriba a una actitud possible i resignada: ens veiem «abocats» a una «tasca» que anirem fent al més correctament possible, amb voluntarisme, però sense massa il·lusió ni esperança, i amb la secreta aspiració que les coses puguin canviar.

I tant de bo que ens quedi esma, imaginació i temps per anar treballant en profunditat en l'espai més adequat, i més difícil, de la vida real de les persones a què ens acostem, o que se'ns acostin, i en un marc de veritable llibertat.

Mateu Terrats

Entre tots ho farem tot; però no tots ho podem fer tot

Sí que «és un obstacle per a un treball en profunditat amb les persones» quan en una parròquia el nombre de persones que «soliciten» els sacraments són moltes. Per posar un exemple: és com un part múltiple a què cada setmana hom es troba «abocat», un part múltiple de vuit o nou «criatures». Llavors, de la mateixa ma-

nera que uns pares que es trobes- sin amb tanta abundància de fills no foren capaços de donar-los la necessària educació (i alimentació), així també, a nosaltres, pobres preveres, se'ns fa impossible aquest seguiment.

Tanmateix, voldria dir que en èpoques passades no gaire llunyanes, i en les quals érem protagonistes com a vicaris, el fet també es donava, però amb l'aggravant, que, pràcticament, s'atenia aquelles famílies sense massa preparació, sobretot pel que fa al baptisme dels infants. Tampoc no hi havia la col·laboració dels laics. Per això, en aquest sentit hi hem guanyat.

Però es podria objectar que els rectors, en atendre al més bé possible totes aquestes famílies, ens quedem sense massa temps per atendre més profundament els cristians que desitgen fer més passos endavant. Així: si no hi ha temps material, tampoc n'hi ha de psicològic, puix que hom es troba esgotat.

En una altra ocasió, un servidor havia escrit (proposat) que hi ha d'haver uns preveres (per vocació) que es dediquin al vast camp de la sacramentalització (a les parròquies), amb la màxima col·laboració de laics i religioses, i uns altres preveres (per vocació) que facin la tasca d'aprofundiment de l'educació de les persones. De fet, són els qui estan actius en els moviments evangelitzadors. Voler que tots ho fem tot no és possible. Cal «raciona-

litzar» més la pastoral, tot i que això es fa difícil, perquè tots tenim uns partits o compromisos presos i ens costa de cedir posicions.

Per acabar. Quan ens vénen aquests cristians «turistes» (vénen quan els va bé fer la visita), atenguem-los bé, explicant-los les «coses», fent-los pensar; preparem la celebració i fem-la bé. Després, què? Hauríem de trobar qui fes el seguiment. Potser caldria anotar de veritat —eficàçment— els que ens semblen més «interessats» per a continuar tenint un o altre contacte.

Lluís Bonet i Armengol

Uns resultats migrats

En una gran ciutat, hi ha parròquies de tot tipus, però cal reconèixer que fins i tot aquelles que intenten alguna acció pastoral en aquest camp obtenen resultats molt petits. Per què? Em sembla que aquest problema que és molt important, i que marca la vida de l'Església local, i planteja interrogants sobre l'acció evangelitzadora dels últims temps i del present, convindria que fos estudiat amb més profunditat. Indicaré algun dels factors que, segons el meu criteri, intervenen en aquest problema.

La gent està contenta de ser com és: creu en Déu, no roba ni mata, és honrada..., què més ha de fer? Ignora que l'Evangeli és

una interpellació que empeny cap a cims molt més alts. Té interès a participar en les celebracions dels sagraments tradicionals per refermar la seva condició de persona creient, però amb una fe molt difosa que difícilment va més enllà de la lògica i dels criteris humans. Ser cristià és aleshores una cosa adquirida. Per què s'ha de fer alguna cosa més? No es veuen els sagraments com unes fites que ens ajuden a avançar per un camí, sinó com un terme més enllà del qual no cal assolir res més.

Dins un corrent de renovació pastoral, nosaltres hem organitzat reunions i cursos de preparació als sagraments, perquè ho hem cregut molt necessari. Però amb això sol no n'hi ha prou. Les paraules tenen poca força si no van acompanyades del testimoni. Abans de fer una catequesi sobre els sagraments cal ajudar a descobrir d'una forma viva la riquesa del Regne de Déu, i això no es pot fer solament amb paraules. Les vivències arrossegueu les persones més que la doctrina. Crec que la renovació pastoral ha prestat molta atenció a la catequesi (i enhorabona!) però ha oblidat bastant el testimoni i la vivència, i per això no té força interpelladora. Les persones que vénen a la parròquia a demanar un sagrament, un cop l'han rebut ja no necessiten res més.

Tot això crec que planteja diferents interrogants: ¿quina manera tenim de presentar l'Evan-

geli que fa que la gent no capti la seva força renovadora? ¿quina acció pastoral hem realitzat aquests últims anys i quina fem ara, que no permeten descobrir la riquesa del Regne de Déu? I encara: ¿com són les nostres esglésies locals, que no donen testimoni enmig del món i no són llevat enmig de la pasta?

Martí Visa

Actualment, gairebé a totes les parròquies es fa una preparació pastoral del baptisme, la primera comunió i el matrimoni. Després, a les grans parròquies de ciutat es perd el contacte amb aquestes persones. Què en penses? És que no hi ha cristians que n'assumeixin la responsabilitat?

Una tasca que porta molta feina i implica moltes persones

Puc respondre en nom de les parròquies del Papiol, Molins de Rei i Castellbisbal que, des de fa més de deu anys, treballen conjuntament com a Sector pastoral.

El problema fonamental (que afecta les tres parròquies) és la desproporció entre els qui reben els sagraments i les persones de la comunitat capaces de fer una tasca de «seguiment».

Malgrat tot, caldria distingir entre l'atenció dels qui han rebut la primera comunió, la confirmació i la unció dels malalts, per una banda, i els qui han rebut el baptisme o el matrimoni, per l'altra.

1. Quan és possible el seguiment

Després de la primera comunió. Durant el temps de Pasqua se celebren les primeres comunions d'aquells que han participat a la catequesi corresponent i que cursen, com a mínim, el tercer d'EGB.

Després se'ls ofereix la catequesi d'infants (tres graus) i a continuació la de pre-adolescents (dos anys més). Durant el setembre (cada any) els pares han d'inscriure els seus fills a la catequesi; així s'assegura l'interès dels pares i la participació dels fills, i s'evita que es disparin desmesuradament les inscripcions, ja que altrament no es podrien atendre.

Els catequistes del Sector —per graus— preparen junts cada mes els temes i organitzen activitats conjuntes per als infants. El prevere de cada poble fa de consiliari d'una de les etapes: primera comunió, graduada i pre-adolescents.

Després de la confirmació. Els adolescents que han acabat l'EGB poden inscriure's durant el setembre a la catequesi de confirmació. El sagrament es rep en la celebració del Sector que es fa cada any el primer dissabte de juny en un poble diferent. Un grup de matrimonis joves fan d'animadors i un dels preveres del Sector assegura la consiliaria d'aquest treball.

Després se'ls convida a iniciar-se al moviment JOBAC (Joves Cristians de Barris Obrers i Ambients

Populars) i a formar part d'un grup que inicia un militant del moviment. Un dels consiliaris de la Federació del Baix Llobregat vetlla especialment per l'etapa d'iniciació. Cal notar que —en aquest moment— a l'equip de consiliaris hi ha més matrimonis que preveres. Des que existeix la JOBAC (ara fa onze anys) és possible d'atendre tots els adolescents que ho demanen.

Després de la unció. Cada any, el diumenge de Pentecosta, se celebra la unció comunitària dels malalts. Els qui han rebut aquest sagrament (que no s'acostuma a repetir), a causa del seu afebliment per la vellesa o la malaltia són atesos per l'«equip d'atenció als malalts» que cada diumenge els porta l'eucaristia a casa i els posa en relació amb el grup de Càritas quan n'hi ha necessitat. Cada membre del grup —si convé— visita diferents malalts. Cap dels qui ho demanen no queda sense atenció.

2. Allà on no s'arriba

Després del baptisme. Fins a aquest moment no ha estat possible encara organitzar un grup de cristians que atenguin els pares que demanen el bateig per als seus fills. Actualment ho fa el prevere de cada parròquia. Quan es tracta de batejar un infant que ja cursa el tercer d'EGB, aquest ha de participar a la catequesi abans de rebre el baptisme.

Per tant —ja s'endevina—, no hi ha cap mena de seguiment pre-

vist per a les famílies que ja han celebrat el bateig.

Després del matrimoni. Un grup del Sector col·labora en la preparació del matrimoni cristià de les parelles que el sol·liciten. Un prevere del Sector en fa de consiliari.

Però després del casament ja no s'ofereix cap servei organitzat i les parelles —la majoria de les vegades— quan retornen a l'Es-

glésia és per demanar el bateig del primer fill.

No sé si això respon prou bé a la pregunta o si esdevé massa «organitzatiu». La veritat és que aquestes tasques impliquen moltes persones i si no es fa més feina és perquè de moment no es veu possible, malgrat sigui convenient i hi hagi la voluntat de posar-hi remei al més aviat possible.

Jaume Grané

4 VENTS

BARCELONA

Pel gener, com tothom sap, se celebrà una trobada de cristians prou important, el Fòrum «Home i Evangeli», sobre el tema «Lliures al servei dels homes», amb una bona combinació de ponències (aspectes teològics, per Evangelista Vilanova; anàlisi de la situació social i eclesial, per Casimir Martí; i perspectives esperançadores, per Fèlix Martí) i treball per grups, contactes, convivència, celebració festiva, bona comunicació, etc. El Fòrum ha servit per a reanimar l'ambient, valorar el treball discret que es va fent a tot arreu, a moviments

i arxiprestats, posar sobre la taula el fet d'una Església que camina i treballa al costat del poble. És possible que no hagi agradat a tothom; és normal. De tota manera no cal veure-hi més força de la que hi ha, ni tampoc massa «fantasmes», sinó la voluntat de continuar desenvolupant el concili i l'assemblea diocesana, i d'anar responnent als nous desafiaments de la mutació social i eclesial que s'està produint. En aquest sentit s'està treballant ja en un proper Fòrum, també com a resposta a les inquietuds majoritàries dels qui hi assistiren.

Els òrgans de corresponsabilitat

El Consell Episcopal ha adaptat les «Orientacions sobre la pastoral i la celebració de la confirmació» promulgades el 1980 a les disposicions del nou Codi Canònic i a les de la Conferència episcopal (edat al voltant dels 14 anys, com ja és força habitual al nostre bisbat). S'ha parlat també de la divisió de la diòcesi (es va avançant?), a partir dels models de París i de Londres i Sidney (més autonomia de les zones, però sense dividir-se en diòcesis). Mn. Joan Alemany fou designat coordinador diocesà per al congrés que la Conferència episcopal espanyola organitza a Madrid, «Evangelització i home d'avui». Alguns moviments ja s'han posat en marxa per preparar-lo i enviar-hi alguns representants. En el segon trimestre de l'any s'informà sobre l'Any Internacional de la Joventut, i l'Aplec de l'Esperit, i es reflexionà sobre la pastoral del baptisme, tot invitant els preveres a reprendre aquesta reflexió per zones i arxiprestats. També s'acordà que a cada zona es fes una llista de prioritats urgents quant a llocs de culte i es va aprovar el projecte de normes sobre nomenaments de rector.

El Consell presbiteral es constituí de nou el 5 de febrer. És format per 55 membres: 17 per raó del càrrec, 17 elegits per representació territorial, 14 per representació funcional i 7 designats

pel Sr. Arquebisbe. També es constituí el 28 de març el Col·legi de Consultors, que té funcions importants de govern en el cas de seu impedida o vacant. S'escollí com a secretari d'aquest Col·legi Mn. Joan-Enric Vives. El 25 d'abril el Consell presbiteral tractà sobre «La celebració del diumenge a les comunitats», i les normes sobre el nomenament dels rectors.

El Consell pastoral diocesà tingué la segona sessió plenària el 12 de gener. El treball se centrà sobre la delinqüència juvenil i la resposta que els cristians hi hem de donar. Feren la ponència dos homes ben experimentats en aquest tema, Mn. Lluís Ventosa i el G. Adrià Trescents, que parlaren de la marginació dels delinqüents, de com nosaltres ens n'allunyem, i remarcaren la resposta minsa dels cristians. A la tercera sessió, del 2 de març, el bisbe auxiliar de Bilbao, Mons. Juan M.ª Uriarte, parlà sobre la drogaaddicció juvenil, amb una ampliació dels continguts de la carta pastoral dels bisbes del País Basc. L'Església pot fer accions concretes, d'estimació desinteressada a la persona, sense mediacions polítiques o administratives, digué. El CPD continua donant prioritat als temes dels pobres i marginats; això ajuda a fer ressonar aquestes qüestions greus. Però molts es pregunten si el CPD és un bon lloc per arribar a decisions de resposta a aquests problemes de manera operativa. S'aprovà un docu-

ment de suport i d'encoratjament als cristians que treballen a l'Amèrica Llatina, i es critica que no s'hagués consultat al CPD la decisió de no entrar els difunts al temple, amb motiu de la celebració de les exèquies, cosa ambigua i realment difícil d'entendre pel poble.

La Facultat de Teologia

Aquest ha estat l'any de la «re-modelació»; ara la Facultat apareix clarament com una entitat única després de l'etapa de les dues seccions. Això ha comportat tot un treball i una pila de reunions. I les votacions per als nous òrgans de direcció.

Però aquí voldríem ressaltar, de manera particular, les publicacions, que han assolit un gruix ben considerable. A més de la pacient continuïtat de la *Revista Catalana de Teologia*, dirigida per Mn. Josep Rius, i els «Arxius» de Mn. Josep Perarnau, ens podem tots felicitar perquè ha estat publicada una sèrie de llibres: la col·lecció de «Testimonis litúrgics» de Mn. Jaume Fàbregas, dos llibres de Mn. Josep Lligadas (la seva tesi doctoral, «L'ex opere operato a Trento», i un assaig, «La terra de demà, la terra de Déu»), un de Mn. Vicenç Capdevila, «*Liberación y divinización del hombre*», dos de Mn. Josep Gil, «*La bendicció del cel i l'ordre establert*» i «*Els nostres morts no envelleixen*». Josep M. Rovira Be-

lloso ha publicat «*La humanitat de Déu*», Mn. Josep Rius Camps, «*El camino de Pablo a la misión de los paganos*», J. I. González Faus, «*La libertad de palabra en la Iglesia y en la teología*». El P. Evangelista Vilanova, el primer volum d'una «*Història de la teologia cristiana*», que ve a omplir un buit, i que aviat es veurà completat amb un segon volum, i Mn. Ramon Prat i Pons «*Compartir la joia de la fe*». També, no fa gaire, Mn. Salvador Pié va publicar «*Donar raó de l'esperança*», Josep Hereu, «*Trascendència y revelación de Dios*», i Mn. Armand Puig, «*La parabole des dix vierges*».

Naturalment deixem sense ressenyar moltes altres activitats. Però que quedi constància, almenys, de la celebració de la primera part del Simposi Internacional sobre la fam en el món, la segona quinzena d'abril, que va desvetllar un gran interès. La segona part està prevista per a finals d'octubre.

Delegacions i secretariats

Càritas vol obrir aviat una llar per acollir en règim familiar infants de 4 a 14 anys que viuen en ambients molt deteriorats. Vol continuar l'Escola de Formació de Voluntaris amb el lema de «Una presència on faci falta», i està projectant un tercer curs de caire més pràctic. També està duent a terme un curs de promoció per a dones amb responsabilitats fami-

liars (n'hi participen 23 entre 18 i 45 anys), que estan patint les conseqüències de l'atur, amb recursos minsos. Per a elles ha estat un estímul aprendre a llegir i escriure, a fer un àpat nutritiu i econòmic, i conèixer la història del barri, i els serveis que s'hi poden trobar. Tot això s'ha fet al districte de la Barcelona Vella. Encoratgem des d'aquí els qui hi han treballat: el Regne es va construint en aquests fets amagats, i l'Església es va fent més pobra amb els pobres.

Economia ha modificat el sistema de punts d'acord amb el Consell episcopal; un capellà a plena dedicació (40 hores setmanals amb el sistema nou, és a dir, 24 punts) cobra avui 48.480 ptes. Si la contribució de les parròquies al Fons Comú augmentés un 10 % en relació a l'any passat, el mes de juny l'augment per als preveres podria ser del 10 %. Molts, però, no acaben d'entendre per què el bisbat no reté, com qualsevol empresa, la part de l'impost a Hisenda, que hem de fer els capellans per poques pessetes. Com que la percepció no supera gaire les 500.000 l'any, si ens retressin aquest petit excedent, ja no caldria fer declaració de renda. I un altre interrogant per a fer una mica més amena la crònica (perdoneu si és massa particular): ¿no hauríem de plantejar-nos els cristians i els capellans de fer objectió fiscal davant les exagerades despeses que el govern fa en armament? De fet hi ha un nombre

cada cop més important de gent que ho fa, seguint les indicacions de la campanya de Justícia i Pau i d'altres organitzacions pacifistes.

La Delegació ha editat el llibre *Què és la diòcesi de Barcelona?*, prepara un fulletó d'informació fiscal i està creant equips zonals d'economia. En la Diada de Germanor de 1984 s'han recollit 39.200.041 ptes., o sigui, un 26,4 % més respecte a l'any passat.

El *Secretariat de Pastoral de Marginació* ha organitzat, juntament amb el CEP, un curset sobre «Marginació i pastoral», amb un centenar d'assistents. Està fent un treball de sensibilització de les parròquies sobre la marginació i afavorint la creació de contactes amb les altres parròquies. El 26 de gener va tenir lloc la segona «Trobada de religiosos al servei dels pobres». Féu la conferència el P. Cassià Just, el qual mostrà la resposta que els religiosos havien donat als pobres a Catalunya els darrers anys. Després, en grups i en l'assemblea es formularen les següents propostes: donar més informació de les necessitats concretes i de les possibilitats de respondre-hi; fomentar una major col·laboració entre les diferents congregacions (els marginats i els pobres seran els qui uniran els religiosos, matisaran i relativitzaran llurs diferències, sovint molt absurdes), donar més suport als religiosos que es dediquen als marginats, i relacionar els religiosos que treballen en

un mateix camp o barri.

La Coordinadora de Cristians en el món obrer ha recollit en un fulletó la reflexió feta a la trobada del novembre, «Dins l'Església diguem-hi la nostra», sobre el document del CPD «Els laics a l'Església i al món». *Parròquies Populars* està acabant de perfilar un fulletó sobre el treball d'aquest any: «Què es i què fa una parròquia popular».

Pastoral sacramental i litúrgica ha traçat com a objectius la pastoral del baptisme d'infants petits i dels qui tenen edat catequètica. Es proposa recollir tot el que fan les comunitats, les parròquies i els arxiprestats i establir contactes amb les delegacions de Joventut, Catequesi i Pastoral Sanitària. Per això ha elaborat uns punts de reflexió sobre la pastoral del baptisme (cap on volem anar; tipus de gent, sobretot popular, que vénen a demanar el baptisme; l'acollida i la celebració). Pel que fa al CPL, ha d'elegir nous càrrecs i en aquests moments encara no sabem qui ha sortit.

Pastoral sanitària ha publicat les ponències i les conclusions de les jornades sobre el malalt marginat (vg. QUADERNS, n. 88, sobretot pp. 43-46). A Catalunya el 24 de març se celebrà el Dia del Malalt, amb el lema «Estava malalt i em visitàreu», per tal de sensibilitzar la comunitat cristiana sobre la necessitat d'obrir-se a la malaltia i restar-hi a prop.

Justícia i Pau ha continuat dedicant-se als temes de la pau i el

Tercer món, i, juntament amb «Cristianisme i Justícia» i el Secretariat de Marginats, ha prestat molta atenció al nostre quart món: transeünts, aturats, immigrants estrangers, vells, joves marginats, món rural deprimat, etc.

El *Secretariat de Pastoral Familiar*, amb motiu del seu desè aniversari, ha publicat una memòria de la tasca realitzada des de la seva fundació. També ha inaugurat un servei d'assessorament per a persones separades i fa les primeres passes per a la creació d'un Institut d'Estudis Familiars.

Delegació diocesana d'Ensenyament. S'ha constituït el departament d'E.G.B. També una comissió didàctico-pedagògica per a cada curs de B.U.P. i de F.P. i un servei d'àudio-visuals per a seminaris de treball. Una comissió pastoral continua publicant els fulls «Crit». Ha organitzat la I Trobada d'estudiants d'instituts, a fi de promoure la relació dels joves amb els moviments. S'ha iniciat el Departament de professors i mestres cristians, i s'han fet trobades de cara a la creació d'un moviment cristià de mestres.

La Delegació de Pastoral de Joventut ha treballat, amb les dels altres bisbats catalans, en la preparació de l'Aplec de l'Esperit que va tenir lloc a Poblet per la segona Pasqua. Hi participaren uns quatre mil joves, i van tenir-hi un paper important els moviments evangelitzadors. L'organització va ser molt ben portada, i consti que no era pas senzill. Remarquem

la vetlla, molt reeixida, amb la participació del grup teatral del Casal Claret, i la celebració eucarística.

Els moviments

Juventut. El 23 de març el P. Josep Rambla va presentar uns punts de reflexió espiritual per als consiliaris diocesans. En aquesta trobada es va acordar de treballar el curs vinent sobre el paper del consiliari dintre el moviment.

El 10 de març es reuniren els consiliaris de JOC/JOBAC. Es posà en comú l'experiència d'iniciació de la fe dels joves d'ambient obrer. Tant la JOC com la JOBAC han anat fent les seves trobades de formació de consiliaris, responsables i iniciadors. A la trobada de Setmana santa de la JOBAC, a Gualba, hi participaren uns tres-cents joves; se seguí una dinàmica de tallers. Els de primera etapa de JOBAC també organitzaren trobades de Setmana santa en sis federacions. JOC i JOBAC participaren en la manifestació obrera del Primer de maig i s'invitaren mútuament a les trobades de fi de curs i de conclusió de campanya.

Els dies 20 i 21 d'abril van tenir lloc a Penyafort, prop de Vilafranca, les IV Jornades Catalanes del Moviment de Joves Cristians de Comarques -JARC. S'hi trobaren 125 nois i noies. El lema tenia un regust casteller, «tots

plegats, fem pinya», perquè el Moviment vol estar ben arrelat a les comarques de Catalunya. Va ser revisada la vida del Moviment i va actuar com a animador Mn. Ramon Prat i Pons, de Lleida. A part del treball, també hi van comptar la gresca, el coneixement de les comarques (especialment el Penedès i l'Anoia) i la celebració de l'Eucaristia. La trobada de l'any vinent serà a Girona.

Adults. ACO ha tingut les jornades i celebracions de Setmana santa, a Penyafort. La trobada s'ha centrat en el sofriment, la mort i la resurrecció de Jesucrist i el dolor i la vida de la classe obrera, avui.

El *Moviment Cristià de Professionals*, els dies 13 i 14 d'abril, celebrà la VIII Trobada de primavera, sobre el tema «conversió i compromís». Hi intervingueren com a ponents Antonio Marzal (sobre la realitat social actual i l'ambigüitat del terme «postmodernitat») i Antoni M. Serramona (sobre interpellacions de l'evangel·li a la situació actual). Aquest moviment també ha participat a les Tertúlies de «Francesc Eiximenis» i a trobades internacionals a Zagreb i Bilbao, i ha organitzat mensualment trobades de reflexió i celebració.

Unió de Graduats cristians el 23 de març va organitzar una tarda de pregària personal i unes reflexions bíbliques, amb la participació d'uns cinquanta membres del moviment.

Més coses

El 7 de febrer se celebrà la segona assemblea de la *Unió de Religiosos de Catalunya* al Casal Borja, amb una ponència de Jon Sobrino sobre «La teologia de l'alliberament vista des de i per la vida religiosa a l'Amèrica Llatina», que féu pensar sobre el canvi profund que s'ha donat en la relació dels religiosos amb el món, en l'estructura fonamental de la vida religiosa i en el fet de ser signes escatològics. A la tarda el Dr. Jubany parlà de la importància de la tasca educadora en l'Església.

El Dimarts sant se celebrà, a la catedral, la *Missa crismal*, presidida pel Dr. Narcís Jubany, la qual constituí un signe de comunió de tots els preveres (n'hi havia uns tres-cents) amb el bisbe. En acabar, es féu un homenatge als preveres que enguany celebren el 25è. i el 50è. aniversari d'ordenació, que eren vint i set, respectivament. A tots, l'enhorabona!

Quant al *Seminari*, a més de deixar constància de la campanya tradicional de Sant Josep, volem remarcar una millora en el nivell del cant litúrgic, gràcies a Mn. Lluís Saumell i a Mn. Gaspar Mora (cursets, aprenentatge, etc.). Els seminaristes editen una revista mensual interna i Mn. Josep Lligadas, d'acord amb la Delegació de Pastoral litúrgica, ha fet unes sessions de pràctica li-

túrgica als de l'etapa diaconal (ja era hora que als seminaristes els ensenyessin a dir missa!). Cal felicitar també els nous ordenats: Josep Maria Pujol (de la Zona de Sants - l'Hospitalet - Cornellà), Francesc Romeu (consiliari de Federació de la JOBAC a la Sagrera), Joan-Ramon Marín (incorporat a Vilafranca i consiliari del MJCC) i Alfred Gómez (a Terrassa). Aviat seran ordenats de diaca Jaume Fontbona, Jordi Cussó, Antoni Deulofeu, Jaume Aymar i Guillem Brossa.

I ja que he parlat dels nous capellans, deixeu-me dir que, entre els que ens han deixat, n'hi ha dos de relativament joves que ho han fet de manera sobtada: Mn. Josep Esquirol, que havia estat tants anys a Sabadell. I Mn. Enric Dies, que molts recorden, encara, com a secretari del Dr. Jubany quan era bisbe auxiliar de Barcelona. Josep i Enric, resuscitats sigueu en el Senyor!

El 24 de febrer, a la parròquia del Sagrat Cor del Poblenou, tingué lloc la trobada diocesana anual de *Laics amb missió pastoral*. Actualment n'hi ha 73, distribuïts entre els arxiprestats següents: Sant Andreu, Poblenou, Gràcia, Badalona, Mataró, Cornellà i Molins de Rei. S'arribà a la conclusió que calia continuar l'experiència i posar l'accent més sobre el servei que cal cobrir que sobre les persones que l'han de realitzar. Es tracta de reforçar aquest intent de corresponsabilitat dels laics. El Dr. Jubany, tant

a la xerrada com a l'eucaristia, els encoratjà a continuar en el servei a l'Església.

Han constituït un fet important les dues *recollides de menjar* i altres productes de necessitat *per a Etiòpia*. La solidaritat ha estat gran, i hi ha hagut molta participació de cristians, sobretot de gent jove de moviments i comunitats. En tot cas, el problema principal és el transport dels aliments als llocs de destinació. Aquí es topa amb la greu insolidaritat dels poderosos.

Una paraula de conclusió

Al nostre Bisbat cada any es van consolidant les diferents institucions de corresponsabilitat, encara que potser falta aclarir més la seva funció, sobretot el seu poder decisorí. Les delegacions també van trobant el seu paper de servei a les bases.

Aquest curs s'ha fet un esforç important d'informació sobre la problemàtica dels joves; del que es tracta, ara, és d'afrontar aquests greus problemes: atur, delinqüència, drogaaddicció, manca de futur, manca de punts de referència, marginació, manipulació... També s'ha fet un esforç en el camp de la marginació, però manca encara que tota la comunitat cristiana vagi fent l'opció real i pràctica pels més pobres.

Els moviments, especialment els de joves, es van coneixent més els uns als altres i fan activitats junts. Així es van posant les bases per a una bona entesa en la línia de la pastoral de conjunt. Per això sap greu que s'hagin perdut les històriques trobades de consiliaris de joves de Catalunya. Tampoc no es fan a nivell del nostre Bisbat. ¿No hi seríem encara a temps d'organitzar-les?

Joaquim Cervera

Dues notícies foranes

Avui comencem amb dues notícies sensacionalistes. Serà com l'esquer per continuar llegint. Aquestes notícies, paradoxalment, vénen de Vic (no m'agrada parlar d'una altra diòcesi, però aquesta vegada m'hi veig impulsat perquè afecta els gironins).

Anem al gra. Teníem un rector gironí que regia una parròquia vigatana, la d'Osor. Un bon dia —o un mal dia, vés a saber— el bisbe crida el rector d'Osor i li diu que ha de fer les maletes i ha de deixar la parròquia perquè hi ha un capellà vigatà que té interès de ser-ne rector. El de Girona, que és un bon home, diu que sí. I ja me'l teniu traginant-ho tot amunt i avall, per donar pas al nou vingut, que vol ser a la parròquia en cosa d'una setmana.

Reacció instantània dels capellans de l'arxiprestat de Les Guílleries, sector pastoral al qual correspondria la parròquia d'Osor: indignació pel procediment emprat. Diuen que no hi ha dret que el Bisbe de Vic hagi fet un aital acte de prepotència episcopal, i que el Bisbe de Girona s'hagi agemolit sense protestar.

Han començat a córrer veus que el Bisbe de Vic, per mor de recuperar un capellà —el que ha estat nomenat rector d'Osor— li

va dir que triés entre unes quantes ofertes. I que l'esmentat capellà va dir que volia Osor, però amb la condició de ser-hi en un plaç molt breu: una o dues setmanes. I que el Bisbe li va dir que d'acord, que acceptava. Això va ser el desencadenament del conflicte interdiocesà.

Els capellans afectats —els de l'arxiprestat— s'enfilaven per les parets i parlaven de drets humans conculcats. Segui com sigui, sembla que cal subratllar que hi ha procediments episcopals que haurien d'haver desaparegut ja en el funcionament de l'Església. Però es veu que no.

I una altra cosa de Vic que ha estat molt comentada a Girona: el fet que el Bisbe de Vic hagi nomenat Rector del Seminari un capellà de l'Opus Dei. Naturalment que ningú no nega el dret del Bisbe de Vic de nomenar qui vulgui. Però tampoc ningú no ens pot negar el dret a l'exegesi o al comentari governativo-pastoral. D'aquí ve que l'expressió «sembla estrany» sigui un comentari enraonat. També es comenta com és possible que el flamant equip de govern vigatà no hagi dit res en aquest afer (l'expressió que es feia servir és més directa i popular; una expressió que parla de pantalons). Déu me'n guardi de dir res més o de ficar-me allà on

no em demanen. Simplement faig de cronista de les coses que passen i es diuen a Girona.

De pasqües i de joves

Enguany hem celebrat la novena edició de la Pasqua Jove gironina. L'èxit ha estat notable: hem superat llargament la barrera dels mil joves participants. La cosa anava de participació: Any Internacional de la Joventut. Ara ja es comença a parlar de la Pasqua Jove de l'any que ve. Caldrà fer festa grossa per celebrar-ne el desè aniversari. Hom diu que ha de ser sonada. Alguns pressionen perquè se celebri a la Catedral de Girona. Caldrà veure com van les coses. La Catedral és un símbol, per moltes raons que ara no són del cas. Aquestes raons ja sortiran, si és que es planteja la possibilitat esmentada.

A l'Aplec de l'Esperit de Poblet hi van participar un centenar de joves gironins. Déu n'hi do, sobretot tenint en compte que, al primer Aplec de l'Esperit, els gironins van brillar per la seva absència. També cal dir que gent de Girona animaven mitja dotzena de racons o «carrefours» de treball a Poblet.

A Girona capital es va inaugurar —vull dir que va ser el primer lloc català— l'exposició itinerant «Joventut fa Catalunya». En una simfonia de plafons hom pot contemplar la història catalana de l'associacionisme juvenil, des de

l'any 1900 fins ara. Cal remarcar que hi ha un moviment, el dels Casals d'Estiu, que és genuïnament gironí: amb noms propis de capellans de Girona. Aquesta exposició ha estat propiciada per la Generalitat de Catalunya, amb motiu de l'Any Internacional de la Joventut. El bon amic Genís Samper, ànima i cos de l'exposició, em va convidar personalment. Hi vaig anar i em va agradar. En vaig fer propaganda. Però em temo que els eclesiàstics gironins no s'ho van prendre massa seriosament. Cal saber que l'associacionisme eclesial ocupa bona part de l'exposició. També m'agradaria saber si els dirigents de Moviments i Serveis de joves —parlo d'organismes eclesials— han fet cap a l'exposició. Em temo que la cosa tampoc no ha acabat de funcionar. I em sembla un mal signe.

Quan ve l'estiu

En aquests moments (mitjan juny) torna a rebrollar a Girona la síndrome dels nomenaments. Els capellans en parlen, en fan broma, fan «quinieles» (travesses, diuen). Se'n fumen, ho ridiculitzen... però la processó va per dins. Tothom està tremendament interessat a saber com petarà la cosa: o perquè hi està implicat directament, o perquè espera estar-hi algun dia. En el nostre món, cal ser un especialista en exegesi del llenguatge clerical. No cal fiarse gaire de les paraules: cal en-

devinar què hi ha al darrera de les paraules. Els qui diuen que saben alguna cosa, segurament que no saben gaire res. I els qui diuen que no saben res, segurament que saben alguna cosa.

El que sí és cert és que la qüestió de nomenaments deu ser de les poques coses que atrauen l'atenció dels capellans i els apassionen (confer: els comentaris que he sentit aquests dies i que no puc reproduir, per no ferir sensibilitats).

A propòsit de nomenaments, es diu que hi ha a punt el nomenament d'un capellà jove per a Delegat de Mitjans de Comunicació Social. Es tracta d'un capellà amb experiència en el món de la informació, sobretot a la ràdio. Laus Deo! Tothom es queixava que aquest departament no funcionava gens. Sembla que aquest nomenament, si es produeix, serà molt ben vist.

Les jornades diocesanes

Durant aquest curs hi ha hagut unes quantes Jornades Diocesanes per a capellans. L'assistència ha estat notable. I l'interès no ha decaïgut. La Vicaria de Pastoral treballa bé aquest tema.

Vull parlar una mica d'unes d'aquestes jornades, per la significació que ha tingut. Es tracta de la Jornada Diocesana de les Delegacions. Tots els Responsables de les Delegacions i els Secretariats han estat convidats a compartir

una diada amb el Bisbe i el Consell Episcopal. Les Delegacions i els Secretariats diocesans són els següents: Delegació per a la vida religiosa, per a l'Apostolat Seglar, per a la Pastoral de Joves, el Consell de Laics, el Secretariat de Catequesi, la Delegació d'Ensenyament, la de Litúrgia, Càritas Diocesana, la Delegació de Missions, la de Turisme i Migracions, la d'Ecumenisme, la de Pastoral Sanitària, la del Patrimoni, la dels Mitjans de Comunicació Social, el Secretariat de l'Escola Cristiana, el de Pastoral Familiar, el de Justícia i Pau, la Delegació d'Orientació Vocacional, i el Centre d'Estudis Diocesà. Hi van assistir pràcticament tots.

L'objectiu de la Jornada era preguntar-se pels trets evangelitzadors que hi ha al programa de cada Entitat. Posar-ho en comú, interpellar-se mútuament, i formular propostes de caire diocesà en el terreny de l'evangelització.

Tothom estava d'acord a l'hora de dir que el Bisbe i el seu equip de govern s'han de trobar, de tant en tant, amb els seus executius. I que aquesta és una bona manera de governar. Ara només cal informació transparent i puntual sobre aquesta Jornada, i també sobre la tasca dels Consells diversos, i que la base hi pugui dir la seva. Sense això, les coses es converteixen en un poti-poti d'organismes que cremen tothom, i que no brillen per la seva eficàcia. Un programa quantificable i avaluable, una informació de dalt

a baix i de baix a dalt, i una revisió periòdica seriosa. Em sembla que no és demanar massa; això és el que demana la base.

Fets diversos

I unes quantes notícies o fets diversos. L'amic Joan Busquets ha publicat un llibre que ha tingut força ressò i acceptació en ambients gironins. Es tracta d'una recopilació, editada per Can Claret, d'articles periodístics que el mateix Joan havia publicat, durant cinc anys, a la Secció «Fe i Compromís» del diari gironí «Punt Diari». Molta gent s'ha interessat pel llibre i en Joan Busquets s'ha cansat de signar dedicatòries.

Sembla que la reforma de Casa Carles, seu de la majoria de Moviments i Serveis d'Apostolat Secular, va prenent cos. Hi ha una comissió «ad hoc», i les gestions van força endavant. Tothom s'ho mira amb expectació, puix Casa Carles és tot un símbol de la capacitat d'una diòcesi d'adaptar-se als temps moderns.

Hi ha hagut molt desconcert, per part dels capellans, al moment de fer la declaració de renda. Que si s'ha de fer, que si no s'ha de fer. Instruccions contradictòries han circulat en ambients clericals, algunes vingudes d'organismes diocesans. Tothom espera que, d'una vegada, sapiguem què cal fer. Volem complir, però no ens volem deixar esquilar.

Quim Pla

CRÒNICA DE MALLORCA

En començar aquesta crònica, vull donar per ben rebuda la carta dels meus amics, publicada en el n. 86-87 de QUADERNS. Vol-dria deixar ben clar que són pos-tures objectives discrepants i que no vaig escriure la nota sobre la versió dialectal de l'Evangeli de Marc mogut per cap motiu perso-nal, i en concret per l'auto-valoració de la tasca que he dut a terme, guiàt pel conegut filòleg Fran-cesc de B. Moll —que no està d'acord tampoc amb aquest mètode de versions—, en l'adaptació dels textos litúrgics en català a les mo-dalitats insulars, sempre dins els límits de la unitat de la llengua literària i seguint la constant tra-dició de l'Església mallorquina en la pregària i en qualsevol mani-festació escrita en la llengua del nostre poble.

El «Full dominical» del diumen-ge 23 de juny reproduceix una en-trevista amb el P. Guiu Camps so-bre aquest punt. No estic d'acord amb el que hi diu sobre la difi-cultat d'una versió, en català lite-rari, del Nou Testament, prenint ja la base de les versions litúrgi-ques, de les quals —com tothom sap— n'és el principal autor el mateix P. Guiu. Aquest també afir-ma que ara aquest tipus de ver-sions es fan pertot arreu, p. e. a Alemanya i França. ¿Per què, doncs, al Principat no s'enllesteix

una tasca semblant i se'n fa una, de versió, per a cada comarca que té un trets dialectals concrets? Endemés a Mallorca mateix, se n'hauria de fer més d'una, de tra-ducció, ja que aquesta que ha sor-tit no és vàlida per a Pollença, on s'empra l'article literari i no el balear.

La versió aquí no ha estat ben vista pel Departament de Català de la Facultat de Filosofia i Lle-tres, per suposat. Qui vol conser-var la unitat de la llengua, té uns criteris, i crec que els alemanys i els anglesos la deuen voler con-servar, aquesta unitat, ¿o no? ¿És que la nostra ha de quedar reduï-da sempre a una llengua «baixa», vernacle-esclava, vulgar i no cul-ta? Pot ser estàndard, d'acord, però no esqueixada en mil-i-un dialectelismes. I per cert que a certes celebracions (p. e. a algunes monicions de la Missa crismal) ja es nota aquest interès per «sa-lar», i també en la «nova versió» que alguns capellans donen de les oracions més usuals i en la lec-tura dels textos litúrgics.

De sagraments

Al B.O. del bisbat d'aquest mes de juny es publica el text defini-tiu del Directori diocesà del sa-grament del baptisme donat a in-

fants. Fou debatut i revisat al Consell de pastoral diocesà dia 2 de març i després dia 21 al Consell presbiteral. No canvia gaire coses respecte al que ja teníem. També ja està a punt d'enllestir-se el Directori sobre el sagrament del matrimoni, que fou revisat al Consell de presbiteri de dia 13 de juny. Per cert que en el Consell de pastoral, previ, no es va entrar en la discussió de la normativa pràctica sinó que Miquel Àngel Llauger i la seva dona presentaren una ponència, prou realista, sobre la situació de l'estat matrimonial a Mallorca, que ha d'infondre una preocupació pastoral seriosa i que ens fa tocar de peus a terra, en una situació en què els valors del matrimoni (realitat humana i sagrament de salvació) van decaient en el nostre poble. Basta veure també l'augment de situacions (matrimonis pel civil, unions lliures, divorcis, etc.) que ens demostren ben a les clares que ja no som en una situació de Cristiandat, per bé que alguns «notables» feren que tal expressió es llevàs del directori sobre el baptisme d'infants.

En tota aquesta revisió de directoris, he notat quelcom sorprenent de veres: una tendència a rebaixar el nivell de les exigències, gens desmesurades en el text anterior. De fet, el projecte del directori de baptisme gairebé deia que s'havia de batejar «sempre i en tot lloc». Gràcies a Déu, això no passà endavant.

El pitjor del cas és que aquests

directoris no arriben a tenir braó suficient per encaminar rectament les celebracions sacramentals que, segons la meua opinió, continuen, en certs llocs i ambients, en un procés de degradació.

Dos venerables mallorquins

Dia 21 de març el Sant Pare va signar el decret de virtuts heroiques de Sor Francina-Aina Círrer, germana de la Caritat, fundadora de la casa de Sencelles († 1855), que gaudeix d'una gran fama de santedat arreu de l'illa.

També dia 9 de maig Joan Pau II signà el decret declarant «venerable» per les seves virtuts heroiques el P. Juníper Serra, franciscà de Petra, evangelitzador a Mèxic i Califòrnia, de qui celebrem enguany precisament el segon centenari de la mort.

Són certament dues figures extraordinàries: la primera per la senzillesa i l'arrelament en el poble, la segona per la magnitud evangèlica de la seva tasca missionera amb una dedicació personal vertaderament heroica.

Aquesta passa, tan decisiva cap a la beatificació, no s'esdevenia per cap fill de Mallorca des que Pius VI, a les darreries del segle XVIII, glorificà Sor Caterina Tomàs.

Sencelles i Petra especialment, però tota la nostra Església, amb el bisbe al davant, ens n'hem alegrat molt, d'aquest reconeixement.

ment oficial de les virtuts heroiques de dos germans nostres. Sembla que ambdós processos de beatificació estiguin prou avançats.

Controvèrsies sobre despulles venerades

M'han dit que als diaris de Catalunya també havien transcendit les notícies sensacionalistes sobre l'examen de les despulles del B. Ramon Llull i de Santa Caterina Tomàs.

Tot va començar pel mes d'abril, quan va ser obert el sepulcre del B. Ramon Llull, que reposa a la Basílica de Sant Francesc de Ciutat, en una artística sepultura, obra de Francesc Sagrera (1492), per fer un examen científic dels ossos. La Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de les Balears havia demanat al bisbe el degut permís per procedir a un examen aprofundit, amb els mitjans actuals de la ciència, per conèixer millor la personalitat de Ramon Llull. El bisbe concedí l'autorització i així els metges mallorquins, Rodríguez Tejerina, Bartomeu Nadal i Moncadas, i Alastuey Pruneda, juntament amb el professor Reverté Coma, antropòleg de la Universitat Complutense, començaren les investigacions en el convent de Sant Francesc després d'obrir el sepulcre davant el Vicari General, el Provincial dels Franciscans i el Superior del Convent, dia 22 d'abril.

El sepulcre era novament segellat el dia 29 del dit mes.

Mentrestant ja s'havia armat l'avalot sensacionalista. Que si no havien trobat les mans i els peus, que si no morí màrtir sinó de velleja, que si només era beat per a Mallorca, que si la figura de Ramon Llull era sols una personalitat intel·lectual. La desinformació periodística prosseguia mostrant els seus errors o les seves mitges veritats o veritats mal expressades.

Una altra notícia sensacionalista: que s'havien enviat a Madrid òrgans genitals de Santa Caterina Tomàs per aclarir de quina malaltia havia mort.

Enfront de tot aquest aldarull, el bisbat va publicar una nota a la premsa dia 4 de maig. Primerament es diu que sols raons científiques havien mogut el bisbe a donar el permís per examinar les despulles del B. Ramon Llull. Segonament: que l'any passat fou robada i posteriorment recuperada una relíquia de Santa Caterina Tomàs, venerada al seu poble nadiu, Valldemossa. Aleshores el bisbe havia demanat al Dr. Bartomeu Nadal Moncadas que tractàs d'aclarir si la relíquia era autèntica, si pertanyia al cos incorrupte (momificat) de la nostra Santa. Així ho féu el Dr. Nadal i comprovà l'autenticitat de la relíquia, però endemés envià un fragment de teixit de la zona intrapèlvica de 1'5 x 2 cms. a Madrid per determinar la causa de la mort de la santa. De fet el Dr. Nadal, a una

carta al diari «Última Hora», que era el que més havia escampat notícies, explicà molt bé la seva tasca, dia 3 de maig. Les noves que dona coincideixen amb la nota del bisbat i diu que de cap manera no es pot precisar si en un cos momificat, de més de 400 anys, el que havia enviat a Madrid pertanyia als òrgans genitals. Deia també que encara el resultat no es podia donar a conèixer, car tal procés científic era lent.

Així es calmaren els ànims. De fet cal dir que el resultat, provisional, testimonia el que, per la crítica històrica, ja se sabia de Ramon Llull: que tenia 84 anys quan va morir, que era de constitució robustíssima, de salut enviable, d'una alçada d'un metre 65 cm., amb una capacitat cranial extraordinària. Sembla que el 1611, en un examen dels ossos de cara al procés formal de beatificació, s'havien falsejat unes nafres al crani, que ara científicament han estat descobertes com ho foren ja el 1915. Que no va morir per un suposat apedregament a Bugia el 1315, sembla històricament provat. Una altra cosa, però, és l'apedregament que sofrí anys abans de sa mort que li produí nafres mortals, i la santetat d'una vida, tota gastada per l'Evangeli.

Per cert que la darrera nova que puc donar sobre la causa del B. Ramon Llull és que la Sda. Congregació per a les Causes dels Sants ens demana un estudi ben documentat sobre el culte imme-

morial, que sens dubte es pot enllestir aviat, ja que tal culte sí que fou declarat l'any 1749 pel bisbe Zepeda però mai no va ser acceptat oficialment, no per raons històriques sinó d'ortodòxia, per la Sda. Congregació de Ritus. Ara bé, a l'esmentada Congregació romana actualment ja se sap que tals suspicàcies d'heretgia són pures discussions d'escola, ja passades, i per tant es pot tenir la confiança que el culte immemorial sigui prest reconegut per la Santa Seu.

Finalment sobre això, una altra bona nova. Dia 17 de maig els Consellers de Cultura de les Generalitats de Catalunya i València i de la Comunitat Autònoma de les Balears signaren un conveni per acabar l'edició crítica de les Obres Catalanes de Ramon Llull. Falten pocs volums: esperem veure aviat enllestit aquest «opus», la primera i més gran glòria de la nostra literatura.

Projectes, problemes i altres noves

Enguany hem celebrat el Dia de Mallorca missionera el diumenge 12 de maig, sota la imatge i el reclam de Fra Juníper Serra. Per cert que hi ha fosques perspectives per a la presència dels nostres missioners i missioneres a Burundi: des de fa un temps no es renova el permís de residència als missioners cristians estrangers

per part del Govern d'aquell país. ¿Serà la fi de la presència missionera al cor d'Àfrica? Mentrestant, els nostres germans continuen allà la seva activitat, malgrat l'amenaça d'uns polítics incompetents i ben influïts pel coronel Gadafi, que promou l'islamisme com a religió d'Àfrica.

A les darreries de l'any passat rebérem una simpàtica visita de joves del Principat, integrats en el G.E.N. i encapçalats per Mn. Ballarín i el Sr. Espart. Un grup de seglars mallorquins ja hi havia connectat prèviament i en aquests darrers mesos hem estat projectant un seminari que durà com a títol: «Mallorca i Europa: identitat i progrés», i que se celebrarà a Lluc els dies 26-29 de setembre. El programa és a punt de ser imprès i s'intenta que d'aquest seminari surti un grup (que haurà nom «Blanquerna») de reflexió, format per gent universitària, confessional i obert alhora, ben arrelat al país.

Dia 25 comença un curset d'antropologia per a la formació permanent del clergat, que dirigirà Mn. Josep M. Via, de la Facultat de Teologia de Barcelona, juntament amb quatre professors de la Universitat Balear. Aquests concretaran els temes més generals a la realitat illenca. Hi ha un bon

nombre de capellans inscrits, gairebé un centenar.

Dia 29 de maig el bisbe dimissionari d'Eivissa, D. Francesc Planas i Muntaner, va celebrar les noces d'argent de la seva ordenació episcopal. Va exercir el seu ministeri deu anys a Eivissa i després, per motius de salut, es va retirar a Mallorca on ha viscut quinze anys. Dia 13 de juny s'havia de celebrar a la nostra Seu una Missa concelebrada per commemorar aquest XXV aniversari, però l'acte s'hagué de suspendre perquè el bisbe Planas estava malalt del cor. Després d'una lleugera recuperació, morí sobtadament la matinada del diumenge dia 16 d'aquest mes de juny i dia 18 fou celebrat el funeral a la nostra Seu, presidit pel bisbe d'Eivissa, els altres bisbes de les Illes, el bisbe de Solsona i el bisbe-prelat dimissionari de Huamachuco (Perú). El nostre bisbe pronuncià l'homilia, en què destacà la fidelitat, la senzillesa i l'alegria del bisbe difunt en el seu ministeri presbiteral a Mallorca, episcopal a Eivissa i en el seu recés final a l'illa nadiua, acollit darrerament a la residència de les Germanetes dels pobres. Que reposi en la pau del Bon Pastor aquest prelat mallorquí, enterrat a la capella del Santíssim de la nostra Seu.

Pere Llabrés

SOLSONA: QÜESTIÓ DE NASSOS

Amics: Em sembla que aquest any me'n sortiré baratet. D'entrada em fa la impressió que ni tinc gaire res ni massa important a dir-vos com a cronista d'aquest racó de món. Millor: així no us faré perdre tant de temps llegint aquesta mena d'índex malgirbat que solen ser els meus resums anuals.

Nova et vetera

S'ha acabat la primera ronda de les visites pastorals de les quals ja us he parlat de vegades. El bisbe Miquel ha visitat ja, oficialment, tots els arxiprestats del bisbat amb les seves respectives parròquies i parroquies, a raó de dos o tres per any (n'hi ha 15). Ara, és a dir, durant el curs vinent farà la visita «sui generis» a les delegacions diocesanes. Després caldrà fer el balanç de tot plegat. El de les visites pastorals pròpiament dites apareix com a positiu, ben positiu, segons sembla, pel que fa al contacte directe que el pastor ha tingut amb les ovelles. A cada lloc s'ha esmerçat generosament, sense plànyer-lo ni plànyer-se, connectant molt senzillament amb la gent, i aquesta ha respost, no de manera entusiasta com en anys enrera (tampoc no era d'esperar ni ca-

lia), sí de manera prou atenta i agraïda. Pel que fa als seus col·laboradors més immediats, els capellans, no ho sé, m'agradaria poder certificar el mateix. En cas negatiu o no prou satisfactori s'hauria perdut una ocasió magnífica, perquè d'allò que el clergat solsoní estava més freturós, després del pontificat anterior, era de l'amistat personal —sincera, autèntica, perdurable— amb el nou bisbe.

Amb data del dia 28 d'agost 1984 fou erigit el nou Consell del Presbiteri que ja féu la primera reunió el 17 de setembre. Elegit amb poc més del 50 % de vots, sembla que hagi anat perdent interès, quan per altra banda continua essent, malgrat tot, necessari com a fòrum de diàleg i motor de l'acció pastoral. Durant el curs s'ha entretingut força, com de costum, a contemplar-se el melic. Tanmateix ha arribat a fabricar una ponència sobre vocacions i a encetar-ne una altra sobre economia. La ponència vocacional, elaborada després de tantes esmenes i suors que la feien semblant a algunes lleis segregades per les cambres madrilenyes, és prou rica i respon a un problema prou greu, com perquè tots plegats ens la prenguem seriosament evitant de convertir-la en un altre paper moll, ple de

bones intencions, destinat als llimbs. A veure si a última hora tindrà raó aquell graciós que deia: Jo, això de les vocacions aviat ho tindran arreglat: que ens deixin casar als capellans i farem capellanets. (Entre parèntesis: d'interessar-vos el text de dita ponència, ha sortit publicat al butlletí «Església de Solsona» del mes de juny, a «Full Diocesà» en tres diumenges consecutius del mateix mes, i ara veurà la llum en separata que podeu demanar a la secretaria del bisbat, a càrrec de la Delegació de Vocacions.)

Una novetat canònica: el Col·legi Diocesà de Consultors erigit per decret el dia 19 de setembre 84. En formen part els mossens següents: Manuel Guiu, Ramon Alsina, Lluís Solsona, Jesús Huguet, Antoni Guixé i Josep Garriga. Bona sort!

Cap al Consell Pastoral Diocesà

És el projecte més ambiciós que actualment tenim entre mans. S'ha escollit, diuen, una via intermèdia: no anar massa de pressa (no hauria costat gens de constituir-lo «por real decreto») ni anar tan a poc a poc que no el veiessin en vida els nostres fills. Pot ser la millor si realment tothom hi posa el coll. Pretén d'anar deixant, a mesura que avanci, realitats concretes de participació i estructuració que es converteixin en bases sòlides del fu-

tur organisme. De moment, i de cara al nou curs, hom ha preparat un document de treball que consta de cinc punts, a saber: 1) Fe i experiència de Déu. 2) Coherència entre fe i vida: testimoniatge. 3) Església-Institució. 4) Església-Comunió. 5) L'acció pastoral de l'Església. Es demana a tots els grups de caire parroquial, arxiprestal i diocesà existents, a més dels que puguin crear-se expressament, que l'estudiïn a fons i se'l facin seu. Pràcticament és una invitació general que em recorda, no sé per què, els preparatius de l'assemblea conjunta del 1972. És, val a dir-ho, tot un projecte d'Església. Déu ens ajudi a convertir en realitat la utopia.

Clericalia

Qui diu que no envellim els capellans en virtut del celibat que ens manté incòlumes? Mossèn Ramon Boixader, el nostre «padri-net», va fer cent anys el dia 7 de desembre passat. El veiéssiu, més trempat que un gínjol. I cap al segon centenari!

Ha estat un any de vaques grasses. Tot plegat, res: els dos diaques que s'han convertit en preveres; mossèn Carles Pubill i Gamisans, ordenat a Berga el 14 d'abril i mossèn Jordi Orobítg i Huguet a Tàrraga el 2 de juny. Gràcies, nois, per rejoyenir-nos la sang! Són dues adquisicions molt bones.

Cap defunció, gràcies a Déu, fo-

ra de mossèn Alfons Torrentallé, capellà militar, fill de Gargallà, incardinat a Barcelona, mort a Terrassa el 31 de gener, a 74 anys. «Requiescat in pace!» Déu no li tingui en compte el seu militarisme.

Tres Melquisedecs han celebrat, i ben solemnement per cert, les bodes d'or sacerdotals: mossèn Sebastià Calaf a Solsona, mossèn Ramon Niubó a Gironella i mossèn Gaietà Pedrals a Bagà. «Ad multos annos!».

Aquests últims dies de juny i primers de juliol l'olla dels nomenaments està que bull. Hi ha relleus a quatre o cinc parròquies importants. Al meu arxiprestat de Navàs, segons rumors no confirmats, gairebé només hi quedarà la soca; passarà com a l'equip de govern que acaba de renovar el Felipe de Madrid. «Ad majorem Dei gloriam!»

El que ha bullit més darrerament és una altra mena d'olla remenada més aviat pel clergat diguem-ne jove: actitud d'indignació contra els signes d'involució que, segons ells, s'estan donant en l'Església universal i també en alguna diòcesi veïna. Hi ha hagut protestes formals per un testimoni contemporani aparegut a «Full Diocesà Vic-Solsona-Tarragona» i una carta adreçada a les altes esferes eclesiàstiques del país. De carta també n'ha circulat una altra, signada al mateix temps per nois i noies dels moviments juvenils catòlics, en solidaritat amb Leonardo Boff. No sabia què pen-

sar-ne del fons i de la forma de tals manifestacions. Em penso que tenen bona part de raó, però... Voleu dir que no tenim una sensibilitat malaltissa, tan a flor de pell, que ens constipem al primer cop d'aire? Per una banda és bo, saludable, necessari que hi hagi crítica dins l'Església i que aquesta crítica es manifesti (només qui estima té dret a criticar; la crítica pot ser ben constructiva encara que no agradi gaire als superiors). Per l'altra, és una espasa de dos fils que ens pot fer mal a nosaltres mateixos i que pot ser esgrimida en contra de la mateixa Església per elements hostils. Tornaria a insistir en la meua vella teoria: la necessitat terapèutica de l'humor. I el dia que alguns textos de Boff, en té de magnífics, siguin inclosos a l'ofici de lectura del breviari talment els d'un sant pare dels temps moderns? Quin baf! I el dia que facin sant el «padre» de títol nobiliari, què? «Pitjors» sants hi deu haver hagut a la història.

El que fou un exitàs és la trobada sacerdotal a Montserrat del mes de desembre, en homenatge als doctors Cardó, Carreras i Manyà. De Solsona n'hi assistírem 26, amb el nòs al cap. Va bé que de tant en tant —cada tres o quatre anys, per exemple— busquem un pretext o altre per a aplegar-nos: Vallfogona, Vic, Tarragona, Montserrat... Són com bombes d'oxigen. A més, treballant com treballem a la mateixa feixa i pel

mateix Amo els jornalers s'han de conèixer, no?

Aquests dies —durant un parell de mesos— tenim dos companys a rondar-la per l'Amèrica Llatina: mossens Ramon Cabana i Josep M.ª Sancliments. Ens portaran notícies fresques del Pere Casaldàliga, el bisbe que ens fa quedar bé davant del tercer món.

Episcopalía

Parlant de bisbes: Monsenyor Miquel Moncadas i Noguera va fent bonament tot el que pot, i no sóc pas jo qui per a jutjar-lo, pobre de mi. La seva activitat personal es dona a conèixer sobretot en els escrits i en les tandes d'exercicis espirituals. Entre la desena de documents que ha publicat durant l'any destacaria els següents: «Mare de Déu de l'Advent, Mare de la confiança», «Tres veus de la nostra història i de la nostra Església (Cardó, Carreras i Manyà)», «Una alternativa cristiana: de cara a la fam del món», «Els preveres, homes d'oració i educadors de la pregària», «Vers un escoltisme català fidel i renovat» i «Un desafiament: el problema de les vocacions». Ha parlat llargament sobre el tema de la família tant a Navàs en una missa retransmesa per «Radio Nacional de España» i en una conferència molt bonica que hi donà, com en una entrevista a «La Vanguardia» signada per Jordi Piquer. Pel que fa als «Exercicis per al Poble de

Déu», en va donant tandes i sembla que s'hi troba com el peix a l'aigua. Hi ha laics que en surten verament impressionats. Els capellans sembla que no piquen tant: per què? Com sigui, si contribueixen a l'animació espiritual de la gent, clergues inclosos, i en la mesura en què hi contribueixin, fan i poden arribar a fer un gran bé.

De re oeconomica

El sou dels capellans ha sofert aquest any un augment de 2.500 ptes. mensuals (6'5 %). Cobrem, per tant, 581.000 ptes. anuals repartides en 14 mensualitats de 41.500 ptes., misses incloses. Precisament això de les misses és una cosa que porta cua: tretes del sou, potser no hauríem de pagar a hisenda. Perquè, la veritat sigui dita, som pobres i alegrets, víctimes d'una economia socialitzant i intervencionista, per més ben intencionada i portada que sigui. Per aquest cantó, ens obliguen a ser sants a la força. Els complements també s'han augmentat poc o molt. Tot plegat, misèria i companyia.

Relacionat amb l'economia hi ha el problema de les intencions de les misses, discutit últimament al Consell del Presbiteri. O sigui, els fidels encomanen una missa però l'estipendi, si és que en poden o volen donar algun, no el posen a les mans del rector, sinó que el dipositen a les caixetes

d'«Ajuda a l'Església». Hi ha qui defensa que tot feligrès que ja contribueix de manera «anònima, periòdica i responsable» al sosteniment de la comunitat, té dret no sols a rebre'n els serveis sacramentals i administratius, sinó també que se li diguin completament de franc les misses que demani. El problema que llavors en resulta és el següent: en una sola missa es poden acumular diverses intencions, si aquestes ja no es cobren? De moment, hom creu que no.

Juventud, divino tesoro

S'han fet tantes trobades comarcals d'Hora-3, d'Hora-6 i de totes les hores que fóra difícil d'esmentar-les totes. Diguem només que és un moviment juvenil puixant, al costat de l'Escoltisme, encara que no tan massiu ni arrencat com aquest.

Foren importants les vuitenes jornades de consiliaris de joventut de Catalunya celebrades a primers de setembre 84 al santuari del Miracle. N'hi assistiren 50. Tema: «La participació del jove creient en el Món i en l'Església.»

A l'Aplec de l'Esperit de Poblet també hi hagué una notable presència solsonina de jovent (en desconec la xifra a hores d'ara). L'aplec, el nostre Consell del Presbiteri l'havia recolzat oficialment a través de la Delegació de Joventut.

Ha fet bé aquesta delegació de

clarificar les coses sobre Confirmació i Moviments Juvenils, com va fer en un comunicat. De totes maneres la confirmació continua essent problema a tot arreu i no se'n veu clara la solució. Un perill evident a la vista: fer-ne una mena d'«ordenació apostòlica» de dos o tres privilegiats.

Qui ho havia de dir que al nostre bisbat tan proverbialment sa s'arribaria a muntar un servei d'informació i ajuda als joves drogaddictes i a les seves famílies! Doncs sí, i en aquesta línia mossèn Fermí Manteca, rector de Biosca, està habilitant l'antic monestir de Cellers, prop de Torà, amb vista a la recuperació dels malalts.

Un fenomen a ressenyar: la participació creixent del jovent en les nostres vetlles pasquals, fins a donar-hi un caire festiu nou i convertir-se'n en protagonistes principals. Així a la catedral de Solsona i a d'altres llocs.

Una noia, Maite Gomà, de 24 anys, mestra, de Golmés (Urgell), se n'ha anat al Tercer Món a través de O.C.A.S.H.A. Una flor que fa primavera.

Bibliografia

Heus aquí algunes notícies bibliogràfiques (no totes):

—«Altar dels Colls»: Història de la confraria de la Mare de Déu dels Colls, escrita per Manuel Segret i Riu, i Iconografia de la capella dels Colls, obra de M.^a As-

sumpta Roig i Torrentó. Un volum de 200 pgs. molt ben presentat. Si no heu estat mai a Sant Llorenç de Morunys, val la pena que hi aneu encara que només sigui, tipisme del poble a part, per a conèixer la capella dels Colls, una petita joia barroca de finals del segle XVIII, tota ella un pa d'or.

—«Encara ens hem de confessar?», de Jesús Huguet i Serrano, la nostra llumenera. Un llibre de 94 pgs., acollit a Publicacions de l'Abadia de Montserrat, sobre un dels temes més candents dels nostres dies exposat amb sinceritat i lucidesa: el pecat i el sagrament del perdó.

—«Salmòdia de tardor» és un altre plec de poemes de mossèn Marià Ruiz i Fernández, breu i saborós com els immediatament anteriors. El capellà de cal Marçal (Puig-reig) està en plena diàrrea poètica i s'ha proposat resistir la mort desafiant-la amb un llibre cada any. Editorial Claret.

—«Santuari de Lord», llibre de mossèn Ramon Garcia i Escalé, capellà militar solsoní, conegut arreu del món i part de l'estranger, escrit amb molt d'amor i d'aparell documental. Editat per «El Vaticà - Llibres d'Obiol» (Gironella). 72 pgs.

—«Les revistes infantils catalanes de 1939 ençà»: Enric Lareula. Edicions 62, Llibres a l'abast. Barcelona, abril 1985. El cito perquè dedica catorze pàgines a parlar expressament d'aquella revisteta que el dia 19 de març de 1951 una

colla de seminaristes de Solsona ens vam atrevir a publicar, «L'Infantil», avui titulada «Tretzevents» i subtitulada encara, de cara a la història, «Publicació del Seminari de Solsona».

—Diversos grups d'estudiosos com els de Tàrraga, Berga i Cardona van publicant en forma de revista, llibre o fullet el resultat de les seves recerques.

—Per acabar una primícia editorial: Mossèn Josep M. Ballarín està escrivint un llibre sobre la Mare de Déu que serà deliciós com tots els seus; ja és a la pàgina noranta, i Jesús encara no ha nascut. Ai, si se n'entera el cardenal Ratzinger!

Marginalia

Per la festa major de maig el cardenal Tarancon va ser a Tàrraga on, entre altres coses mig en castellà mig en català, va dir que... sí, però no... O sigui, que tranquils: no hi ha cap perill d'involució a l'Església, perquè ell coneix molt bé Joan Pau II, com coneixia Pau VI.

Contra l'atur que no s'atura Càritas està portant a terme un seguit d'accions, petites però significativament importants, que adopten diversos noms segons els llocs: «Apa, som-hi!» (Tàrraga), «Dóna feina» (Cervera), «Volem feina» (Solsona), «Mans a l'obra» (Súria)... Es tracta més que res de recollir ferralla, paper, plàstic, cartró, vidre, etc. i comercia-

litzar-ho. A Berga s'ha creat una cooperativa de confecció, Còber S.Coop-C.

El nostre museu diocesà i comarcal de Solsona, digne de ser visitat, val a dir-ho, l'un dia dóna feina encara als tribunals per l'eterna qüestió d'aquelles famoses taules desaparegudes, i l'altre, en una jornada d'estudi tinguda a la capital no fa gaire, és considerat pel doctor Antoni Pladevall, la màxima autoritat actual en la matèria, «el model de com haurien de ser tots els museus de Catalunya».

D'uns anys ençà s'organitzen unes caminades populars que són tot un esdeveniment festiu, cultural i religiós. Solen tenir com a fites alguns monuments romànics, com la de Sagàs, que ja fa quatre anys que se celebra. Per cert, que el pòrtic del programa d'aquest any, escrit per la Montserrat Roig, era molt bonic, es titulava «La veu de les pedres». Parlava de fet i tot.

Aquest hivern passat, després de Reis, com a regal de Reis, va fer un fred de mil dimonis. A la comarca del Bages arribàrem a 20 i a 21 graus sota zero. Oliveres i pins, morts, glaçats. Fan una pena! Els cereals en canvi se salvaren gràcies a la gruixa de neu que els acotxà. La collita del blat, aquests dies, una pluja d'or. No hi ha mal que per bé no vingui.

Bons símptomes: He observat que d'un temps ençà els capellans del rostoll tendim a unir-nos, a agermanar-nos més, sigui pel mo-

tiu que sigui; potser com una necessitat de comunió. Ben a prop meu (en formo part), un grup anomenat de «Les Collades» (la piscina on anem a remullar la panxa quan fa calor) aplega gent de Vic i de Solsona com si fòssim del mateix bisbat. Dies enretra, tot un exèrcit dels arxipresbiterats de Barcelona-Nord, capitanejats per mossèn Hortet, pujaren a celebrar la festa de final de curs per aquests verals del Llobregat. Una colla de capellans-poetes de Catalunya ja ens hem reunit un parell de vegades per tal de conèixer-nos, comunicar-nos i mirar de fer alguna cosa de conjunt. Oi, que no són gens apocalíptics aquests senyals, llevat potser del darrer?

Cyrano de Bergerac

Vull suposar que l'heu vist, si no aneu-lo a veure. No sé perquè m'hi he inspirat per posar títol a aquest cronicot tan mal d'allò. A més de retre, des de pagès, un homenatge al genial actor Josep M. Flotats, volia dir el següent: que hem d'assumir, per més que ens dolgui i ens costi, les lletjors de l'Església, la nostra Mare. Si hem d'esperar a creure en l'Església quan tothom sigui perfecte (papa, bisbes, capellans, etc.), no hi creurem mai. A més, la perfecció humana és sempre molt relativa i diversament interpretada. Fem com Cyrano: tinguem un gran cor, estimem, treballem, lluitem,

esmercem la vida... ni que sembli que la lluna se'ns escapi dels dits, que l'abastarem un dia o altre. Per deforme que tinguem el nas (això sí, l'hem d'anar sotmetent a cures de cirurgia estètica cada dia més estrictes i exigents, d'acord amb el rostre del Crist, imatge del

Pare). Hem de començar per acceptar-nos tal com som i acceptar els altres tal com són. Perquè, en definitiva, tot és qüestió de nassos. (I això ja no és una crònica sinó un sermó. Perdó. Amén.)

Navàs, 13 de juliol de 1985.

Climent Forner

DES DE VIC

Bon dia, amics de QUADERNS. Som-hi que no ha estat res! Us parlem des de Vic. Si us interessa, podeu continuar llegint.

Guia de l'Església

El primer número d'enguany del B.O.B. porta, com anys enre-
ra però molt més ampliada i detallada, una llista exhaustiva de les institucions i de tota la gent de casa. No hi manquen:

— una breu biografia dels nostres bisbes i un inventari inacabable de càrrecs, recàrrecs i subcàrrecs de tots els qui llauren pastoralment, d'una manera o d'una altra, l'allargassada feixa del Bisbat;

— les parròquies, des de la més gran (la Sagrada Família de Manresa, amb 18.000 habitants) fins a les més petites (Estiula, al Ripollès, Guardiola, a la Segarra, i Bertí, al sud de la Plana, amb cinc habitants cada una);

— els preveres, des del més gran (Mn. Pere Portell, nascut l'any 1891) fins al més jove, que deu ser el recent ordenat Antoni Jolis;

— l'estol dels qui treballen fora Bisbat (dins de Catalunya o a l'Argentina, Veneçuela, Perú, Rwanda, Suïssa, Itàlia o Alemanya);

— tota una munió de famílies religioses (masculines i femenines) que formen un equip que Déu n'hi do.

Parròquies

A cada comunitat parroquial un parell de laics i el rector garbellaran les despeses i els ingressos de l'Església local. Caldrà posar la caixa al dia i rumiar la manera de fer ingressos perquè no es rovelli la calculadora.

El Bisbe Guix ha començat a visitar les comunitats del Pre-Pirineu. No deixa cap pedra per remoure, s'entafora pertot arreu, res no li passa per alt i regira cel i terra. La visita del Bisbe té tres aspectes clau: abans, durant i després. S'ha estrenat al Ripollès, el bressol de Catalunya.

Pastoral jove

Amb l'intent de desvetllar la fe endormiscada de la jovenalla, s'acaba de publicar un Directori diocesà de pastoral de joventut.

En la introducció es palesa la complexitat de l'ambient però al mateix temps es remarca que hi ha signes clars d'esperança. Per a aquesta feina, aniria com l'anell al dit un bon escamot de preveres novells.

Diu que cal cercar consciències obertes, crítiques i agosarades. I això sí: homes ben arrelats en el país i en el temps.

Presbiteri

El dimarts sant va haver-hi l'ordenació de l'Antoni Jolis durant

la Missa de la Consagració dels sants olis. També hi van celebrar noces una colla d'amics: les d'argent: Josep Morales, Pere Soler, Jacint Capdevila, Joan Rubio, Josep Solà i Josep Subiranas; i les d'or: Fortià Pietx, Ramon Reguant, Joan Vinyeta, Ramon Bonet i Jesús Vall. Per molts anys!... El dimarts sant no es queda ningú a casa. Tothom se'n va a Vic. El seminari torna a omplir-se de gom a gom. Només que aquells vaillets esverats i moguts, amb sotana, valona, faixa blava i barret, s'han transformat en rectors pausats, calmosos, lents i amb els cabells blancs... Renoï! Com passa el temps!

Diu que falten capellans. El Bisbe se'n queixa, mes sembla que podria ser que això no fos del tot veritat. N'hi ha un ramitxó d'emancipats que han aixecat el vol i que, dedicats a tasques docents d'envergadura, només fan de sacerdot a hores perdudes i encara. I mentrestant rectoregem els pobles els no tan capacitats («els curts», segons el llenguatge col·loquial del «claustru de professors» d'aquell temps), que vàrem estar a punt de no arribar a dalt perquè no filàvem gaire prim els arguments «impepinables» d'algun enllustrat, o perquè ens escanyussàvem fàcilment amb els llatinòrums que no acabàvem de collejar del tot. *O tempora! O mores!* Arran d'aquesta qüestió n'hi ha molts que foren vetats per «curts» i ara fan molt bona feina en el món religiós, social, cultural i polític de Catalunya.

A Vic, acompanyat d'uns quants bisbes i de més de dos-cents capellans (del Bisbat i d'altres to-coms de Catalunya), el pare Claret ha celebrat per tercera vegada les noces d'or sacerdotals. El Bisbe Fernando Sebastián dissertà sobre «*el sacerdot, avui*». A la catedral una eucaristia concelebrada va cloure l'acte. També hi hagué una gran arrossada al pati dels Claretians. Bisbes i capellans se'n van llepar els dits. Era el dia 23 de maig.

Ens han deixat...

Darrerament han mort els següents preveres: Mn. Jaume Sunyer, el 29 de desembre del 84; Mn. Joan Font, beneficiat de Vic, el 5 de gener d'enguany; Mn. Josep Ubach, rector de Centelles, el 5 de febrer; Mn. Pere Viñas (el cèlebre Mn. Pere de la Pipa, conegut arreu), rector jubilat dels Caputxins de Vic, el 16 de març; Mn. Josep Soldevila, rector jubilat de Sant Julià, el 16 de març; i Mn. Lluís Molist, rector jubilat de Vilanova de Sau, el 13 d'abril.

Pastoral de conjunt

Les estructures envelleixen i cal posar-les al dia. Ni ahir ni demà; però avui, sí i de pressa.

Vetllaran per l'ensenyament de la Religió, conjuntament amb el Delegat diocesà, Mn. Marià Cen-

telles, tots els arxiprestos. Era massa feina per a un home tot sol.

Un dels Vicaris episcopals, en Salvador, ha enllestit un esbós de Directori de catequesis pre-sacramentals. Se'n diu «Celebrar la fe». Després de passar pel sedàs de les reunions arxiprestals, corregit, augmentat, retallat o disminuït, podrà ser una mena de cànon per a unificar criteris a l'hora d'administrar sacraments i actuar d'acord tots els capellans del Bisbat.

Però hom es pregunta: ¿per què, en una cosa tan seriosa i compromesa com aquesta, no es pot demanar que regeixin els mateixos criteris, de Canejan al Prat de Llobregat i del cap de Creus a l'Illa de Buda? Això ho vivim molt fort els qui amb el taló toquem el bisbat del costat de casa.

Massa sovint veiem que alguns fan ús d'una plena sobirania i autonomia. Tants caps, tants barrets! I gambi qui pugui! Hi ha llocs on es fan primeres comunions i bateigs a qualsevol hora del dia, tantes vegades com calgui, individuals i vinguin d'allà on vinguin... i embolica que fa fort! No s'hi val! Nosaltres mateixos ens tirem rocs a la teulada de casa. ¿Tant difícil fóra posar-nos d'acord i que un sí i un no tinguin el mateix valor en qualsevol indret del Principat? Qui és el responsable d'aquest maremagnum i d'aquest poti-poti pseudo-sacramental? *Qui potest capere, capiat!*

Diversos

El bisbe Guix ha escrit una carta pastoral sobre l'exemplaritat sacerdotal del pare Claret. No hi manquen al·lusions a la vida pràctica del capellà. El Bisbe diu que n'hi ha que no tenen ganes de posar-se al dia (teologia, moral, litúrgia, etc.). I també diu que el recés mensual (al qual alguns fan campana) té la finalitat de paliar i suplir una mica aquesta manca d'estudi.

El Bisbe Ramon té la sort d'oferir la segona edició del seu llibre *Joia meva i corona meva. Esplais darrers amb els meus sacerdots*. L'obra anava destinada als sacerdots del Bisbat, però no és cap «monopoli». Els preveres d'altres indrets trobaran en les seves pàgines molt bona xexa per al seu graner.

Mn. Ramon Vidal i Pietx acaba de publicar un recull de records sota el títol manyac de *Memòries*

d'un vell infant incorregible. Es diu que fa temps prepara una selecció de l'obra poètica del malaguanyat Miquel Bosch i Jover, mestre que fou de Balenyà. L'esperem!

Tots els documents centenaris hauran d'anar a ajocar-se a l'Arxiu diocesà i els objectes que puguin fer set als lladregots i colleccionistes seran degudament guardats en algun lloc segur d'acord amb la Comissió diocesana del Patrimoni Cultural. Tot sigui per a frenar l'escampadissa d'un patrimoni que no és nostre, que pertany a una Església i a un País.

I si heu tingut paciència d'arribar fins aquí us donem un «tits» en aguant o bona fe... digueu-ne el que vulgueu. Per si algú de fora no sap què són «tits», sapigueu que era el nostre *meritus minor*, allò que hi havia abans del *suspensus*.

Fins ara!

Sebastià Codina

RETALLS

Prenent distància

Compleixo el primer trienni en una parròquia de pagès. Petita, romànica i dispersa. Tradicional, però ben integrada en aquella Catalunya urbana que no aconseguiren els noucentistes i que ha forjat la tecnologia. Els joves estudien i treballen. No hi ha atur ni immigració. Veig bona part de la feligresia cada festa. Les obligades dificultats d'un grup rural no engendren pessimisme. I se m'ha acudit de passejar —rampelluda celebració d'aniversari— pels voltants d'una altra església romànica: St. Pau del Camp, a Barcelona: la Catalunya laberíntica on el fer de la Plana camperola, que estimo, hi canta igual que una

coral de Bach dins l'autobús en hora punta.

Al Paral·lel no hi ronquen les màquines de batre, ni s'hi sent la fortor de l'herba ensitjada. El medi asfàltic i elèctric ha transformat la gent. L'art hi sobreviu als estils d'homes desapareguts i, etern, reclama aparellar-se amb noves formes. Com l'Església, d'arrels més profundes que el romànic, necessita expressar-se en els llenguatges de la babel postmoderna.

No suggerim les solucions del dogma progressista, que comparat amb l'altre només té l'avantatge de ser minoritari i, doncs, menys rígid. Tant és cantar la Missa «Te Deum Laudamus» com entonar el «Glòria, Glòria, Alle-

luia» de l'exèrcit americà, de moda a certes comunitats avançades. Qüestió d'estètica. Nosaltres preferim mil vegades Perosi.

Ara la resposta no està en el munt de detalls que ens han dividit. Els problemes són massa nous. Situats tan a prop del vesper, uns i altres ens sentim atordits, i la temptació del ghetto o la indiferència ens enlluerna. Més val que ens apartem del mur on ens ha aculat el segle imprevist. Prenguem distància, retornem al descampat. Des d'allí veurem possibilitats ni albirades. No és picant de cap contra la paret que l'esfondrarem. Només embarrant-nos des de lluny la podrem saltar; o qui sap si, amb una bona perspectiva, veurem on s'acaba i, fent marrada, passarem a l'altra banda.

Problemes com l'evangelització, les vocacions o l'organització de les comunitats urbanes no s'arreglen amb mesures circumstancials! Vèncer l'avorriment materialista vol ardidesa, no és cosa de pegats o rescalfats teològics. Una ardidesa que la humanitat, creient o no, ha tingut escasses vegades. Em temo que caldrà que l'Església se'ns malmeti encara més per trobar respostes vàlides, avui no imaginades, mancats com estem de la llum i el coratge que dona la distància. Llavors, quan gairebé haurem sucumbit, emergiran solucions no somniades. Perquè més que l'art, i malgrat els homes, l'Església ha de durar.

— Miquel Tresserras

Després de l'Aplec de l'Esperit

Hi ha una cosa que, cada dia que passa, em resulta més clara: la pastoral de joventut va a més, guanya «tantos». No em pregunteu quina pastoral de joventut o —cosa que ve a ser el mateix— el perquè. De moment, només us puc dir que em limito a observar el que passa al meu voltant. Cinc mil joves a Poblet fan gruix. L'èxit ha sorprès la mateixa empresa. I, quan dic empresa, vull dir els Delegats de Joves de les Diòcesis catalanes. Un any abans de l'Aplec, penso que més de quatre no s'haurien jugat un duro a fer «quinieles» sobre el nombre de participants. A Poblet mateix, tots els Delegats es mostraven «conversos» a la nova dinàmica dels fets. No diré que els comentaris fossin triomfalistes; però quasi. Fins i tot els Bisbes —n'hi havia tres a l'Aplec—, que són gats vells en aquesta matèria, se'n van adonar. Em fa que, a partir d'ara, els nostres Bisbes es miraran amb uns altres ulls aquest «*ens ratio-nis*» que fins ara havia estat el col·lectiu de Delegats de Joves de les Diòcesis catalanes.

Però continuem sense tenir resposta a la pregunta més interessant: quina pastoral de joventut? Una flor no fa estiu. Un aplec no fa pastoral. ¿Què ens cal perquè puguem començar a parlar de «Pastoral de Joventut» d'una manera seriosa, i no com aquell que parla d'una pel·lícula de ciència-ficció, o d'una joguina?

Penso que cal tenir en compte tota una sèrie d'elements que han anat sorgint, i que s'han anat barrejant i desbarrejant, aquests darrers temps, com si es tractés d'un còctel que no acaba de lligar.

En primer lloc hi ha el mateix col·lectiu de Delegats. El que va començar com un assaig tolerat, s'ha convertit en una realitat amb la qual cal comptar. Penso que, en aquests moments, qualsevol iniciativa en el terreny de la pastoral de joventut ha de passar necessàriament pels Delegats, siguin quins siguin (no us penseu que em faig propaganda a mi mateix). No sé si tothom ens tem o tothom ens mira amb esperança. El futur ho dirà; amb permís de Madrid, és clar. Perquè resulta que ens ha sortit un furóncol al lloc més impensat, com sempre sol passar. Hi ha qui, fora de Catalunya, veu amb recel que els Delegats catalans de joves ens organitzem.

En segon lloc hi ha els nostres Bisbes. El qui digui que els nostres Bisbes «estan» a la lluna s'equivoca; o va amb mala fe. Els nostres Bisbes segueixen els fets. El que passa és que els costa decidir-se. I això, per diverses raons que ara no són del cas.

En tercer lloc hi ha els capellans, consiliaris de Moviments. Penso que encara no hem superat ben bé l'etapa d'ignorar-nos mútuament (olímpicament). Hem fet uns passos, però encara no ens hem trobat a la mateixa palestra. Ha sorgit el fantasma distorsionador de l'hegemonia o del qui té

raó (cosa que vol dir que encara ens estem discutint el terreny de joc; o el planter d'on surten les fornades). No hem arribat a acceptar que el treball que fa l'altre és un complement del treball que faig jo. Encara ens preocupa més tenir «els meus militants», que construir l'Església del futur. Però —repeteix— estem fent passos interessants. Sobretot, perquè tots plegats ens hem tornat un xic més modestos. I més «relativistes».

En quart lloc, hi ha els capellans de «base». Vull dir els que són rectors o vicaris d'una parròquia, i prou (tot i que, actualment, és difícil ser rector o vicari i prou). Ja m'enteneu. Em refereixo als qui no estan per històries, amb totes aquestes trifulgues dels Moviments; simplement estan preocupats pels joves de la seva parròquia que es preparen per a la confirmació, o que fan de catequistes o de monitors. Aquests capellans veuen que, sols, no se'n sortiran. Són els capellans que demanen ajuda al Secretariat de Catequesi o al Delegat diocesà de joves perquè «els tregui les castanyes del foc».

I en cinquè lloc, hi ha els mateixos joves. Les seves reaccions són imprevisibles. Ara s'acosten a nosaltres amb confiança. Però resulta que ens estan marcant una direcció que no sé si som capaços d'assumir. Els joves ens estan indicant un model d'Església bastant diferent del que tenim a les nostres comunitats

adultes, i bastant diferent del que la realitat eclesial del moment està dibuixant (sobretot a les altes esferes). No sé si podrem resistir gaire temps aquesta ambigüitat de no decantar-nos per una opció eclesial determinada. Aviat ho sabrem. I, quan dic aviat, vull dir d'aquí a pocs anys. —
Quim Pla

Dos corollaris a la reflexió després de l'Aplec de l'Esperit

El primer corollari. És urgent —no cal deixar-ho per a l'any que ve— reprendre el pla de treball encetat pels Delegats de Joves. Un pla de treball a tres bandes: diàleg amb els Bisbes, diàleg amb els Consiliaris catalans de Moviments de joves, diàleg amb els Consiliaris de «base». Crec que podem ajudar els Bisbes catalans a sortir de la seva ambigüitat. Cada Bisbe, a la seva Diòcesi, ha fet passos molt notables en ordre al planejament d'una Pastoral de Joves que miri el futur més que no pas el passat. Però el col·lectiu de Bisbes catalans (Tarraconense, Conferència Episcopal Catalana, o Bisbes del Principat i Les Illes, tant me fa la denominació —no parlo de Països Catalans perquè encara em sembla una utopia massa grossa) no acaba d'expulsar el dimoni del temor a la resta de l'Episcopat de l'Estat, o el temor a Roma. Diàleg respectuós i va-

lent, arriscat i dialèctic, dels Delegats amb els Bisbes Catalans.

Diàleg amb els Consiliaris catalans de Moviments de Joves. Jo no sé com petarà la qüestió dels medis. Jo no sé si el jovent actual és una classe. Jo no sé si és millor la revisió de vida o el cercle d'estudis. El que sí que intueixo és que ens necessitem mútuament. I que avui dia, més que mai, tot està intercomunicat al nostre món. I que les paraules de Crist «vosaltres no sou d'aquest món», i «no he vingut a treure-us del món, sinó a alliberar-vos del mal» són més evidents que mai, són més d'actualitat que mai en tota acció pastoral. I que la resposta a aquest «mal» no pot ser fragmentada o sectorial. Continua essent tremendament vàlida la doctrina de sant Pau sobre «el cos i els membres», quan parlem d'acció eclesial, d'acció salvífica.

Diàleg amb els Consiliaris de «base». El món va de pressa. I els Consiliaris «de base» tenen pressa (veuen que ara tenen una oportunitat, i temen que se'ls escapi una altra volta). Per això em sembla un error, «un gran error», postergar «*ad kalendas graecas*» les Jornades de Consiliaris de Joves del Principat i Les Illes. Ja sabem que no són fàcils; ja sabem que ens hem equivocat en algunes ocasions. Però això no disminueix la necessitat i la urgència de trobar-nos per posar en comú els nostres neguits i per assajar de trobar, tots junts, algunes solucions.

El segon corollari es refereix a un pas previ per aconseguir la plena participació de la joventut a l'Església. O sigui: per poder parlar, en un futur, de Pastoral de Joventut amb tots els ets i uts.

Penso que hem d'obrir les portes a la joventut. I, quan dic obrir les portes, vull dir els nostres locals i els nostres recursos. Hi ha molts capellans que recelen dels Escoltes, o dels de la JOBAC, o dels de Taizé. I després parlen de Pastoral de Joventut amb tota la cara. Si no som capaços de potenciar el que tenim, no tinguem la barra de parlar de Pastoral de Joventut. No parlem de Pastoral de Joventut si tenim uns locals que només obrim a la catequesi d'infants. Preguntem-nos què som capaços d'oferir als joves de la nostra Parròquia o del nostre Barri: quins locals, quins recursos, quins diners de la comunitat... Naturalment que hem de fer les feines «parroquials»! Naturalment que ens hem de pre-

ocupar de la catequesi d'infants! Però, siguem lúcids! Ja sabem, per experiència, el que dóna de sí la feina parroquial o la catequesi d'infants (no cal infravalorar-ho, però tampoc no hem d'enganyar-nos).

Fem possible que els joves trobin uns espais de llibertat i de creativitat a les nostres parròquies, als nostres temples i locals. I, de seguida que puguem, oferim-los, amb l'ajuda de «joves» més grans, tota la riquesa i tota la dinàmica dels Moviments. Quins mal hi hauria en el fet que, en una parròquia, hi hagués un grup de catequistes joves, un Agrupament Escolta, un grup de la JOBAC, i una comunitat de joves estil Taizé?. Jo no n'hi veig cap, de mal. No siguem tan puritans. El que convé és que responguem de veritat a les necessitats dels joves actuals. I que els anunciem el missatge evangèlic. Les altres coses, ja vindran «de més a més».

Quim Pla

COLLABORADORS D'AQUEST NÚMERO

Salvador Bardulet (vicari episcopal de la Zona Sud de Vic: Igualada, Manresa i Calaf), Antoni Bascompte (delegat diocesà d'Economia, Barcelona), Joan Batlles (vicari episcopal del Vallès Oriental i del Maresme), Josep Boix (vicari episcopal de Barcelona-Centre), Lluís Bonet i Armengol (vicari episcopal de Terrassa i rector de Sant Cristòfor), Joaquim Brustenga (arxiprest de Badalona-Centre), Ramon Bufí (consiliari de la JOC de Catalunya i Balears, Vic), Ramon Cabana (delegat diocesà de Pastoral de Joventut, Solsona), Josep M. Carbonell (secretari del Consell Pastoral Diocesà de Barcelona i antic president del Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics), Joaquim Cervera (vicari de Sant Andreu de Palomar, Barcelona, i corresponsal de «Quaderns»), Sebastià Codina (rector de Vacarisses, Vic, i corresponsal de «Quaderns»), Pere Codinach (consiliari general d'Hora-3), Florenci Costa (consiliari diocesà de l'HOAC, Vic), Frederic Cuscó (membre del Consell pastoral de les parròquies de Vilafranca del Penedès), Pere Dalmau (consiliari diocesà del Moviment de Joves Cristians de Pobles i Comarques - JARC, Tarragona), Joan Estrada (militant d'ACO, Sant Joan Despi), Pere Farriol (consiliari diocesà del Moviment de Joves Cristians de Pobles i Comarques - JARC, Barcelona), Climent Forner (rector de Navàs, Solsona, i corresponsal de «Quaderns»), Joaquim Gomis (director de «Missa dominical» i escriptor, Barcelona), Jaume Grané (vicari de St. Miquel, Molins de Rei), Josep M. Grané (vicari de Sta. Maria, Igualada), Josep Hortet (consiliari de la Federació de 9 barris - JOBAC, consiliari d'ACO, rector de Sta. Engràcia i vicari episcopal de Barcelona Nord i Est), Josep M. Jubany (de l'equip responsable del Seminari, Barcelona), Pere Llabrés (director del Centre d'Estudis Teològics, Palma de Mallorca, i corresponsal de «Quaderns»), Casimir Martí (rector de Sta. Maria de Gornal, l'Hospitalet de Llobregat, i historiador), Joan Mollerusa (rector de Calella de la Costa, Girona), Montserrat Morera (del Moviment Cristià de Professionals, Barcelona), Xavier Morlans (consiliari diocesà de JOBAC, Barcelona), Francesc Pausas (de l'equip sacerdotal de Vilafranca del Penedès), Bonaventura Pelegrí (consiliari del MIIC - Pax Romana, Ginebra), Jordi Piquer (director del Departament de Premsa i del Butlletí Oficial del Bisbat, Barcelona), Joaquim Pla (consiliari diocesà de Joventut, Girona, i corresponsal de «Quaderns»), Joan Ramon i Cinca (del «Col·lectiu de capellans en el treball», Barcelona), Raimon Ribera (del Moviment Cristià de Professionals, Barcelona), Francesc Romeu (vi-

cari de Crist Rei, Barcelona), Fortià Rovira (vicari de Crist Rei, Manresa), Josep M. Rovira Belloso (de l'equip de preveres de Sta. Maria de Gornal, L'Hospitalet de Llobregat, i professor de la Facultat de Teologia de Catalunya), Genís Samper (sots-delegat diocesà de Pastoral de Joves, Barcelona, i membre del Secretariat general de la Conferència Internacional Catòlica de l'Escoltisme), Josep Soler Llopart (rector del Bon Pastor, Barcelona), Mateu Terrats (vicari episcopal de Sabadell i rector de la Sda. Família), Josep M. Totosaus (consiliari del Moviment cristià de professionals), Miquel Tresseras (rector de Granollers de la Plana, Vic), Josep M. Vidal Aunós (vicari episcopal de la zona Barcelona-Sud) i Martí Visa (rector de Sta. Eulàlia de Provençana, L'Hospitalet de Llobregat).

QP

QUADERNS DE PASTORAL

Revista del Centre d'Estudis Pastorals. Rivadeneyra, 6, 3r. Telèfon 317 48 58 - 08002 - BARCELONA.

Director: Josep M. Totosaus - Consell de redacció: Salvador Bårdulet, Joan Batlles, Lluís Bonet, Jaume Duch, Josep M. Fisa, Jesús Huguet, Joaquim Pla, Mateu Terrats i Josep Torrella.

Disseny: Jaume Duch - Impressió: I. G. Santa Eulàlia, Santa Eulàlia de Ronçana - Preu de la subscripció per al 1985: 1.700 ptes. - Dipòsit legal: B 25.506 - 1969 - Amb llicència eclesiàstica, Juliol 1985.

CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS

CURS 1985 - 86

● **CURS GENERAL SOBRE LA BÍBLIA**

Dilluns, dimecres i divendres, de 4'30 a 6'45

● **QÜESTIONS ACTUALS D'ESGLÉSIA - VIURE EN CRISTIÀ**

Dijous, de 4'30 a 6'45

● **SESSIONS VESPERTINES**

De 7'30 a 9 vespre

Dies i temes, segons programes

A PARTIR DEL 14 D'OCTUBRE

centre d'estudis pastorals